

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Forslagets baggrund

Formålet med forslaget til Inatsisartutloven er at sikre, at ældre personer modtager den hjælp og støtte fra samfundet, de har brug. Forslagets formål er ligeledes at sikre særskilte rettigheder for ældre personer, og at samle disse rettigheder 1 sted for at skabe overblik for de ældre og deres nærtstående, samt for at give kommunerne et bedre grundlag at administrere efter.

Baggrunden for forslaget er et fælles politisk ønske om at styrke ældres rettigheder og sikre, at alle ældre i landet har rammerne for et godt og trygt ældreliv, hvor de kan udnytte deres egne ressourcer bedst muligt. Forslaget skal bidrage til at styrke det sociale sikkerhedsnet og øge tilliden til den offentlige forvaltning. Forslaget introducerer nye støttemuligheder og giver samtidig kommunerne større frihed til selv at tilrettelægge den tilbudte støtte.

Forslaget følger op på en række af initiativerne i Naalakkersuisuts ældrestrategi, hvor behovet for at styrke organiseringen omkring arbejdet med ældre er påpeget. Det er også en reaktion på den demografiske udvikling, som vil forventes at sætte et ressource- og kompetencemæssigt pres på ældreområdet og de kommunale systemer, som administrerer støtte på ældreområdet. Forslaget søger således at imødekomme ældrestrategiens initiativer gennem udarbejdelse af klare regler og målsætninger. Herudover imødekommer forslaget en række ønsker, som Naalakkersuisut har modtaget fra kommunerne og interesseorganisationer indenfor ældreområdet. Desuden er forslaget motiveret af, at Inatsisartut har pålagt Naalakkersuisut at fremlægge forslag til en ny samlet ældrelov i 2024 (EM2022/27 og FM2023/27).

1.2. Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Lovforberedelsen har fokuseret på at imødekomme behovet for en stærk og tydelig ældrelov, der skaber rammerne for et godt og værdigt liv for ældre personer. Naalakkersuisuts mål har været at udforme forslaget, så det sætter rammerne for en optimal udnyttelse af de ressourcer, der allerede er til stede i kommunerne.

Forslaget er udarbejdet med henblik på at styrke ældres rettigheder og øge tilliden til den offentlige forvaltning. Lovforslaget følger op på en række politiske initiativer fra blandt andet Inatsisartut, samt konkrete problemstillinger baseret på erfaringerne med gældende lovgivning. Det tager hensyn til ønsker og anbefalinger fra aktører på ældreområdet og fra de kommunale sagsbehandlere og ledere i kommunerne. Endelig følges der op på fagfolks ønske om en fornyet og forbedret lovgivning om støtte til ældre.

1.3. Forslagets indhold i generelle træk

Forslaget er en omfattende revidering af den lovgivningsmæssige ramme på ældreområdet. Med forslaget samles reguleringen af ældres ret til støtte på ét sted samtidig med, at ældres rettigheder og forvaltningens pligter tydeliggøres.

Der er blevet lagt vægt på at sikre, at ældre får mulighed for at bevare deres liv som selvstændige individer og får et godt og værdigt ældre liv. Dette inkluderer at blive i eget hjem længst muligt, modtage støtte til at bevare det sociale liv, få træning til at bevare deres funktionsniveau, og have selvbestemmelse i forhold til at vælge og fravælge tilbud.

Forslaget sikrer ældre liggeret, hvilket betyder, at alle ældre har ret til den nødvendige støtte, tilpasset deres individuelle behov. Det fælles mål er således at sikre og værne om ældre personer ret til støtte som individer, hvis de har brug for samfundets hjælp. Forslaget bygger på, at der skal foretages en helhedsvurdering af ældres behov, hvor støtte både i og udenfor hjemmet integreres i sammenhængende løsninger.

Som den lokale forvaltningsmyndighed får kommunalbestyrelsen en række redskaber til opøgende at tilbyde støtte til ældre. Dette omfatter både løsninger ift. aktuelle problemer samt forebyggende tiltag for at sikre et godt og værdigt liv for de ældre personer. Samtidig fastlægger forslaget en klar ansvarsplacering i forvaltningen. Kommunerne får frihed til at tilbyde den bedste lokale støtte til den enkelte ældre, men underlægges samtidig visse forpligtelser. Tydeliggørelsen af både ældres rettigheder og forvaltningens rettigheder og pligter medvirker til, at forslaget kan blive et effektivt redskab i den professionelle moderne ældreforvaltning.

Forslaget indeholder også pligter for Naalakkersuisut, herunder udarbejdelse af socialfaglige værktøjer til kommunernes brug, og fastsættelse af mere præcise regler for sagsbehandlingen i ældresager. Dette skal motivere til et fagligt løft af kvaliteten af sagsbehandlingen i kommunerne.

Med forslaget pålægges myndighederne at arbejde med udgangspunkt i en moderne forståelse af ældres rettigheder og behov for at deltage i samfundet. Ældre betragtes som selvstændige borgere med rettigheder, der sikrer værdighed og selvbestemmelse, på lige fod med andre grupper i samfundet.

2. Hovedpunkter i forslaget

Der eksisterer ikke én samlet ældrelov, som regulerer ældreområdet og giver ældre særlige rettigheder. Dette medvirker til, at ældres rettigheder er lovmæssigt spredt i adskillige lovgivninger. Lovgivningsmæssigt er ældres muligheder og kommunernes rammer eksempelvis baseret på lovene om alderspension, førtidspension og handicaplovgivningen. Derudover er der i det eksisterende lovgrundlag forældede regler, som kræver modernisering.

Forslagets overordnede formål er at styrke sagsbehandlingen og retssikkerheden for ældre personer med behov for pleje og omsorg ved at etablere klare ansvars- og opgavefordelinger. Der lægges vægt på individuel og helhedsorienteret støtte, så færre ældre behøver at forlade deres hjem, og alle ældre med behov for støtte kan få adgang til hjælp. Forslaget sigter således mod at styrke ældres rettigheder og lette samarbejdet mellem myndighederne.

2.1. Målgruppe

Lovens anvendelsesområde er afgrænset til ældre personer, der enten modtager alderspension efter Inatsisartutlov om alderspension eller opfylder betingelserne herfor. I forslaget omtales sådanne personer som ”ældre personer”.

Henvisningen til Inatsisartutlov om alderspension er motiveret af lovtekniske hensyn, idet Inatsisartutloven og dette forslag omfatter samme målgruppe. Med henvisningen til Inatsisartutloven om alderspension undgås behovet for en lovændring af forslaget, hvis pensionsalderen senere ændres i Inatsisartutloven.

Forslaget giver mulighed for at yde støtte til alle ældre personer med behov for pleje og omsorg. Derudover giver forslaget også mulighed for at yde rådgivning og vejledning til ældre personers nærtstående.

2.2. Sagsbehandling

2.2.1. Behovsvurdering og støtteplaner

Forslaget introducerer en mere detaljeret regulering af behovsvurderinger og udarbejdelse af støtteplaner på ældreområdet. Støtteplaner fastlægger målene for plejeindsatsen og udgør grundlaget for sagsbehandlingen, mens behovsvurderingen beskriver den ældre persons behov, ressourcer, familiemæssige forhold mv. Støtteplaner og behovsvurderinger skal fremover indgå som centrale værktøjer i sagsbehandlingen.

Gældende ret fastsætter ikke særskilte krav på ældreområdet vedrørende behovsvurderinger eller udarbejdelse af støtteplaner i relation til støtteordninger for ældre.

Kommunalbestyrelserne har heller ikke klare retningslinjer for, hvilke krav der skal være opfyldt ved sagsbehandlingen af ældresager, hvilket resulterer i varierende praksis mellem kommunerne.

I dag kan støtte gives til ældre personer på baggrund af Hjemmestyrets bekendtgørelse om hjemmehjælp, som fastsætter overordnede regler for modtagelse af hjemmehjælp.

Bekendtgørelsen indeholder dog ikke nærmere regler for sagsbehandlingen.

Derudover kan ældre personer modtage støtte på baggrund af funktionsnedsættelse efter Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, som derimod indeholder detaljerede regler om udredning af behov og krav til handlingsplaner. Disse sagsbehandlingsredskaber er centrale i handicaplovgivningen og forsøges nu integreret i den nye ældrelov med relevante

tilpasninger til ældreområdet. Formålet hermed er bl.a. at sikre en mere ensartet praksis mellem kommunerne.

Lovforslaget indfører "støtteplaner" og "behovsvurderinger" inspireret af handicapområdets "handlingsplaner" og "udredning". Dette begrebsmæssige skift er primært for at tilpasse lovgivningen til ældreområdets specifikke behov.

Kommunalbestyrelserne skal efter forslaget sikre, at der i ældresager foretages en helhedsorienteret indsats. Derfor angiver forslaget en række faktorer, der kan inddrages i en behovsvurdering af ældre personers forhold, herunder omfanget af fysiske eller psykiske begrænsninger, familieforhold, sociale forhold og socialt liv, samt sundhedstilstand. Forslaget fastsætter derudover en samlet ramme for, hvornår kommunalbestyrelserne skal udarbejde støtteplaner for ældre personer, hvad støtteplanerne skal indeholde, samt hvilke formelle krav der skal være overholdt ved udarbejdelsen af støtteplaner. Forslaget sætter dermed rammerne for en ensartet og forenklet kommunal sagsbehandling, som i vidt omfang allerede er kendt fra handicapområdet.

2.2.2. Samtale

Inspireret fra handicapområdet introduceres en ny praksis, hvor kommunalbestyrelsen skal indkalde ældre personer til en samtale, inden der træffes afgørelse om støtte eller ændring af støtte efter forslaget. Formålet med denne samtale er at sikre, at den ældres behov for hjælp og støtte bliver grundigt afklaret, og at den ældre person i videst muligt omfang inddrages.

Hvis samtalen ikke kan gennemføres med den ældre person, skal den ældre persons synspunkter i stedet søges belyst på alternative måder, herunder ved inddragelse af omsorgs- eller sundhedspersoner, som kender den ældre person godt.

Denne tilgang er central i lovforslaget, da den sikrer, at den ældre person får mulighed for direkte dialog med kommunen om vedkommendes behov og ønsker. Samtalen er en vigtig del af den individuelle og helhedsorienterede tilgang til sagsbehandlingen, som loven fremmer. Dette bidrager desuden til at skabe klarhed omkring, hvordan kommunen bedst kan støtte den ældre person i dennes hverdag, hvilket er et centralt mål i forslaget.

2.3. Støtteforanstaltninger

Der er et bredt politisk ønske om at beskytte ældre personer og øge bevidstheden om ældres rettigheder i samfundet. Forslaget introducerer derfor regler for, hvilke støtteforanstaltninger kommunalbestyrelserne skal tilbyde ældre personer, hvis behovsvurderingen viser behov herfor, herunder:

- 1) personlig hjælp og omsorg,
- 2) hjemmehjælp,
- 3) hjælpemidler,
- 4) rådgivning og vejledning af pårørende,

- 5) flyttehjælp i forbindelse med flytning fra eget hjem til botilbud,
- 6) træning,
- 7) ledsagelse,
- 8) aktivitets- og samværstilbud,
- 9) kollektiv kørselsordning, og
- 10) støtte i forbindelse med overgang fra behandling i Sundhedsvæsenet til hjemkommunen.

Listen er udtømmende og har til formål at opstille krav om, hvilke støtteforanstaltninger kommunalbestyrelsen retligt er forpligtet til at tilbyde. Hensigten er modsat ikke at begrænse, hvilke støtteforanstaltninger der kan tilbydes, men et fundament for at sikre, at de gængse former for støtte bliver tilbudt.

Forslaget giver derudover hjemmel til, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for udmøntningen af støtteforanstaltningerne, som kommunalbestyrelserne skal yde. Forslaget lægger op til, at støtteforanstaltninger reguleres i bekendtgørelsesform. Dette vil sikre, at reguleringen løbende kan tilpasses samfundsmæssige og teknologiske ændringer, så ældre personer altid modtager den nødvendige og passende støtte i deres dagligdag.

2.3.1. Hjemmehjælp

Som en del af de aktuelle støtteforanstaltninger til ældre personer, skal kommunalbestyrelserne iht. Inatsisartutlov om alderspension visiterer ældre personer til vederlagsfri hjemmehjælp, når dette er nødvendigt for at muliggøre, at alderspensionister kan forblive i deres eget hjem. Det foreslås, at denne bestemmelse flyttes fra alderspensionsloven og videreføres i forslaget, da hjemmehjælp betragtes som en social støtte og ikke en økonomisk ydelse. Dermed samles reglerne om sociale støtteforanstaltninger til ældre personer på ét sted, hvilket forenkler overskueligheden og forståelsen af ældres rettigheder, da de ikke længere er spredt over forskellige love. Dette er mere hensigtsmæssigt både for sagsbehandlingen og for målgruppen for støtten.

Der er ikke tilsigtet en ændring af gældende ret.

2.3.2. Forebyggende hjemmebesøg

Som noget nyt indføres en pligt for kommunerne til at tilbyde ældre personer et forebyggende hjemmebesøg som en del af støtteforanstaltningerne til ældre personer.

Et forebyggende hjemmebesøg er et tilbud til ældre personer om et besøg i den pågældendes eget hjem, med det formål at drøfte den ældre persons livssituation. Hjemmebesøgene tager udgangspunkt i det, der fylder i den ældre persons hverdag, og kan handle om alt fra den ældre persons trivsel og livssituation til aktivitetstilbud i byen eller bygden.

Kommunerne skal tilbyde hjemmebesøg af sociale årsager, samt når den ældre person når en vis alder. Forebyggende hjemmebesøg skal tilbydes til ældre personer i kommunen hvert andet år fra de fylder 82 år, samt det år de fylder 75 og 80 år. Ældre personer, der bor alene, skal tilbydes hjemmebesøg det år, de fylder 72 år. Derudover skal hjemmebesøg tilbydes efter behov til socialt udsatte eller ældre personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Kommunen skal også hurtigst muligt tilbyde et hjemmebesøg, hvis en ældre persons ægtefælle eller samlever dør, flytter på botilbud, har et længerevarende midlertidigt ophold udenfor hjemmet, eller har været indlagt i sundhedsvæsenet. Hjemmebesøg kan dog undlades for personer, der modtager hjemmehjælp. De forebyggende hjemmebesøg kan også være en naturlig opfølgning på en henvendelse fra en bekymret borger eller nærtstående.

Det er hensigten, at hjemmebesøg kan udføres af en forebyggelseskonsulent eller lignende i kommunen. Hvis den ældre person har en god relation til en sagsbehandler, kan det dog i det enkelte tilfælde være hensigtsmæssigt, at sagsbehandleren foretager hjemmebesøget.

Et forebyggende hjemmebesøg er altid frivilligt, og det er vigtigt, at den ældre person ikke føler sig forpligtet eller presset til at tage imod besøget. Hjemmebesøget skal altid være aftalt på forhånd og i god tid, og må ikke være uanmeldt. Den person, der foretager hjemmebesøget, skal være underlagt almindelig tavshedspligt, og samtalen skal være uforpligtende.

Ved hjemmebesøgene kan den ældre person oplyses om rettigheder og tilgængelige støtteforanstaltninger, og det kan drøftes, hvordan den ældre person kan hjælpes til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare sit funktionsniveau længst muligt. Tilbuddene kan spænde vidt fra lokale sociale arrangementer, både kommunale og private, samt tilbud om støtte efter forslaget. Hjemmebesøgene kan dermed være med til at forebygge ensomhed, social isolation og andre udfordringer, som ældre kan møde i hverdagen. Samtidig kan hjemmebesøgene være et redskab for kommunerne til at opspore potentielt sårbare ældre, der ikke selv har bedt om hjælp.

Hjemmebesøget vil ikke omhandle tildelingen af sociale ydelser, og der kan ikke træffes afgørelse under besøgene. Såfremt det bliver tydeligt på et hjemmebesøg, at en ældre person har brug for støtte, skal støtten tildeles efter de almindelige sagsbehandlingsregler.

Flere nordiske lande, herunder Sverige, Norge og Danmark, har gode erfaringer med forebyggende hjemmebesøg. I Danmark er det et lovkrav, mens det i Sverige og Norge er indført i de fleste kommuner på frivillig basis.

2.4. Botilbud

2.4.1. Ældreboliger, ældrekollektiver og plejehjem

Efter gældende ret, kan ældre borgere, der ikke længere kan klare sig i eget hjem, ansøge om optagelse på en kommunal ældreinstitution efter reglerne i Landstingsforordning om

ældreinstitutioner. Sådanne ansøgninger om flytning til en kommunal ældreinstitution behandles af et tværfagligt visitationsudvalg, og kommunalbestyrelserne er ansvarlige for at sikre et tilstrækkeligt antal pladser på disse institutioner.

Med forslaget ophæves Landstingsforordning om ældreinstitutioner, og der fastsættes nærmere regulering af kommunale botilbud for ældre personer. Navnlig specificeres det, at kommunalbestyrelsen kan oprette, drive og nedlægge botilbud i form af ældreboliger, ældrekollektiver og plejehjem. Derudover forpligtes kommunalbestyrelsen til at tilbyde passende botilbud til ældre personer, som har behov for det.

Ældreboliger udgør selvstændige boliger til ældre personer, der har behov for støtte i dagligdagen, men som samtidig ønsker en vis grad af selvstændighed. Ældrekollektiver er på samme måde selvstændige boliger, som er designet til at dække ældre personers særlige forhold, men som er rettet mod at dække sociale behov i et fællesskab. Hvis behovet for hjælp overstiger ældreboligens eller ældrekollektivets muligheder, kan der visiteres til hjemmehjælp, som omfatter praktisk hjælp, personlig pleje og madservice.

Det, der tidligere blev omtalt som alderdomshjem, bliver nu fremover betegnet som plejehjem. Denne ændring i terminologi afspejler en mere moderne og respektfuld tilgang til de faciliteter, hvor ældre personer kan modtage omfattende pleje og omsorg. Plejehjemmene er dedikerede steder, hvor ældre personer med varige behov for pleje døgnet rundt kan finde den nødvendige støtte til deres daglige liv og trivsel.

Kommunalbestyrelserne forpligtes fortsat til at sikre, at der er det nødvendige antal pladser i ældreboliger, ældrekollektiver og plejehjem. Antallet skal følge den demografiske udvikling i kommunen.

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for botilbuddene, herunder indretning og adgangsforhold.

Som følge af ophævelsen af Landstingsforordning om ældreinstitutioner og fastsættelsen af reglerne om botilbud i forslaget, foretages nødvendige konsekvensændringer i Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område. Der er ikke tilsigtet en ændring af gældende ret, men derimod at reglerne kan videreføres ift. reglerne om botilbud efter forslaget.

2.4.2. Adskilte demensafsnit på plejehjem

Udfordringer som manglende viden om demens og hyppig udskiftning af medarbejdere har historisk set gjort det vanskeligt at yde tilstrækkelig specialiseret pleje til personer med demens. For at imødegå disse udfordringer og sikre kvalitetspleje, er det nødvendigt at styrke indsatsen for demens i ældreplejen generelt.

Som følge af det øgede politiske fokus på demens i ældrestrategien foreslås det, at der stilles krav om adskilte demensafsnit på plejehjemmene. Mange plejehjem har allerede afskærmede demensafdelinger, og flere er under opførelse andre steder. Disse demensafdelinger spiller en afgørende rolle for at sikre et godt liv både for personer med demens og for øvrige beboere på plejehjemmene.

2.5. Tilsyn

Under gældende ret er tilsynet med ældreinstitutioner efter Landstingsforordning om ældreinstitutioner reguleret af Selvstyrets bekendtgørelse om tilsyn med det sociale område. Kommunalbestyrelserne har ansvar for at føre tilsyn med deres egne ældreinstitutioner mindst én gang årligt og efter behov. Naalakkersuisuts centrale tilsynsenhed fører efterfølgende tilsyn med de tilsynsrapporter, som kommunerne udarbejder om deres egne ældreinstitutioner. Derudover fører Ombudsmanden for Inatsisartut tilsyn på ældreinstitutionerne, og Landslægeembedet fører tilsyn med de sundhedsfaglige elementer på ældreinstitutionerne.

Det foreslås, at kommunalbestyrelserne fremover skal foretage et driftsorienteret tilsyn med plejehjem. Hensigten er at skærpe tilsynspligten for kommunalbestyrelserne. Formålet med det driftsorienterede tilsyn er at sikre den nødvendige kvalitet på plejehjemmene. Det forventes, at det vil give kommunerne øget ansvar og incitament til at sikre høj kvalitet i plejen og omsorgen på plejehjemmene.

Samtidig bemyndiges Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler for det driftsorienterede tilsyn, herunder for kommunalbestyrelsens udøvelse af tilsynsforpligtelsen, tilrettelæggelsen af tilsyn, vilkår og betingelser for opfyldelse af tilsynsforpligtelsen, og udarbejdelse af kommunalbestyrelsens tilsynsrapport.

Der stilles ikke krav om tilsyn med ældreboliger eller ældrekollektiver, da disse botilbud anses som selvstændige boliger. Kontrollen af, at disse botilbud opfylder ældre personers behov, vil derimod kunne sikres gennem tilbud om forebyggede hjemmebesøg og behovsvurderinger.

2.6. Ældreråd, ældrepolitik og kvalitetsstandarder

Der er i forslaget indsat en række bestemmelser, der pålægger kommunalbestyrelserne og Naalakkersuisut at iværksætte initiativer med henblik på at styrke rettigheder for ældre personer.

Kommunalbestyrelsen skal udforme en sammenhængende ældrepolitik, udarbejde skriftlige kvalitetsstandarder samt nedsætte et ældreråd, der har til opgave aktivt at deltage i udviklingen af kommunalbestyrelsens ældrepolitik.

Formålet med oprettelsen af ældreråd er, at disse skal rådgive kommunalbestyrelsen og danne bro mellem borgerne og kommunalbestyrelsen. Ældrerådet har alene en rådgivende funktion,

og der kræves således ikke hjemmel til at oprette et ældreråd med tilsvarende funktion. Med Inatsisartutloven foreslås det dog, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at oprette et ældreråd. Herunder fastsættes krav til ældrerådets sammensætning og virksomhed.

Kommunalbestyrelsen forpligtes til at inddrage ældrerådet i udarbejdelsen af en ældrepolitik, som skal offentliggøres sammen med de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitetsstandarder for støtte til ældre personer.

2.7. Påbud og administrative tvangsbøder

Forslaget giver Naalakkersuisut hjemmel til at meddele påbud og pålægge en kommunalbestyrelse administrative tvangsbøder. Påbud kan omhandle overholdelse af Inatsisartutloven og administrative forskrifter fastsat efter Inatsisartutloven og opfyldelse af forpligtelser derefter. Påbud kan angive en frist for efterlevelse, hvilket giver kommunalbestyrelserne en specifik tidsramme til at rette op på eventuelle overtrædelser eller mangler. Naalakkersuisut kan desuden fastsætte nærmere regler for, hvornår og under hvilke omstændigheder der kan meddeles påbud, hvilket sikrer klarhed og konsekvens i anvendelsen af denne bestemmelse.

Formålet er, at påbud kan meddeles, hvis det er nødvendigt og proportionelt i forhold til den konkrete overtrædelse eller mangel. Dette betyder, at påbud skal være afpasset i forhold til den specifikke situation. For eksempel, hvis et plejehjem ikke opfylder kravene til indretning fastsat iht. forslagens § 21, stk. 3, skal påbuddet klart specificere, hvad der skal rettes, og fristen for efterlevelse skal være realistisk.

Hvis påbud ikke efterleves, giver forslaget Naalakkersuisut adgang til at pålægge kommunalbestyrelsen administrative tvangsbøder i form af dagbøder. Tvangsbøderne pålægges ikke af domstolene, men af Naalakkersuisut. En administrativ tvangsbøde er således en afgørelse om, at en økonomisk sanktion vil blive pålagt, hvis et påbud om efterlevelse af Inatsisartutlovens bestemmelser ikke overholdes. Når påbuddet efterkommes, bortfalder ikke betalte dagbøder, hvorimod allerede betalte daglige dagbøder ikke tilbagebetales.

Administrative tvangsbøder kan opfattes som foranstaltninger, og er ikke omgærdet af samme retssikkerhedsgarantier som tvangsbøder pålagt af domstolene. I Inatsisartutloven gives dog hjemmel til at udstede administrative tvangsbøder, som et incitament til effektiv efterlevelse af Inatsisartutlovens regler, fordi der foreligger et særligt behov for effektiv kontrol og håndhævelse, da der er tale om støtte til ældre.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

3.1. Hjælp og støtte

Målgruppen for forslaget defineres som personer, der enten modtager støtte efter Inatsisartutlov om alderspension eller opfylder kriterierne herfor, og som har bopæl i Grønland.

Støtteforanstaltninger til ældre personer kan i dag gives i medfør af Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap på baggrund af funktionsnedsættelser, samt hjemmehjælp efter Hjemmestyrets bekendtgørelse om hjemmehjælp.

Der er som udgangspunkt tale om, at forslaget samler reglerne om støtte til ældre personer i en samlet Inatsisartutlov, herunder at der kan ydes støtte på baggrund af og målrettet aldersbetingede forhold. De fleste af udgifterne til støtte efter forslaget bliver således allerede i dag ydet og finansieret via anden gældende lovgivning.

3.2. Forebyggende hjemmebesøg

I 2023 var der 4.330 personer over 67 år i Grønland. Med indførelsen af forslagets regler om forebyggende hjemmebesøg skulle kommunerne have tilbudt hjemmebesøg til 571 af disse borgere baseret på borgernes alder.

Derudover skal kommunerne tilbyde hjemmebesøg efter behov til ældre personer, der er socialt udsatte, har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, samt hjemmebesøg i forbindelse med, at en ældre person bliver alene. På grund af manglende oplysninger er det ikke muligt at angive et præcist tal på, hvor mange ældre personer, der ville være omfattet af disse regler.

Det skønnes, at kommunerne samlet set skal tilbyde omkring 1.000 hjemmebesøg årligt enten af aldersmæssige eller sociale årsager.

Erfaringer med lignende ordninger i de øvrige nordiske lande viser, at der er stor forskel mellem kommunerne, men at generelt accepterer hver tredje til hver fjerde ældre person et tilbud om hjemmebesøg.

Hvis det antages, at mellem hver tredje til hver fjerde ældre person, der tilbydes et forebyggende hjemmebesøg, accepterer tilbuddet, skønnes det, at kommunerne samlet set vil skulle gennemføre omkring 300 hjemmebesøg årligt. For at imødekomme dette behov estimeres det, at den enkelte kommune skal afsætte i alt 1,5 årsværk til planlægning og afholdelse af hjemmebesøg samt rejsetid. Derudover estimeres det, at der bør allokeres 1 mio. kr. til dækning af rejseudgifter.

3.3. Botilbud

Kommunalbestyrelserne opretter og visiterer allerede i dag ældreboliger. Herudover driver kommunerne ligeledes allerede plejehjem. Der stilles dog i dette forslag en række formelle krav til såvel oprettelse og drift af plejehjem. Herudover stilles der med forslaget krav om oprettelse af demensafsnit på de kommunale plejehjem.

De økonomiske konsekvenser af krav om adskilte demensafsnit på plejehjem vil blive yderligere afdækket i samarbejde med kommunerne og relevante myndigheder under forslaget videre behandling.

I forhold til de økonomiske og administrative konsekvenser generelt, arbejder Naalakkersuisut på at afklare disse konsekvenser i samarbejde med kommunerne, under behandlingen af forslaget. Det er en prioritet at sikre, at alle relevante aspekter af konsekvenserne bliver grundigt gennemgået.

3.4. Tilsyn

Med forslaget styrkes kravene til det kommunale tilsyn rettet mod ældre. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at udføre et driftsorienteret tilsyn med de plejehjem, som er oprettet og drevet af kommunalbestyrelserne.

Det forventes, at der samlet set vil være behov for cirka 1 årsværk til denne opgave i hver kommune, hvilket svarer til i alt 3 årsværk inklusive rejseudgifter, hvilket udgør en merudgift på 3 mio. kr.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget skønnes ikke at få nogen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget skønnes ikke at få konsekvenser for miljø eller natur.

Forslaget vil medføre en øget trivsel for ældre og deres nærtstående. Dette vil være til gavn for folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget sigter mod at styrke ældre personers rettigheder. Gennem de foreslåede bestemmelser er målet at sikre, at alle ældre personer med behov for hjælp og støtte, opnår en god og tryk tilværelse og får mulighed for at udnytte egne ressourcer bedst muligt. Det er centralt, at ældre personer tilbydes optimale betingelser for både deres hverdagsliv samt eventuelle arbejdsliv.

Omdrejningspunktet for forslaget er de ældres trivsel, samtidig med at forslaget opfylder samfundets forpligtelse til at nedbryde barrierer og derigennem fremme fuld deltagelse og inklusion i samfundet så vidt muligt.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at få andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden 26. juli 2024 – 19. august 2024 været offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl, og har i samme periode været i høring hos en række høringsparter. Der henvises til bilag 1 om høringen og de modtagne høringssvar.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1.

Bestemmelsen afgrænser lovens anvendelsesområde til ældre personer, som har bopæl i Grønland. Det er dermed en betingelse for at modtage støtte efter forslaget, at den ældre person har bopæl i Grønland.

Til stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 2 afgrænser personkredsen for lovforslaget yderligere. Bestemmelsen definerer, at ældre personer, som er den berettigede personkreds efter forslaget, er personer, der har nået pensionsalderen, og som modtager alderspension eller opfylder betingelserne herfor.

Bestemmelsen henviser direkte til § 1 og §§ 2-4 i Inatsisartutlov om alderspension, og forslaget følger således den til enhver tid gældende pensionsalder og betingelser for modtagelsen af alderspension. Dette sikrer, at både nuværende modtagere og potentielt berettigede modtagere af alderspension omfattes af Inatsisartutloven, forudsat de er bosat i Grønland iht. forslaget § 1, stk. 1.

Til § 2

Til stk. 1.

Bestemmelsen sikrer, at ældre personer har ret til kommunal støtte, når behovsvurderingen efter Inatsisartutlovens § 7 viser, at den ældre person har et støttebehov. Dette understreger, at støtten er behovsbaseret og afhængig af en individuel konkret vurdering, hvilket sikrer, at støtten tildeles dem, der har et reelt behov, samtidig med at støtte tildeles i et omfang, som behovet tilsiger.

Til stk. 2.

Med bestemmelsen i stk. 2 fastslås det, at en ældre person har ret til koordineret og helhedsorienteret støtte, som tager hensyn til alle aspekter af den ældre person og den ældre persons liv. Støtten skal gives med udgangspunkt i, hvad der er bedst for den enkelte ældre person.

Bestemmelsen indebærer forpligtelser for den myndighed, som efter Inatsisartutloven er tillagt kompetence til at træffe afgørelse eller yde rådgivning og vejledning. Forpligtelserne indebærer, at myndigheden skal foretage en helhedsvurdering af den ældre persons behov, ressourcer og problematikker. Helhedsvurderingen betyder, at myndigheden også skal forholde sig til aspekter, som ikke omhandler den ældre persons alderdom i snæver forstand. Det kan f.eks. være sociale problemstillinger, familiemæssige forhold, om den ældre person

stadig er tilknyttet arbejdsmarkedet, samt den ældre persons sundhedsmæssige status. Kravet om samtale efter Inatsisartutlovens § 6 samt behovsvurdering efter Inatsisartutlovens § 7 skal være med til at klarlægge sådanne forhold.

Myndigheden skal basere sin afgørelse om, hvilken støtte der skal ydes, og hvordan støtten skal ydes, på baggrund af helhedsvurderingen af den ældre person. Formålet hermed er at sikre, at den ydede støtte bedst muligt imødekommer den ældre persons behov. Myndigheden skal desuden inddrage den ældre persons støttebehov, som kan dækkes efter anden lovgivning, for at sikre en sammenhængende og koordineret indsats for den enkelte ældre person. Støtte efter denne Inatsisartutlov skal derfor i videst muligt omfang understøtte indsatser efter anden lovgivning. Myndigheden bør derudover inddrage andre saglige hensyn i sin afgørelse. Det kan f.eks. være hensynet til, hvilke støttemuligheder der kan gives i og omkring den ældre persons hjem.

I kravet om, at støtten skal være koordineret og helhedsorienteret, ligger der tillige et ansvar for myndigheden til at koordinere internt i forvaltningen samt til at inddrage øvrige relevante myndigheder og offentlige organer såsom sundhedsvæsenet i oplysningen og håndteringen af sagen.

Bestemmelsen indebærer derudover en forpligtelse til at rådgive og vejlede om mulighederne for støtte efter anden lovgivning, herunder Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, eller om, hvilken anden myndighed der kan give rådgivning og vejledning om støtte efter anden lovgivning. Se nærmere om forholdet til støtte efter anden lovgivning i bemærkningerne til § 3.

Til stk. 3.

Myndigheden, som efter Inatsisartutloven er tillagt kompetence til at træffe afgørelse eller yde rådgivning og vejledning, er forpligtet til i videst muligt omfang at tage udgangspunkt i den ældre persons egne synspunkter i alle forhold vedrørende personen. Dette gælder i alle led af behandlingen af den ældre persons sag, herunder både sagsbehandling, vejledning samt planlægning og udførelse af den konkrete støtte.

Inddragelsen af den ældre persons synspunkter skal ske med hensyn til den ældre persons funktionsniveau. Er der eksempelvis tale om en ældre person med svær demens, kan inddragelsen af personens synspunkter ske gennem personens nærtstående eller evt. omsorgspersonale med et godt kendskab til personen. Er der eksempelvis tale om en ældre person med synsbesvær eller besvær ved at betjene en computer, kan inddragelsen ske ved telefonopkald eller ved tilsvarende tilpassede løsninger.

Bestemmelsen er i øvrigt et udtryk for, at sagsbehandlingen skal ske med hensyn til sagsbehandlingslovens almindelige retsgarantier, herunder krav om partshøring. Den ældre person skal således informeres om relevante oplysninger i sagen, og skal gives adgang til at

fremkomme med en udtalelse herom, inden der træffes afgørelse om den ældre persons forhold. Sagsbehandlingen skal i det hele taget ske med respekt for og hensyn til den ældre persons funktionsniveau og forhold i øvrigt.

Bestemmelsen kan ses i sammenhæng med vurderingen, som foretages iht. § 3, stk. 2 og 3, i Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap.

Til stk. 4.

Bestemmelsen sikrer, at en ældre person har ret til at forblive i eget hjem, når personen udtrykker ønske herom. Ældre personer har så vidt muligt ret til støtte, der muliggør at blive i eget hjem så længe som muligt, når dette er ønsket.

Retten til frit valg af bolig, og dermed til at forblive i ens eget hjem, er en grundlæggende menneskerettighed. Det tilstræbes derfor at yde støtte, så en ældre person kan forblive boende i eget hjem i sit lokalsamfund, hvis dette ønskes. Dette gælder selv i tilfælde, hvor personen kunne modtage mere specialiseret hjælp ved at flytte til en ældrebolig. Det er afgørende, at den ældre person træffer beslutning om at forblive i eget hjem på et informeret grundlag og i samarbejde med sin sagsbehandler.

Det er dog en forudsætning, at den ældre persons egen eller andres velfærd ikke bliver udsat for fare ved, at den ældre person forbliver i eget hjem. Begrebet "andres velfærd" omfatter både pårørende, støttepersoner til personen og andre, der færdes i personens omgivelser, herunder naboer mv. Det er myndighedens ansvar at vurdere, om der er fare for den ældre persons eller andres velfærd, hvis personen forbliver i eget hjem med støtte i henhold til denne Inatsisartutlov.

Bestemmelsen kan ses i sammenhæng med § 36 i Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område, hvor en person i særlige tilfælde kan optages i en bestemt boform uden samtykke, hvis det vurderes uforsvarligt ikke at sikre en sådan flytning.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter forholdet til støtte ydet efter anden lovgivning. Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at ældre personer kan modtage den nødvendige støtte fra både ældreloven og andre relevante love uden at modtage mere støtte end nødvendigt, men samtidig sikre, at ingen afskæres unødigt fra at modtage den støtte, de har behov for.

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at ældre personer, som allerede modtager støtte efter anden lovgivning, også er omfattet af denne Inatsisartutlov. Ældre personer er dermed ikke afskåret fra at modtage støtte efter denne Inatsisartutlov, alene fordi den ældre person modtager anden støtte.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 2, stk. 2, hvorefter støtten skal være koordineret og helhedsorienteret. Når en ældre person modtager støtte efter anden lovgivning, skal denne støttes tages i betragtning ved vurderinger efter denne Inatsisartutlov, herunder formålet med og tilrettelæggelsen af den ydede støtte. Det afgørende er derfor at identificere den ældre persons samlede behov, herunder eventuelle specifikke behov, der ikke allerede er opfyldt, og sikre, at der ydes den nødvendige støtte for at dække disse behov, uanset om en del af støtten ydes efter anden lovgivning. Dette sikrer, at ældre personer får den nødvendige og tilstrækkelige støtte, selvom de modtager støtte fra flere lovgivninger, hertil at der ikke ydes unødvendig eller dobbelt støtte.

Eksempler kan være situationer, hvor en ældre person modtager støtte efter Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, men på baggrund af aldersbetingede forhold har behov for yderligere støtte efter denne Inatsisartutlov. For ældre personer, som har behov for støtte efter begge love, vil det ikke altid være muligt klart at adskille, hvilket støttebehov der henhører under hvilken lov. I sådanne tilfælde kan støtte efter denne Inatsisartutlov ikke afvises alene med henvisning til, at støttebehovet skal ydes efter den anden Inatsisartutlov. Det styrende skal derimod altid være, hvad der er bedst for den ældre person, og hvordan der kan ydes støtte, som imødekommer den ældre persons behov. Der må derfor i det enkelte tilfælde foretages en vurdering af, hvilke støtteforanstaltninger efter hhv. Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap og denne Inatsisartutlov der konkret bedst kan dække den ældre persons samlede behov, herunder hvordan støtten bedst kan kombineres.

Det er myndighedens ansvar, at støtten er koordineret mellem flere love, og at der foretages en helhedsvurdering, jf. også § 2, stk. 2. Myndigheden kan således ikke afvise at yde støtte efter denne Inatsisartutlov med henvisning til, at den ældre persons behov skal dækkes efter eksempelvis Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, medmindre myndigheden sikrer, at den ældre person modtager tilstrækkelig støtte efter Inatsisartutlov om støtte til handicap til at imødekomme vedkommendes behov.

Bestemmelsen kan medføre, at personer med handicap kan modtage forskellige ydelser, selv hvor Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap giver alle handicappede samme rettigheder. Dette skyldes, at nogle handicapsager fremover tillige behandles efter denne Inatsisartutlov. Der er dog ikke tilsigtet en egentlig forskelsbehandling, men derimod, at ældre personer, som også har et handicap, modtager den nødvendige støtte på baggrund af den pågældendes konkrete forhold. Det bemærkes i denne henseende at en ældre person kan have behov for støtte efter begge Inatsisartutlove, og at den ældre persons behov for støtte efter Inatsisartutlov om støtte til handicap kan være forøget på grund af personens alder.

Til § 4

Til stk. 1.

Det foreslås med stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der eksisterer de nødvendige støttemuligheder for ældre personer efter denne Inatsisartutlov, og at ældre personer modtager den nødvendige støtte. Med bestemmelsen fastslås det, at kommunalbestyrelsen har forsyningsansvaret for støttemuligheder efter Inatsisartutloven.

Til stk. 2.

Kommunalbestyrelsen skal være opsøgende i sin indsats for at sikre, at ældre personers behov for hjælp og støtte er imødekommet efter Inatsisartutloven. Det betyder, at kommunalbestyrelsen ikke blot skal reagere på ansøgninger om støtte, men også selv aktivt identificere og hjælpe ældre personer i kommunen, der kan have behov for støtte. Dette kan bl.a. ske gennem forebyggende hjemmebesøg efter § 18.

Til stk. 3.

Kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt tilbyde ældre personer forebyggende foranstaltninger, støtte og hjælpemidler. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på og fremme forebyggende tiltag, der kan bidrage til at forbedre ældre personers livskvalitet og reducere behovet for mere omfattende støtteforanstaltninger senere.

Til stk. 4.

Med denne bestemmelse gives kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde mulighed for at opfylde sin forpligtelse til at sikre, at ældre personer modtager den nødvendige støtte, ved at benytte støtteforanstaltninger, som er oprettet og drevet af andre kommuner. Dette kan være særligt hensigtsmæssigt i situationer, hvor der kræves en højere specialisering og mere kvalificeret støtte, end hvad den enkelte kommune selv kan tilbyde.

Bestemmelsen tager sigte på særlige tilfælde, og kan således ikke anvendes generelt, idet kommunalbestyrelsen som udgangspunkt selv skal sikre, at de nødvendige støttemuligheder eksisterer, jf. stk. 1. I særlige tilfælde kan det dog være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen kan gøre brug af støttemuligheder fra andre kommuner, eksempelvis hvor en ældre person har særlige behov, hvor der kræves en højere specialisering og mere kvalificeret støtte, og dermed en samlet indsats mellem kommunerne.

Et eksempel på en sådan situation er, hvis en ældre person har behov for et specialiseret botilbud, som kommunen ikke selv råder over. Ved at kunne visitere til et specialiseret botilbud i en anden kommune, sikres det, at den ældre person får den nødvendige støtte, som bedst kan opfylde dennes behov. Dette kan omfatte botilbud med særlige behandlings- eller rehabiliteringstilbud.

Kommunen, som har været den ældre persons hjemkommune, anses fortsat som hjemkommune, og dermed betalingskommune, jf. Landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser, § 7, stk. 1, og § 14, stk. 1.

Hjemkommune er defineret i § 3 i Landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser.

Til § 5

Til stk. 1.

Det fastsættes i stk. 1, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at behandle henvendelser om forhold omfattet af Inatsisartutloven så hurtigt som muligt. Formålet med behandlingen er at afklare, om der er behov for og ret til støtte, og i bekræftende fald, hvilken form for støtte der konkret kan ydes.

Det er kommunalbestyrelsens pligt at arbejde effektivt i behandlingen af sager vedrørende støtte, så sager ikke trækkes unødigt ud. Dette sikrer, at ældre personer hurtigt kan få afklaret deres ret til støtte, og hvilken type støtte de er berettiget til, og dermed hurtigt modtage den nødvendige hjælp.

Til stk. 2.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte frister for sagsbehandlingen, således at der er klare retningslinjer for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en henvendelse eller ansøgning om støtte, til der træffes en afgørelse. Dette sikrer, at både borgere og kommunalbestyrelse har en fælles forståelse af tidsrammerne for sagsbehandlingen og kan planlægge derefter.

Fristerne skal revideres mindst hvert andet år for at sikre, at de forbliver relevante og tilpassede de aktuelle forhold og behov i kommunen. Det er en forudsætning, at de fastsatte frister ikke kan afvige fra de frister, som er fastsat i Inatsisartutloven eller anden lovgivning.

Offentliggørelsen af fristerne på kommunens hjemmeside skal øge gennemsigtigheden og tilgængeligheden af information om sagsbehandlingsprocedurer, hvilket er essentielt for at sikre, at ældre personer har adgang til nødvendig information om deres rettigheder.

Til stk. 3.

Hvis det i en konkret sag ikke er muligt at behandle sagen inden for den fastsatte tidsfrist, skal kommunalbestyrelsen give ansøgeren skriftlig meddelelse herom. Meddelelsen skal være ledsaget af en begrundelse for, hvorfor fristen ikke kan overholdes, samt oplyse om, hvornår det kan forventes, at der vil blive truffet afgørelse.

Meddelelsen skal gives, inden fristen er udløbet.

Til § 6

Til stk. 1.

Inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om støtte eller botilbud efter § 11, om ændring eller ophør af støtte efter § 14, eller om flytning til et andet botilbud efter § 15, skal kommunalbestyrelsen afholde mindst 1 samtale med den ældre person. Samtalen skal sikre, at den ældre person får mulighed for at udtrykke sine ønsker, behov og eventuelle bekymringer vedrørende den forestående afgørelse.

Bestemmelsen er et udtryk for, at ældre personer skal have mulighed for aktivt at blive inddraget i beslutningsprocesserne, der vedrører dem. Den ældre person pålægges dog ikke en pligt til at udtale sig, ligesom bestemmelsen ikke hindrer, at den ældre person lader sig repræsentere eller bistå af andre.

Samtalen skal klarlægge den ældre persons holdning til den påtænkte afgørelse. Selvom der eventuelt er afholdt en samtale med personen i forbindelse med udarbejdelse af en behovsvurdering, skal der også afholdes en samtale, inden der træffes afgørelse om støtte efter Inatsisartutloven. Baggrunden for dette er, at personen skal have mulighed for at give sin mening til kende om den konkrete påtænkte afgørelse.

Der er ikke krav om, at kommunalbestyrelsen skal følge den ældre persons ønsker eller holdninger, men det er centralt, at den ældre persons ønsker og holdninger bliver inddraget, hvis den pågældende ønsker det.

Samtalen bør aftales og planlægges i samarbejde med den ældre person og dennes eventuelle bisidder. Samtalen kan finde sted i den ældre persons hjem, på kommunens kontor eller under særlige omstændigheder via telefonsamtale, alt efter hvad der er mest hensigtsmæssigt og behageligt for den ældre person. Formålet er at skabe en tryk og tillidsfuld atmosfære, hvor den ældre person føler sig godt tilpas med at deltage i samtalen.

Til stk. 2.

Bestemmelsen giver Kommunalbestyrelsen mulighed for at undlade at afholde en samtale med den ældre person, hvis vedkommendes funktionsevne i afgørende grad taler imod gennemførelsen af en samtale. Dette kan for eksempel være relevant i tilfælde af betydelig kognitiv svækkelse eller andre helbredsmæssige forhold, der gør det vanskeligt for personen at deltage meningsfuldt.

Der skal i alle tilfælde foretages en konkret vurdering af, hvorvidt personens funktionsevne i afgørende grad taler imod samtale gennemførelse i et sådant omfang, at samtalen kan undlades. I vurderingen skal indgå, om gennemførelse af samtalen vil være mere til skade end til gavn for personen. Det kan for eksempel være terminalt syge ældre personer, der er så svækkede, at en samtale vil kræve så mange ressourcer, at en samtale vil være en belastning for den ældre person, og dermed bør undlades. Er der modsat mulighed for, at personen eksempelvis ved hjælp af en bisidder vil være i stand til at fremkomme med sin holdning i en samtale, bør en samtale afholdes.

I tvivlstilfælde, hvor kommunalbestyrelsen er usikker på, hvorvidt den ældre person vil kunne fremkomme med sin holdning, skal kommunalbestyrelsen forsøge at afholde en samtale med vedkommende. Viser det sig under samtalen, at personen ikke er i stand til at udtrykke egne synspunkter, kan samtalen stoppes.

Såfremt der ikke gennemføres en samtale med den ældre person, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at forsøge at tilvejebringe personens holdning til afgørelsen på anden vis. Dette kan eksempelvis være ved at tale med personens nærtstående eller plejepersonale, der kender personen godt.

Hvis samtalen ikke gennemføres med den ældre person, eller gennemføres med en anden person, skal det angives i støtteplanen efter § 8. Det skal angives i støtteplanen, hvorfor samtalen ikke har fundet sted med personen. Derudover bør det angives, hvordan den ældre persons perspektiv på anden vis er søgt afdækket.

Til § 7

Til stk. 1.

Hvis der er mistanke om, eller det på anden måde kan antages, at en ældre person har behov for støtte efter bestemmelserne i kapitel 5 eller ophold på et botilbud efter bestemmelserne i kapitel 7, skal kommunalbestyrelsen foretage en behovsvurdering af forholdene for den ældre person.

Behovsvurderingen skal give et overblik over den ældre persons situation, ressourcer og behov for hjælp. Formålet med behovsvurderingen er, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om støtte og botilbud på et informeret grundlag og ud fra en helhedsorienteret tilgang, som sikrer, at der ydes den støtte, som den ældre person har behov for. Dette kan både være enkelte støttetiltag som for eksempel træning eller ledsagelse, eller det kan være et tilbud om en plads på et botilbud.

Behovsvurderingen kan dog undlades, hvis det er åbenbart unødvendigt for vurderingen af, om og i hvilket omfang der skal ydes støtte. Undtagelsen skal fortolkes restriktivt. Det kan eksempelvis være aktuelt i tilfælde, hvor en ressourcestærk ældre person efterspørger et aktivitetstilbud, som vedkommende kan tilmeldes uden videre. Her vil der ikke være behov for at lave en behovsvurdering. Et andet eksempel kan være tilfælde, hvor en person tidligere har modtaget en bestemt type støtte, og det er åbenbart, at støttebehovet er uændret.

Tilsvarende kan det være unødvendigt at udarbejde en ny behovsvurdering, hvis der allerede foreligger en tidssvarende behovsvurdering eller lignende vurdering, såsom en udredning iht. Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, som afdækker den ældre persons aktuelle behov. I sådanne tilfælde, skal det dog vurderes, om den ældre person kunne have nye eller

ændrede behov, som ikke allerede er afklarede i en anden eksisterende vurdering, som nødvendiggør, at der foretages en ny eller opdateret behovsvurdering.

I andre tilfælde vil kravet om behovsvurdering kunne opfyldes ved en mindre omfattende behovsvurdering. I sådanne tilfælde bør behovsvurderingen foretages, så den ældre persons behov og ønsker stadig bliver tilstrækkeligt afdækket.

Hvis det ikke er åbenbart, at behovsvurderingen er unødvendig, skal behovsvurderingen foretages.

Til stk. 2.

Hvis kommunalbestyrelsen modtager en underretning iht. bestemmelserne i kapitel 8 om, at en ældre person lever under forhold, der bringer dennes trivsel, sundhed eller udvikling i fare, eller at en ældre person har eller kan have behov for støtte, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at foretage en behovsvurdering af forholdene for den ældre person. Se nærmere herom i bemærkningerne til § 29.

Behovsvurderingen kan dog undlades, hvis det er åbenbart unødvendigt for vurderingen af, om og i hvilket omfang der skal ydes støtte. Dette vil for eksempel være tilfældet, hvis underretningen er åbenbart grundløs eller foretaget ved en fejl, og der ikke er andre forhold, som indikerer, at den ældre har eller kan have behov for støtte. Undtagelsen skal dog fortolkes restriktivt.

Til stk. 3.

kommunalbestyrelsen er forpligtet til at lave en behovsvurdering på den ældre persons egen foranledning eller ønske. Dette giver ældre personer mulighed for aktivt at anmode om en behovsvurdering, hvilket fremmer selvbestemmelse og inddragelse.

Idet bestemmelsen forudsætter, at behovsvurderingen iværksættes på den ældre persons foranledning, vil behovsvurderingen ikke anses som unødvendig. Dette er begrundet i den ældre persons ret til selvbestemmelse og støtte. Kommunalbestyrelsen kan dermed ikke afvise at foretage en behovsvurdering på baggrund af, at det anses for åbenbart unødvendigt, hvis en ældre person selv anmoder om, at der foretages en behovsvurdering.

Til stk. 4.

Behovsvurderingen skal i videst muligt omfang gennemføres i samarbejde med den ældre person. Som udgangspunkt skal behovsvurderingen tillige baseres på personens egne udsagn og udtrykte behov, dog således at øvrige personer kan inddrages, hvis det er relevant. Se nærmere herom i bemærkningerne til stk. 6 og 7.

Involvering af den ældre person sikrer, at vurderingen er baseret på et præcist og helhedsorienteret billede af personens behov og ønsker.

Er det på tidspunktet for behovsvurderingen ikke muligt at inddrage den ældre person, bør det tilstræbes at søge denne involveret på et senere tidspunkt med henblik på at opdatere behovsvurderingen.

Til stk. 5.

Bestemmelsen indeholder et skånsomhedskriterium, der medfører, at behovsvurderingen skal udføres med mindst mulig ulempe for den ældre person. Hvis flere forskellige metoder kan anvendes, bør den mindst indgribende metode derfor benyttes.

Derudover må behovsvurderingen ikke være mere omfattende end formålet tilsiger. Der ligger heri, at behovsvurderingen ikke må være mere omfattende end nødvendigt og alene bør tage stilling til de forhold, der antages at udgøre grunden til behovet for støtte. Oplysninger, som ikke er relevante, skal derfor ikke inddrages. Bliver kommunalbestyrelsen derimod opmærksom på andre forhold under behovsvurderingen, der kan give anledning til behov for støtte, bør kommunalbestyrelsen dog inddrage disse i behovsvurderingen.

Til stk. 6.

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsen skal vurdere alle relevante forhold. Hertil opstilles i nr. 1-8 en ikke-udtømmende liste over forhold, som kommunalbestyrelsen skal inddrage i behovsvurderingen. Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret vurdering af, om det er relevant at foretage en mere indgående vurdering af hvert enkelt punkt i nr. 1-8. Der skal altså tages stilling til hvert punkt, men en dybdegående vurdering af et forhold er kun påkrævet, hvis det er relevant i det konkrete tilfælde. Dette skal ses i sammenhæng med stk. 5, hvorefter behovsvurderingen ikke må være mere omfattende end formålet tilsigter.

Kommunalbestyrelsen skal angive en begrundelse for, hvorfor et punkt i nr. 1-8 ikke har ledt til en dybdegående undersøgelse eller ikke anses for relevant i det konkrete tilfælde.

Vurdering af, om et punkt skal undersøges nærmere, skal foretages på baggrund af, at behovsvurderingen vil indgå som en del af grundlaget for afgørelsen om, og i givet fald hvilken, støtte der gives, jf. § 2, stk. 1, og § 11, stk. 1. Den konkrete vurdering bør tillige foretages ud fra betragtninger om, at den ældre persons problemer og ressourcer afdækkes på en helhedsorienteret måde, jf. § 2, stk. 2.

Nr. 1

Egenomsorg handler om evnen til at tage vare på sin sundhed og sine psykiske, fysiske og sociale behov. Dette kan for eksempel være at varetage sin egen personlige hygiejne, at huske at tage sin medicin, at spise sundt, at pleje personlige relationer og bevæge sig regelmæssigt.

Nr. 2

Adfærd og trivsel kan være relevant for ældre, der oplever ensomhed, særligt efter tab af livspartner. Det kan også være relevant for en ældre, der i forvejen får støtte i form af et botilbud, at vurdere, om den ældre trives i det nuværende botilbud.

Nr. 3

Familieforhold indebærer en evaluering af den ældre persons relationer til nærmeste familie såvel som eventuelle konflikter eller understøttende dynamikker inden for familien. Det kan være relevant, hvordan disse relationer påvirker den ældres dagligdag og evne til at opretholde selvstændighed. Yderligere kan det omfatte en vurdering af den ældres adgang til familiebaseret omsorg og støtte.

Nr. 4

Dette punkt omfatter en vurdering af den ældres sociale netværk, herunder venskaber, deltagelse i sociale aktiviteter og generel social integration. Vurderingen kan også omfatte eventuelle barrierer eller behov for støtte til at opretholde eller genopbygge sociale forbindelser.

Nr. 5

Den ældre persons generelle sundhedstilstand kan inddrages, herunder fysiske og mentale helbredsforhold. Det inkluderer bl.a. kroniske sygdomme, medicinske behov, ernæringstilstand, og eventuelle handicap eller funktionsnedsættelser.

Nr. 6

Det kan inddrages, om den ældre person har muligheder for at deltage aktivt i samfundet, og om der er behov for støtte til at opretholde eller øge denne deltagelse. Det kan også omfatte adgang til transport eller faciliteter, der muliggør samfundsdeltagelse.

Nr. 7

Det kan inddrages, om den ældre person har fysiske, psykiske, intellektuelle eller sensoriske funktionsnedsættelser, der påvirker deres daglige liv og behov for støtte. Det indebærer at vurdere omfanget af funktionsnedsættelsen, og om det er relevant at tilbyde støtte i henhold til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap.

Nr. 8

Hvis relevant inddrages støtte, som den ældre person allerede modtager efter denne Inatsisartutlov eller efter anden lovgivning. I vurderingen kan inddrages omfanget og effektiviteten af den støtte, den ældre person modtager, og om der er behov for yderligere eller ændrede støtteforanstaltninger. Vurderingen bør også omfatte koordinering af forskellige støtteforanstaltninger for at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret støtteindsats.

Til stk. 7.

Bestemmelsen fastsætter, at Kommunalbestyrelsen kan indhente en sundhedsfaglig vurdering fra Det Grønlandske Sundhedsvæsen i forbindelse med vurderingen af sundhedsforhold efter § 7, stk. 6, nr. 5. Dette giver mulighed for at sikre en fagligt funderet vurdering af sundhedsrelaterede behov, som kan have stor betydning for den samlede behovsvurdering.

Til stk. 8.

Bestemmelsen i stk. 8 fastslår, at der på baggrund af behovsvurderingen skal udarbejdes en skriftlig støtteplan, der skal sikre en målrettet og helhedsorienteret indsats for den ældre person, jf. § 8. Det fremgår således, at støtteplanen skal tage udgangspunkt i behovsvurderingen.

Til stk. 9.

Bestemmelsen giver hjemmel til, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for behovsvurderingen. Bemyndigelsen forventes bl.a. anvendt til at fastsætte nærmere regler vedrørende behovsvurderingens udførelse, form og indhold samt tidsmæssige krav til processen og færdiggørelsen af behovsvurderingen. Der lægges op til, at sådanne regler fastsættes i bekendtgørelsesform.

Til § 8

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at udarbejde en skriftlig støtteplan, før der træffes afgørelse om støtte til en ældre person. Udarbejdelsen af støtteplanen skal sikre, at kommunalbestyrelsen udfører en systematisk og grundig behovsvurdering af personens konkrete støttebehov, og derigennem klargøre målet med indsatsen og sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats.

Støtteplanen skal være konkret og individuel og derigennem give den ældre person og relevante myndighedspersoner m.v. mulighed for at følge med i indsatsen og deltage aktivt i løsningen af den ældre persons eventuelle udfordringer.

På denne måde ønskes det i videst muligt omfang sikret, at den ældre person støtter op om indsatsen, og at andre omsorgspersoner accepterer, respekterer og støtter op om indsatsen. For at indsatsen kan være helhedsorienteret, skal der bl.a. være taget stilling til, hvilke ressourcer der eksisterer hos den ældre person samt blandt personens nære pårørende.

I bestemmelsens stk. 1, nr. 1-3, er oplistet i hvilke situationer, kommunalbestyrelsen er forpligtet til at udarbejde en støtteplan.

Afhængig af støtteplanens karakter kan det være tilstrækkeligt at opdatere en allerede eksisterende støtteplan med nye informationer og vurderinger frem for at udarbejde en helt ny støtteplan.

Til stk. 2.

Det fastsættes i stk. 2, at støtteplanen skal tage udgangspunkt i den ældre persons støttebehov og dennes konkrete forhold.

Støtteplanen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen skal foretage en præcis og effektiv vurdering af de relevante behov, således at støtteplanen er målrettet og brugbar i praksis. Heri ligger blandt andet også, at undersøgelser i videst muligt omfang skal inddrage allerede foreliggende informationer f.eks. fra personens omsorgsgivere samt andre, der har kendskab til personens konkrete forhold.

Til § 9

Til stk. 1.

Det fastsættes i stk. 1, hvad støtteplanen skal indeholde:

Nr. 1

Støtteplanen skal angive formålet og målet med støtten.

Formålet skal forstås som den overordnede intention bag den indsats, der ydes for den ældre person, mens målet er de konkrete resultater, der skal opnås for, at man kan opfylde formålet med den sociale indsats.

Nr. 2

Støtteplanen skal angive, hvilken støtte der er nødvendig for at opnå målet.

Dette indebærer, at målene skal være specifikke og konkrete, således at det er tydeligt, hvad der skal være opfyldt for, at målet er nået. Der skal således være opsat realistiske mål, som kan forventes opnået inden for den fastsatte tidsramme, som støtteplanen angiver.

Nr. 3

Støtteplanen skal angive tidsramme for, hvornår støtten skal ydes, og hvornår målet skal være opnået.

Nr. 4

Støtteplanen skal ligeledes inddrage andre særlige forhold, som kan have betydning for den ældre persons forhold og den støtte, der ydes, herunder familie og netværk, uddannelse og beskæftigelse samt personlig hjælp og behandling, m.v. Der er tale om en ikke-udtømmende liste. Hvis der er andre relevante forhold, skal disse dermed inddrages.

Til stk. 2.

Bestemmelsens stk. 2 fastsætter, at udarbejdelse af en støtteplan så vidt muligt skal ske i dialog og i samarbejde med den ældre person selv.

Den ældre person skal som udgangspunkt have adgang til at udtrykke sine egne holdninger og synspunkter med behørig hensyntagen til vedkommendes funktionsevne.

Bestemmelsen cementerer det grundlæggende hensyn i Inatsisartutloven om, at der så vidt muligt skal tages hensyn til den ældre persons egne synspunkter med behørig hensyntagen til den ældre persons fysiske og psykiske funktionsevne, jf. § 2, stk. 3.

Der henvises endvidere til bemærkninger til Inatsisartutlovens § 6, hvori kravene til inklusion og samtaler med ældre personer er behandlet uddybende.

Til stk. 3.

Bestemmelsen fastsætter, at de relevante dele af den ældre persons støtteplan skal udleveres til det ældrekollektiv eller plejehjem, som personen er visiteret til.

Kendskabet til støtteplanen er en forudsætning for at kunne bidrage til en målrettet indsats, hvor alle involverede parter arbejder hen imod de samme målsætninger. Ved at sørge for kendskab til støtteplanens indhold sikres det, at tankerne bag den helhedsorienterede indsats også føres ud i livet på botilbuddet.

Hvilke dele af støtteplanen, der er relevante og dermed skal udleveres til botilbuddet, vil altid bero på en konkret individuel vurdering.

Til stk. 4.

Bestemmelsen fastsætter, at støtteplanen skal udleveres til den omhandlede ældre person.

Kommunalbestyrelsen skal i denne forbindelse altid orientere de pågældende, som støtteplanen udleveres til, om støtteplanens indhold. Dette skal ses som et krav om en udvidet vejledningspligt. Orienteringen skal ske i et sprog og på en måde, der tager hensyn til personens funktionsevne, alder og forhold i øvrigt, således at personen forstår det, der bliver kommunikeret.

Til stk. 5.

Bestemmelsen pålægger Naalakkersuisut at fastsætte nærmere regler om støtteplaner, herunder krav til støtteplanens form og indhold, samt tidsmæssige krav til processen og færdiggørelsen af støtteplanen.

Til § 10

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastslår, at en række oplyste myndigheder kan indhente og videregive personoplysninger, herunder følsomme personoplysninger, i konkrete sager. Baggrunden for bestemmelsen er, at der ofte opstår situationer, hvor fagfolk kan have behov for at tale om en konkret sag med andre fagpersoner, ofte på tværs af fagområder. Formålet med bestemmelsen

er således at understøtte og kvalificere fagpersoners arbejde i konkrete sager.

Udvekslingen af personoplysninger i henhold til bestemmelsen kan kun ske mellem de myndigheder, der er angivet i bestemmelsen.

Bestemmelsen er en præcisering af, at reglerne i §§ 6-8 om behandling af personoplysninger i Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger skal være iagttaget, når der foretages en vurdering af, om personoplysninger kan behandles og videregives. Det er således en betingelse, at indsamling af oplysninger er af betydning for sagens behandling og sker til et udtrykkeligt og sagligt angivet formål. Herudover skal de oplysninger som indsamles, være relevante og må ikke omfatte mere, end hvad der er nødvendigt for at opnå målet.

Bestemmelsen fastslår endvidere, at der som udgangspunkt kræves samtykke fra den ældre person, sagen omhandler, for at der kan udveksles personoplysninger mellem myndighederne, jf. dog stk. 2.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at såfremt samtykke, jf. stk. 1, nægtes, eller det af andre grunde ikke er muligt at indhente et samtykke, kan personoplysninger, herunder følsomme personoplysninger, videregives, hvis sagens omstændigheder, herunder hensynet til den ældre persons retssikkerhed, taler for det.

Til § 11

Til stk. 1

Det foreslås med stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om støtte efter kapitel 5 eller om botilbud efter kapitel 7 i Inatsisartutloven på baggrund af behovsvurderingen efter § 7.

Det er et grundlæggende hensyn i forslaget, at ældre personer har ret til støtte, såfremt der er behov for kommunal støtte. En afgørelse om støtte efter kapitel 5 samt om botilbud efter kapitel 7 skal derfor som udgangspunkt træffes på baggrund af behovsvurderingen efter § 7. Med den foreslåede bestemmelse sikres det således, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvorvidt og i hvilket omfang den ældre person skal have støtte på baggrund af en konkret og individuel vurdering af personens behov og forudsætninger.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 4, stk. 1, hvorefter Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at en ældre person modtager den nødvendige støtte. Det er ikke hensigten med bestemmelsen, at der alene kan ydes støtte efter det ene kapitel. Derimod skal der foretages en koordineret og helhedsorienteret indsats. Der vil derfor efter omstændighederne både kunne

træffes afgørelse om støtte efter kapitel 5 samt om botilbud efter kapitel 7 i Inatsisartutloven, såfremt det er, hvad den ældre person har behov for.

Afgørelsen kan træffes efter henvendelse fra den ældre person eller af kommunalbestyrelsens egen drift, herunder på baggrund af kommunalbestyrelsens opsøgende indsats, jf. § 4, stk. 2.

Inden der træffes afgørelse om støtte eller botilbud, skal der være afholdt en samtale med den ældre. Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 6 for uddybende bemærkninger om afholdelse af samtaler.

Til stk. 2.

Såfremt der ikke er foretaget en behovsvurdering, fordi det var åbenbart unødvendigt for vurderingen af, om der skal ydes støtte iht. § 7, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse på baggrund af de foreliggende oplysninger om den ældre persons behov, herunder med inddragelse af den ældre person. Der skal således fortsat træffes en konkret og individuel afgørelse på baggrund af den ældre persons støttebehov og tildeles støtte på baggrund af dette behov.

Det understreges hermed, at det ikke er hensigten med bestemmelsen at afskære kommunalbestyrelsen fra at yde støtte, hvis der ikke er foretaget en behovsvurdering efter § 7. Støtte skal derimod ydes, når dette må anses for formålstjenligt ud fra en vurdering af den enkelte persons situation sammenholdt med de støttemuligheder, som findes i Inatsisartutloven.

Til § 12

Til stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse imødekommes behovet for akut iværksættelse af støtte. Bestemmelsen gælder i situationer, hvor den ældre person ikke kan vente på afholdelse af samtale, gennemførelse af behovsvurdering og udarbejdelse af støtteplan. I sådanne tilfælde kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte, selvom der endnu ikke er afholdt samtale med personen eller færdiggjort behovsvurdering og støtteplan efter bestemmelserne i §§ 6-8. Dette kan eksempelvis være relevant, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det ikke er forsvarligt at lade personen blive i eget hjem uden støtteforanstaltninger efter behovsvurderingen.

Et akut behov kan bl.a. omfatte følgerne af pludselig funktionsnedsættelse, f.eks. en ældre person, der på grund af en pludselig forværring af en aldersbetinget tilstand får behov for støtte til at udføre daglige aktiviteter, såsom at komme på toilettet eller bevæge sig rundt i hjemmet. Dette kan kræve øjeblikkelig hjælp, såsom akut hjemmehjælp eller midlertidig installation af hjælpemidler, inden en fuld behovsvurdering er gennemført.

Akutte behov kan også omfatte tilfælde af akut social isolation, hvor en ældre person, pludselig står uden støtte, sambo eller selskab, fordi en omsorgsperson eller nærtstående er blevet indlagt på hospitalet eller er afgået ved døden. Dette kan kræve øjeblikkelig midlertidig social støtte eller pleje.

Til stk. 2.

Hvis der ydes støtte efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen efterfølgende så hurtigt som muligt afholde samtale og færdiggøre behovsvurdering samt støtteplan efter bestemmelserne i §§ 6-8. Hvis behovsvurderingen og støtteplanen indikerer behov for yderligere støtte eller ændring af den eksisterende støtte, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse herom på baggrund af den færdiggjorte behovsvurdering og støtteplan.

Bestemmelsen finder også anvendelse i tilfælde, hvor behovsvurderingen er færdiggjort, men støtteplanen endnu ikke er det.

Til § 13

Til stk. 1.

Det foreslås med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge op på, om den støtte, som den ældre person modtager, fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til i denne løbende opfølgning at være opmærksom på, om den ældre person får behov for andre former for støtte efter Inatsisartutloven eller anden lovgivning.

Bestemmelsen fastsætter, at opfølgningen som minimum skal ske indenfor 2 år efter, at der er truffet afgørelse om støtte eller botilbud efter forslaget. Der er her tale om et minimumskrav. Det vil være op til kommunalbestyrelsen at bestemme hyppigheden af opfølgningen baseret på den enkelte ældre persons støttebehov og karakteren af støtten. For eksempel vil der ikke være krav om hyppig opfølgning, hvis en ældre person alene har behov for samværs- og aktivitetstilbud, men ellers er fysisk og mentalt ressourcestærk. Omvendt kan en ældre person, der for nyligt er blevet tilbudt at flytte i botilbud, have brug for en opfølgning kort efter flytningen for at vurdere, om alle behov bliver dækket, eller om der er behov for yderligere støtte. Ligeledes kan en ældre person, der hurtigt svækkes på grund af sygdom, have behov for tættere opfølgning.

Der er ingen formkrav til opfølgningen. Opfølgningen kan f.eks. ske som en invitation til en samtale, som en kort telefonopringning til den ældre person, som led i et forebyggende hjemmebesøg på botilbuddet eller gennem løbende tilbagemeldinger fra plejepersonale.

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte interne retningslinjer for form og hyppighed af opfølgningen, men retningslinjerne skal give plads til et skøn, så opfølgningen kan være hyppigere i de tilfælde, hvor det på baggrund af den ældre persons konkrete støttebehov og den bevilgede støtte er nødvendigt.

Til stk. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at hvis det på baggrund af opfølgningen kan antages, at den ældre person har nye eller ændrede behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen lave en behovsvurdering efter § 7. Det sikres dermed, at der bliver taget stilling til eventuelle ændringer i behovet for støtte, så den ældre person kan få den nødvendige hjælp.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med §§ 14 og 15, som forpligter kommunalbestyrelsen til at træffe fornyet afgørelse om støtte eller botilbud, hvis den ydede støtte ikke længere dækker den ældre persons behov. Der henvises til bemærkningerne til §§ 14-15.

Til stk. 3.

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler vedrørende løbende opfølgning.

Til § 14

Til stk. 1.

Når kommunalbestyrelsen får kendskab til, at en ældre person ikke modtager den rette støtte, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at træffe afgørelse om ændring eller ophør af støtten.

Bestemmelsen omhandler støttemuligheder efter kapitel 5.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at en ældre person modtager støtte svarende til personens til enhver tid gældende behov, uanset at personens støttebehov forværres eller forbedres over tid.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 13, der forpligter kommunalbestyrelsen til løbende at følge op på, om støtten fortsat opfylder sit formål. Når den løbende opfølgning viser, at støtten ikke længere er tilstrækkelig eller er overflødig, skal kommunalbestyrelsen ændre støtten eller stoppe med at tildele den.

Dette kan eksempelvis være, når en ældre person flytter på plejehjem. Den støtte, som personen tidligere fik i hjemmet, vil ophøre, og der kan i stedet være behov for ny støtte på plejehjemmet. Et andet eksempel er en ældre person, der før har benyttet sig af en kollektiv kørselsordning til at komme til et aktivitetstilbud, men som nu har brug for ledsagelse på grund af forværret helbred.

Støtteforanstaltningerne, der ydes, skal ophøre, når målet med dem er nået.

Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om ophør af støtteforanstaltninger vurdere, hvorvidt en ny form for støtte skal træde i stedet for den hidtidige støtte. Har den ældre person fortsat behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at personen modtager den nødvendige støtte.

Inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ændring eller ophør af støtte efter kapitel 5, skal kommunalbestyrelsen afholde en samtale med den ældre, jf. § 6. Kommunalbestyrelsen kan således ikke træffe afgørelse om ændring eller ophør af støtte alene på grundlag af en faglig vurdering hos kommunalt ansat personale eller andre fagpersoner. Den ældre person skal partshøres i sagen, og partshøringen skal have form af en samtale. Der henvises til bemærkningerne til § 6, hvori rammerne for afholdelse af samtaler er beskrevet.

Til stk. 2

Det er et grundlæggende hensyn i forslaget, at ældre personer har ret til støtte, såfremt der er behov for kommunal støtte. En afgørelse om ændring eller ophør af støtte til en ældre person efter bestemmelserne i kapitel 5 skal derfor som udgangspunkt træffes på baggrund af behovsvurderingen efter § 7. Med den foreslåede bestemmelse sikres det således, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvorvidt og i hvilket omfang den ældre person skal have støtte på baggrund af en konkret og individuel vurdering af personens behov og forudsætninger.

Såfremt der ikke er foretaget en behovsvurdering, fordi det åbenbart unødvendigt for vurderingen af, om der skal ydes støtte iht. § 7, stk. 1 eller 2, kan Kommunalbestyrelsen træffe afgørelse på baggrund af de foreliggende oplysninger. Ændring eller ophør af støtte vil dog i de fleste tilfælde omhandle et ændret støttebehov, som kræver en nærmere belysning i en behovsvurdering.

Til § 15

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at tilbyde den ældre person at flytte til en anden type botilbud efter bestemmelserne i kapitel 7, hvis det aktuelle botilbud ikke længere dækker personens behov. Bestemmelsen skal således ses i lyset af Kommunalbestyrelsens forpligtelse til løbende opfølgning iht. § 13.

Det vil typisk dreje sig om en ældre person, der bor i en ældrebolig eller et ældrekollektiv, som flytter på plejehjem grundet et større støttebehov. Det kan også være en ældre person, som bor i ældrekollektiv, men som ikke passer ind i målgruppen, og som selv giver udtryk for et ønske om et andet ældrekollektiv eller en ældrebolig.

Flytning til nyt botilbud skal være frivilligt og kræver den ældres samtykke.

Kommunalbestyrelsen kan således ikke med hjemmel i denne Inatsisartutlov gennemtvinge en flytning uden samtykke.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 36 i Inatsisartutlov om magtanvendelse. Hvis den ældre person modsætter sig flytning eller mangler evnen til at give informeret samtykke

hertil, og kommunalbestyrelsen vurderer, at den ældre person bliver udsat for risiko ved at blive boende, således flytning uden samtykke er nødvendigt, må dette ske efter reglerne i Afsnit IV i Inatsisartutlov om magtanvendelse.

Det er et krav, at kommunalbestyrelsen afholder samtale med personen, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud om flytning til et andet botilbud. Formålet hermed er at belyse den ældre persons behov og inddrage den ældre person i beslutningsprocessen og sikre dennes ret til selvbestemmelse. Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 6 for uddybende bemærkninger om afholdelse af samtaler med ældre personer.

Til stk. 2.

Det er et grundlæggende hensyn i forslaget, at ældre personer har ret til støtte, såfremt der er behov for kommunal støtte. En afgørelse om tilbud om et andet botilbud efter bestemmelserne i kapitel 7 skal derfor som udgangspunkt træffes på baggrund af behovsvurderingen efter § 7. Med den foreslåede bestemmelse sikres det således, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelsen på baggrund af en konkret og individuel vurdering af personens behov og forudsætninger.

Der bør i alle tilfælde udarbejdes en behovsvurdering, inden der træffes afgørelse om tilbud om flytning til et andet botilbud, idet tilbuddet vil være baseret på et ændret støttebehov, som kræver nærmere belysning i en behovsvurdering. Det vil derfor sjældent anses som åbenbart unødvendigt iht. § 7, stk. 1, at udarbejde en behovsvurdering ifm. flytning til et andet botilbud.

Til § 16

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsen kun kan træffe afgørelse om tilbud om flytning til et andet botilbud i området inden for den kommunale inddeling.

Bestemmelsen henviser til § 4, stk. 4. Det gælder således som undtagelse, at kommunalbestyrelsen kan benytte støtteforanstaltninger oprettet og drevet af andre kommuner, hvis sådanne tilbud vurderes at kunne opfylde den ældre persons behov bedst muligt. Dette indebærer, kommunen kan visitere en ældre person til et botilbud uden for den kommunale inddeling, hvis den ældre person har specielle behov, som bedst kan opfyldes ved et specialiseret botilbud, som er tilgængeligt i en anden kommune.

Dette kan være relevant i situationer, hvor der er behov for særlige faciliteter eller kompetencer, som kommunen ikke selv råder over, men som findes i en anden kommune i Grønland. Eksempelvis kan det dreje sig om specialiserede plejehjem eller botilbud med særlige behandlings- eller rehabiliteringstilbud.

Kommunen, som har været den ældre persons hjemkommune, anses fortsat som hjemkommune, og dermed betalingskommune, jf. Landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser, § 7, stk. 1 og § 14, stk. 1. Hjemkommune er defineret i § 3 i Landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser.

Til stk. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at den ældre person kan anmode kommunalbestyrelsen om, at den ældre person skal flytte til et botilbud i en anden kommune. Dette kan for eksempel være af familiemæssige årsager. Der er således tale om en anmodning om kommunens bistand til frivillig flytning til anden kommune på den ældre persons eget initiativ, og ikke en anbringelse.

Bestemmelsen skal ses i lyset af forpligtelsen om en koordineret indsats. Hvis en ældre person ønsker at flytte til et botilbud i en anden kommune end hjemkommunen, forudsættes det, at der kan træffes aftale herom kommunerne imellem. Hjemkommune er defineret i § 3 i Landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser.

Såfremt den ældre person selv anmoder om bistand til at flytte til en anden kommune, vil der være tale om en frivillig flytning. Kommunen, som har været den ældre persons hjemkommune, ophører således med at være hjemkommune, og dermed betalingskommune, jf. Landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser. Tilflytningskommunen bliver således den nye hjemkommune.

Til § 17

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastlægger, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at tilbyde støtteforanstaltninger i det omfang, behovsvurderingen efter § 7 viser behov herfor.

Bestemmelserne i nr. 1-11 specificerer hvilke støtteforanstaltninger, kommunalbestyrelserne skal tilbyde:

- 1) personlig hjælp og omsorg,
- 2) hjemmehjælp,
- 3) døgnhjælp,
- 4) hjælpemidler,
- 5) rådgivning og vejledning af pårørende,
- 6) flyttehjælp i forbindelse med flytning fra eget hjem til botilbud,
- 7) træning,
- 8) ledsagelse,

- 9) aktivitets- og samværstilbud,
- 10) kollektiv kørselsordning, eller
- 11) støtte i forbindelse med overgang fra behandling i Sundhedsvæsenet til hjemkommunen.

Listen er udtømmende og opstiller krav om, at kommunalbestyrelsen som minimum skal tilbyde de angivne støtteforanstaltninger, hvis der er behov for det. Hvis behovsvurderingen viser behov for andre støtteforanstaltninger, vil kommunalbestyrelsen ikke være afskåret fra at tilbyde andre støtteforanstaltninger.

Hvis behovsvurderingen identificerer et behov for flere af de oplistede støtteforanstaltninger i nr. 1-11, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at tilbyde samtlige disse nødvendige støtteforanstaltninger til den ældre person.

Til stk. 2.

Bestemmelsen pålægger Naalakkersuisut at fastsætte nærmere regler for udmøntningen af de støtteforanstaltninger, kommunalbestyrelsen skal yde efter stk. 1.

Til § 18

Til stk. 1.

Det foreslås med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til ældre personer, der bor i kommunen. Forebyggende hjemmebesøg skal være et tilbud. Det står den ældre person frit, om tilbuddet accepteres.

Formålet med et forebyggende hjemmebesøg er eksempelvis at drøfte den pågældendes aktuelle livssituation og hjælpe den pågældende til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Det forebyggende hjemmebesøg har derudover til formål at afklare behovet for fremtidige besøg og anvendes til at identificere eventuelle problemer hos de ældre og til at indgå i en dialog med de ældre om eventuelle behov for støtte.

Efter den foreslåede bestemmelse forpligtes kommunalbestyrelsen til at tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle ældre personer, som bor alene, det år, den ældre person fylder 72 år, samt til alle ældre personer i det år, den ældre person fylder 75 år og 80 år. Derudover skal der tilbydes hjemmebesøg hvert andet år til ældre personer, der er fyldt 82 år. Hjemmebesøget skal finde sted inden for en rimelig tidsperiode efter, at den ældre person fylder hhv. 72, 75 eller 80 år. Det er op til kommunalbestyrelsen konkret at tage stilling til, hvad der i det konkrete tilfælde kan anses for en rimelig tidsperiode.

Hjemmebesøg skal tillige tilbydes efter behov til ældre personer, som er socialt udsatte eller har nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne. Det kan således være behov for, at der foretages

forebyggende hjemmebesøg udover de i stk. 1, nr. 1-3, nævnte tilfælde. Dette sikrer, at de mest sårbare ældre får den nødvendige opmærksomhed og støtte.

Kommunalbestyrelsen er tillagt et skøn i vurderingen af, om en ældre person er socialt udsat eller har nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne. Der kan være tale om personer, som har oplevet belastende livsændringer såsom tabet af en ægtefælle, alvorlig sygdom blandt nære familiemedlemmer, længere hospitalsophold eller personer, der har et overforbrug af alkohol, lider af sansetab eller er særligt isolerede. I vurderingen skal der tages højde for den ældre persons samlede livssituation og ressourcer, så der foretages en helhedsvurdering.

Det foreslås derudover, at der skal tilbydes hjemmebesøg til ældre personer, som pludselig bliver alene på baggrund af, at den ældre persons ægtefælle, samlever eller bofælle afgår ved døden, er flyttet alene på botilbud for ældre personer eller personer med handicap, har midlertidigt ophold udenfor hjemmet ved det offentlige foranstaltning, hvis opholdet forventes at have en varighed på mere end 1 måned, eller har været indlagt i sundhedsvæsenet.

Hjemmebesøget skal finde sted hurtigst muligt. Kommunalbestyrelsen skal derfor arrangere hjemmebesøget uden unødvendige forsinkelser, hvilket inkluderer hurtig kontakt og koordinering med den ældre person.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at ældre personer får hurtig og relevant støtte i situationer, der kan have betydelig indvirkning på deres trivsel og livskvalitet. Når en ældre person oplever betydelige ændringer i sine livsomstændigheder, såsom tab af en ægtefælle eller samlever, samlevers flytning til et plejehjem, eller længerevarende adskillelse på grund af hospitalisering eller andre offentlige foranstaltninger, kan det føre til øget sårbarhed og behov for ekstra støtte.

Til stk. 2.

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelserne mulighed for at undlade at tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til ældre personer, som kommunerne allerede er i løbende kontakt med gennem hjemmehjælp efter § 17, stk. 1, nr. 2, og som derigennem løbende bliver vurderet i forhold til evt. ændrede behov som følge af sundhedstilstanden m.v.

Til stk. 3.

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om forebyggende hjemmebesøg.

Til § 19

Til stk. 1.

Bestemmelsen tillægger kommunalbestyrelsen kompetencen til at oprette ældreboliger for ældre personer. Herudover kan kommunalbestyrelsen stå for den daglige drift af ældreboligerne. Det er også en kommunal beslutning at nedlægge en ældrebolig.

En ældrebolig er et botilbud, for ældre personer, der på grund af aldersbetingede forhold, herunder funktionsnedsættelse, ikke kan bo i egen bolig, og har brug for støtte i hjemmet i dagtimerne.

Ældreboliger er nærmere beskrevet i § 23.

Bestemmelsen skal ikke forstås som et forbud mod, at private opretter eller driver ældreboliger.

Til stk. 2

Der foreslås med bestemmelsen, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for ældreboliger, herunder for indretning, adgangsforhold, ledelse samt for indhentelse af straffeattest for personale.

Til § 20

Til stk. 1.

Bestemmelsen tillægger kommunalbestyrelsen kompetencen til at oprette ældrekollektiver for ældre personer. Herudover kan kommunalbestyrelsen stå for den daglige drift af ældrekollektivet. Det er også en kommunal beslutning at nedlægge et ældrekollektiv.

Et ældrekollektiv er et botilbud til de ældre personer, som har samme støttebehov som de ældre personer, der tilbydes optag i en ældrebolig, men som ønsker et tættere socialt fællesskab med de andre beboere.

Ældrekollektiver er nærmere beskrevet i § 24.

Bestemmelsen skal ikke forstås som et forbud mod, at private opretter eller driver ældrekollektiver.

Til stk. 2

Der foreslås med bestemmelsen, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for ældrekollektiver, herunder for indretning, adgangsforhold, ledelse samt for indhentelse af straffeattest for personale.

Til § 21

Til stk. 1.

Bestemmelsen tillægger kommunalbestyrelsen kompetencen til at oprette plejehjem for ældre personer. Herudover kan kommunalbestyrelsen stå for den daglige drift af plejehjemmet. Det er også en kommunal beslutning at nedlægge et plejehjem.

Det, der tidligere blev kaldt alderdomshjem, betegnes fremover som plejehjem. Denne ændring i terminologi reflekterer en moderne tilgang til faciliteter, hvor ældre personer kan få den nødvendige pleje og omsorg døgnet rundt.

Et plejehjem er et botilbud til de ældre personer, som har et særligt behov for hjælp, pleje og omsorg, som ikke kan opfyldes i den ældre persons eget hjem eller i de øvrige botilbud.

Plejehjem er nærmere beskrevet i § 25.

Til stk. 2.

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at sikre, at der er adskilte demensafsnit på plejehjem. Formålet er at skabe egnede botilbud til personer med demens, som har særlige behov.

Til stk. 3.

Der foreslås med bestemmelsen, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for plejehjem. Bestemmelsen angiver i nr. 1-6 en liste af forhold, som Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om. Listen er ikke udtømmende.

Til § 22

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en ældre person en bolig i en egnet ældrebolig, ældrekollektiv eller plejehjem i tilfælde omfattet af nr. 1-3, hvis:

- 1) personen på grund af aldersbetingede forhold, herunder fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse har behov for støtte i hverdagen,
- 2) personen ikke kan bo i eget hjem på grund af aldersbetingede forhold, herunder fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, eller
- 3) personens behov bedst kan dækkes med et botilbud.

Nr. 3 skal ses som en opsamlingsbestemmelse, således at der skal tilbydes en bolig i et botilbud, hvis behovsvurderingen, jf. § 7, viser at den ældre persons behov bedst kan dækkes via et botilbud.

Aldersbetingede forhold kan eksempelvis omfatte en situation, hvor en ældre person er blevet gangbesværet. Hvis vedkommendes egen bolig ikke er kørestolsvenlig eller på anden måde indrettet til at imødekomme den ældre persons behov, kan det være nødvendigt at tilbyde en plads i et egnet botilbud.

Det vil bero på en konkret vurdering, hvad der må anses for at være et egnet botilbud for den enkelte person. Vurderingen bør inkludere den ældre persons aldersbetingede forhold, herunder eventuelle fysiske, psykiske og sensoriske funktionsnedsættelser samt dennes behov

for daglig støtte og pleje. Sociale præferencer spiller også en rolle, da nogle foretrækker et tættere fællesskab, mens andre ønsker mere selvstændighed. Sundhedstilstand, familiære forhold og den ældre persons egne ønsker bør inddrages for at sikre, at valget af boligtilbud opfylder både behov og ønsker bedst muligt.

Herunder foretages vurderingen af egnethed på baggrund af botilbuddets karakter iht. bestemmelserne i § 23-25.

Til stk. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde den ældre person et botilbud efter ansøgning eller af egen drift. Bestemmelsen skal ses i lyset af § 4, stk. 2, som forpligter kommunalbestyrelserne til at agere opsøgende.

Til stk. 3.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt skal tilbyde en bolig i et botilbud i nærsamfundet.

Nærsamfundet referer til den nærmeste omkringliggende by eller bygd, hvor der findes et egnet botilbud for den ældre person, jf. stk. 1. Det indebærer, at nærsamfundet skal forstås som det geografiske sted, der ligger tættest på den ældres nuværende bopæl, og som kan tilbyde de nødvendige faciliteter og services.

Hovedformålet er at sikre, at ældre personer får tilbud om bolig så tæt på deres nuværende bopæl som muligt. Dette skal muliggøre, at ældre personer kan forblive i deres velkendte omgivelser og opretholde eksisterende sociale kontakter og relationer. At tilbyde boliger inden for nærsamfundet er essentielt for at bevare kontakten mellem den ældre person og dennes pårørende og omgangskreds i øvrigt, som dermed nemmere kan besøge og støtte den ældre.

Til stk. 4.

Bestemmelsen præciserer, at ophold på botilbud kan være midlertidigt.

Bestemmelsen relaterer sig til de situationer, hvor en ældre person har behov for ophold i et botilbud i en kortere periode, for eksempel på grund af tilskadekomst, forbigående sygdomstilfælde, ægtefællens død eller af andre personlige årsager, hvorefter den ældre person kan vende tilbage til egen bolig.

Det findes hensigtsmæssigt at undlade en generel tidsfrist for varigheden af midlertidigt ophold, da der er tale om et individuelt behov, som kan variere.

Til § 23

En ældrebolig er en selvstændig lejebolig drevet af kommunalbestyrelsen, som er specielt indrettet til ældres behov. En ældre person skal tilbydes en ældrebolig, hvis personen er

selvhjulpen nok til, at praktisk bistand kun er nødvendig i dagtimerne, og personen kan få dækket sine behov i denne type botilbud.

Valget af botilbud skal i alle tilfælde vurderes ud fra, om botilbuddet kan opfylde den ældre persons behov.

Ældreboliger er designet til at imødekomme aldersbetingede behov, med tilpasninger som f.eks. ingen trapper, eller ramper til kørestolsbrugere. Det er vigtigt at bemærke, at der ikke er personale tilknyttet ældreboliger, i modsætning til plejehjem. Hvis der er behov for yderligere hjælp ud over, hvad ældreboligen kan tilbyde, kan personen blive visiteret til hjemmehjælp efter § 17, stk. 1, nr. 2, som kan omfatte praktisk hjælp, personlig pleje og madservice.

Formålet med at tilbyde ældreboliger er at sikre, at ældre personer kan bo så selvstændigt som muligt i egnede boliger, samtidig med at de har adgang til nødvendig støtte og service i deres daglige liv.

Til § 24

Ældrekollektiv er selvstændige lejeboliger drevet af kommunalbestyrelsen, som er specielt indrettet til ældres behov. Bestemmelsen pålægger kommunalbestyrelsen at tilbyde en ældre person en bolig i et ældrekollektiv i tilfælde omfattet af nr. 1-3, herunder hvis:

- 1) personen på grund af aldersbetingede forhold, herunder fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, kan have behov for støtte i hverdagen,
- 2) personen er selvhjulpen i en sådan grad, at praktisk bistand kun er nødvendig i dagtimerne, eller
- 3) personens behov, herunder sociale behov, dækkes bedst i en bolig i et ældrekollektiv.

Valget af botilbud skal i alle tilfælde vurderes ud fra, om botilbuddet kan opfylde den ældre persons behov.

Et ældrekollektiv er en boligform, der er designet til ældre personer med aldersbetingede behov, herunder eventuelle fysiske, psykiske, intellektuelle eller sensoriske funktionsnedsættelser, som kan have behov for støtte i hverdagen, men som er selvhjulpne nok til kun at have brug for praktisk bistand i dagtimerne og have behov, herunder sociale behov, som bedst dækkes i et sådant fællesskab.

Hvis der er behov for yderligere hjælp ud over, hvad ældreboligen kan tilbyde, kan personen blive visiteret til hjemmehjælp efter § 17, stk. 1, nr. 2, som kan omfatte praktisk hjælp, personlig pleje og madservice.

Til § 25

Bestemmelsen pålægger kommunalbestyrelsen at tilbyde en ældre person en plads på et plejehjem i tilfælde omfattet af nr. 1-4, herunder hvis:

- 1) den ældre person på grund af aldersbetingede forhold, herunder f.eks. fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, har behov for omfattende eller specialiseret støtte til daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og hvis den ældre person ikke kan få dækket disse behov på anden vis i hverdagen,
- 2) den ældre person ikke kan bo i sit eget hjem, i ældrebolig eller ældrekollektiv på grund af aldersbetingede forhold, herunder fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse,
- 3) den ældre person har behov for støtte, udover hvad der kan tilbydes i en ældrebolig eller ældrekollektiv, herunder behov for støtte hele døgnet, eller
- 4) den ældre persons behov bedst dækkes på et plejehjem.

Valget af botilbud skal i alle tilfælde vurderes ud fra, om botilbuddet kan opfylde den ældre persons behov.

Tilbud om en plads på et plejehjem skal sikre, at ældre personer med varigt behov for døgndækket pleje kan tilbydes den relevante pleje og omsorg. Plejehjemmet er bemanded med personale, der kan imødekomme den ældre persons behov hele døgnet. Der tilbydes hjælp og omsorg, og der kan være særlige faciliteter til rådighed for beboerne.

Til § 26

Til stk. 1

Bestemmelsen omhandler den generelle underretningspligt, som omfatter alle borgere. Underretningspligten indtræder, når man som borger bliver opmærksom på, at en ældre person lever under forhold, der bringer personens trivsel, sundhed eller udvikling i fare.

Der er ingen formelle krav til, hvordan en underretning skal foregå. Det kan være som en skriftlig eller en personlig henvendelse. Underretning kan ligeledes finde sted via e-mail eller telefon.

Efter modtagelsen af underretningen kan det være nødvendigt for kommunalbestyrelsen at få underretningen uddybet. Kommunen kan vælge at tage kontakt til den borger, der har underrettet, for at få yderligere informationer om forholdet.

Underretningspligten er en personlig pligt. Det er således en borgerpligt at reagere og handle på sin bekymring, hvis man får kendskab til en ældre medborger, som formentlig har brug for hjælp. Man har dermed som enkeltperson en umiddelbar pligt til at kontakte kommunens socialforvaltning og videregive sin bekymring.

Modtager kommunalbestyrelsen en underretning, skal kommunalbestyrelsen i henhold til forslagens § 29 undersøge forholdene omkring den ældre, uanset om der er tale om en navngiven eller anonym underretning. Kommunalbestyrelsen skal undersøge den ældre persons forhold, hvis det formodes, at den ældre person trænger til støtte. I givet fald skal kommunalbestyrelsen tilbyde den ældre person støtte iht. Inatsisartutlovens øvrige bestemmelser. Der henvises til bemærkningerne til § 29 vedr. kommunalbestyrelsens handlepligt.

Til stk. 2

Bestemmelsen arbejder med kalenderdage, det vil sige, at hvis kommunalbestyrelsen for eksempel modtager en underretning en tirsdag, skal der sendes en skriftlig kvittering for modtagelsen senest den efterfølgende tirsdag. Der regnes i hele kalenderdage, og klokkeslæt for modtagelse af underretningen er derfor uden betydning.

Bestemmelsen tager afsæt i et ønske om, at den, der underretter, får klar besked om, at kommunen har modtaget underretningen og dermed har overtaget ansvaret for at undersøge de forhold, der gav anledning til underretningen.

Kommunalbestyrelsens kvittering er alene en skriftlig bekræftelse af, at kommunalbestyrelsen har modtaget underretningen. Kvitteringen skal derfor ikke indeholde oplysninger om, hvad kommunalbestyrelsen påtænker at foretage i den enkelte underretningssag.

Det bemærkes, at den, der indgiver underretningen, ikke bliver part i sagen på baggrund af underretningen. Personen, der har indgivet underretningen, skal derfor ikke orienteres om sagens forløb, og vil ikke have ret til at klage over de tiltag, som kommunalbestyrelsen vælger at foretage eller vælger ikke at foretage.

Da personen, der har indgivet underretningen, ikke bliver part i sagen på baggrund af underretningen, vil vedkommende alene have ret til oplysninger i sagen, som personen kan få ved at søge aktindsigt efter offentlighedslovens regler. Det gælder også de oplysninger, som personen selv er fremkommet med.

Til § 27

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter en skærpet underretningspligt for ansatte i social- og sundhedssektoren, der som led i deres professionelle virke kommer i kontakt med ældre personer, og som derfor forventes at have professionelt kendskab til ældre personers behov. Det vil oftest være sundhedsassistenter, tandplejere, læger og sygeplejersker, som bliver bekendt hermed.

Den skærpede underretningspligt gælder alene i de tilfælde, hvor bekymringen om, hvorvidt den ældre person får den rette støtte, opstår i forbindelse med udøvelsen af erhvervet som

fagperson. Udover den almindelige underretningspligt i § 26, som handler om, hvorvidt miljøet omkring den ældre person er bekymrende, eller personen ser ud til at være i mistrivsel, så handler den skærpede underretningspligt i § 27 også om, hvorvidt personen har behov for støtte, herunder om en allerede ydet støtte er utilstrækkelig. Der skal således være tale om en professionel faglig formodning, der er sagligt begrundet i den ældre persons støttebehov.

Den omhandlede personkreds vil normalt være underlagt generelle regler om tavshedspligt i forbindelse med deres arbejde enten via lovgivning eller interne regler. Eksempelvis er læger underlagt lovgivning om offentligt ansattes tavshedspligt mv. En sådan generel tavshedspligt vil derfor skulle vige for den specielle underretningspligt, som følger af dette forslag. De nævnte faggrupper er derfor på trods af den generelle tavshedspligt forpligtede til at underrette kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med nærværende Inatsisartutlov, selv i de tilfælde hvor de ifølge lov eller andre regler har en generel tavshedspligt. En underretning vil ikke være et brud på tavshedspligten.

Den skærpede underretningspligt gælder også for borgere med hverv, der hviler på offentligt valg eller borgerligt ombud, for eksempel medlemmer af Inatsisartut, medlemmer af kommunalbestyrelser, medlemmer af bygdebestyrelser, kredsdommere, lægdommere, mv.

Til stk. 2

Bestemmelsen arbejder med kalenderdage, det vil sige, at hvis kommunalbestyrelsen for eksempel modtager en underretning en tirsdag, skal der sendes en skriftlig kvittering for modtagelsen senest den efterfølgende tirsdag. Der regnes i hele kalenderdage, og klokkeslæt for modtagelse af underretningen er derfor uden betydning.

Til § 28

Til stk. 1.

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at varsle tilflytningskommunen, når en ældre person med et støttebehov flytter til en ny kommune.

Bestemmelsen skal sikre, at personen fortsat vil modtage den støtte, som personen har brug for, og at personens velfærd dermed ikke udsættes for fare.

Bestemmelsen omfatter de ældre personer, der har brug for hjælp og omsorg i hverdagen til for eksempelvis at klare den daglige hygiejne, madlavning eller strukturering af hverdagen. Det vil oftest være ældre, som bor på et botilbud for ældre eller får hjemmehjælp jævnligt. I nogle tilfælde kan bestemmelsen også omfatte ældre, der ikke selv kommer meget ud, og har brug for at være tilknyttet aktivitets- og samværstilbud for at undgå ensomhed, særligt i forbindelse med flytning til en ny by eller bygd, hvor vedkommende ikke har noget netværk.

Såfremt en ældre person modtager støtte, bør kommunalbestyrelsen altid overveje, om det er relevant at underrette tilflytterkommunen ved flytning til en ny kommune.

Bestemmelsen skal fremme en sammenhængende og forebyggende indsats ved at sikre, at tilflytningskommunen bliver gjort opmærksom på et behov for støtte til den ældre person, som er flyttet til kommunen. Tilflytningskommunen kan dermed sikre, at den ældre person modtager den rette støtte hurtigt, så den ældre person ikke skal mangle støtte på grund af flytningen.

Bestemmelsen gælder kun for de ældre personer, der flytter på eget initiativ. Såfremt kommunalbestyrelsen tilbyder vedkommende en plads på et botilbud i en anden kommune, bevarer kommunalbestyrelsen handle- og betalingsforpligtelsen efter reglerne i landstingsforordning om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelse.

Til stk. 2.

Bestemmelsen skal sikre, at de nødvendige oplysninger medsendes, således at tilflytningskommunen hurtigt kan sætte sig ind i den ældre persons behov og iværksætte støtte.

Bestemmelsen stiller ikke krav til, at der skal indsamles nye oplysninger, men alene, at fraflytningskommunen medsender de oplysninger, som kommunen allerede besidder.

Oplysninger kan være behovsvurderinger, telefonnotater, vurderinger af personen og familien, oplysninger om samarbejdsvillighed mv.

Inden sagsmateriale sendes til tilflytningskommunen, skal kommunalbestyrelsen inddrage reglerne om videregivelse af personoplysninger i vurderingen af, om og i hvilket omfang, der skal fremsendes oplysninger til tilflytningskommunen. Herom henvises til bemærkningerne til § 10.

Til stk. 3.

Bestemmelserne i stk. 1-2 finder ligeledes anvendelse, når en ældre person flytter fra Grønland til Danmark eller Færøerne. Bestemmelsen er væsentlig for en sammenhængende og forebyggende indsats ved at sikre, at tilflytningskommunen uden for Grønland, så tidligt det er muligt, bliver gjort opmærksom på et eventuelt behov hos den ældre person, som er tilflyttet kommunen.

En ældre person med støttebehov kan være særligt sårbar ved flytning til udlandet, hvor systemet omkring ældrepleje vil være anderledes, end vedkommende er vant til, og dermed også vil være ressourcekrævende at sætte sig ind i. Her vil underretningspligten være særligt vigtig.

Bestemmelsen forpligter alene kommunen, når det er muligt for fraflytningskommunen at finde ud af, hvor vedkommende er flyttet hen.

Til § 29

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen i alle tilfælde efter modtagelsen af en underretning om en ældre person skal foretage en vurdering af, om den ældre persons trivsel, sundhed eller udvikling er i fare i et sådant omfang, at der er et akut behov for støtte, jf. § 12.

Hvis det vurderes, at der er et akut behov for støtte, skal støtten iværksættes straks.

Til stk. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen hurtigst muligt, dog senest indenfor 7 kalenderdage efter modtagelsen af underretningen, skal træffe afgørelse om, hvorvidt oplysninger i en underretning er af en sådan karakter, at en behovsvurdering, jf. § 7, eller tilbud om et forebyggende hjemmebesøg, jf. § 18, er nødvendig.

Kommunalbestyrelsen skal derfor indledningsvis lave en vurdering af pålideligheden af underretningen. Såfremt der er en formodning om, at en ældre person har brug for støtte, skal kommunalbestyrelsen foretage en behovsvurdering, jf. § 7. Se bemærkningerne til § 7, stk. 2, om vurderingen af, hvorvidt der skal udarbejdes en behovsvurdering.

Såfremt den indledende vurdering leder til en formodning om, at den ældre person er socialt udsat eller har nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne, skal kommunen tilbyde et forebyggende hjemmebesøg, jf. § 18.

Hvis der på baggrund af underretningen er iværksat støtte til dækning af et akut behov efter stk. 1 og § 12, gælder bestemmelsen tilsvarende, således det kan afklares, om der er behov for yderligere støtte eller ændring af den eksisterende støtte. Se nærmere herom i bestemmelserne til § 12.

Afgørelser om, hvorvidt der skal udarbejdes en behovsvurdering og tilbydes et forebyggende hjemmebesøg på baggrund af en underretning, skal foreligge skriftligt, og skal arkiveres sammen med underretningen.

Til stk. 3.

Hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at der skal udarbejdes en behovsvurdering, skal dette arbejde påbegyndes hurtigst muligt. Behovsvurderingen skal påbegyndes senest 14 kalenderdage efter modtagelsen af underretningen.

Det ligger i sagens natur, at alvorligheden i underretningen vil have betydning for, hvor hurtigt kommunalbestyrelsen skal reagere. I tilfælde, hvor der er tale om et mere generelt støttebehov på baggrund af en fremskreden alder og en nedsat funktionsevne, vil 14

kalenderdage i de fleste tilfælde være acceptabelt. Er der derimod tale om vanrøgt, overgreb eller potentielt sundhedsskadelige eller livstruende forhold, vil kommunen skulle handle straks, jf. stk. 5, eventuelt med samtidig underretning til politiet.

Til stk. 4.

Hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at der skal tilbydes et forebyggende hjemmebesøg, skal dette tilbydes hurtigst muligt. Hjemmebesøget skal tilbydes senest 14 kalenderdage efter modtagelsen af underretningen og bør afholdes kort tid derefter.

Det ligger i sagens natur, at alvorligheden i underretningen vil have betydning for, hvor hurtigt kommunalbestyrelsen skal reagere, og hvor tidligt hjemmebesøget bør afholdes. I tilfælde, hvor der er tale om et mere generelt støttebehov på baggrund af en fremskreden alder og en nedsat funktionsevne, vil 14 kalenderdage i de fleste tilfælde være acceptabelt. Er der derimod tale om akutte tilfælde, vanrøgt, overgreb eller potentielt sundhedsskadelige eller livstruende forhold, vil kommunen skulle handle straks, jf. stk. 1 og 5, eventuelt med samtidig underretning til politiet.

Hvis den ældre person afslår tilbuddet om forebyggende hjemmebesøg, skal kommunalbestyrelsen vurdere og træffe afgørelse om, hvorvidt der skal udarbejdes en behovsvurdering.

Til stk. 5.

Hvis underretningen vedrører særligt grove forhold og giver mistanke om vanrøgt, vold, herunder trusler om vold, eller seksuelle overgreb, har kommunalbestyrelsen en handlepligt til at iværksætte en behovsvurdering.

Bestemmelsen stiller desuden krav om, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om der skal tilbydes akut støtte iht. § 12, som kan fungere midlertidigt, indtil en uddybende behovsvurdering har afdækket en mere målrettet og præcis støtteforanstaltning set i forhold til den ældre persons behov.

Bestemmelsen pålægger kommunalbestyrelsen at handle straks, herunder iværksætte foreløbig støtte, jf. § 12, og sørge for at behovsvurderingen, jf. § 7, er igangsat indenfor 24 timer efter, at underretningen er modtaget.

Bestemmelsen omhandler tre konkrete former for grove omsorgssvigt:

1) Vanrøgt: Ved vanrøgt forstås et fysisk omsorgssvigt, hvor den ældre person bliver udsat for en skadelig påvirkning eller et stærkt fysisk ubehag gennem mangelfuld pasning og pleje. Eksempler kan være, at den ældre person ikke får ordentlig mad eller ikke har tøj til vejrforholdene. Vanrøgt kan også ske ved, at personen udsættes for nedværdigende handlinger eller nedgøres verbalt. Opregningen af eksempler er ikke udtømmende.

2) Vold: Ved vold forstås en handling, der uanset formålet kan krænke personens integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen. Volden kan være en bevidst handling, eller en handling der sker i affekt. Bestemmelsen omfatter også trusler om vold.

3) Seksuelle overgreb: Et seksuelt overgreb defineres som en seksuel aktivitet, der ikke er baseret på frivillighed og ligeværdighed mellem parterne og ikke tilgodeser personens egne seksuelle behov.

Eksempler på seksuelle overgreb kan f.eks. være:

- at den ældre person ikke er i stand til verbalt at sige nej, men tilkendegiver fysisk, at han eller hun ikke ønsker den seksuelle kontakt.
- at den ældre person tvinges til at deltage i den seksuelle aktivitet med fysisk eller psykisk magt.
- at krænkeren udnytter den ældre persons afhængighed eller egen magtposition.
- at den seksuelle kontakt alene er baseret på krænkerens behov.

Kommunalbestyrelsen skal straks underrette politiet i de tilfælde, hvor der er mistanke om vanrøgt, vold eller seksuelle overgreb mod en ældre person. Underretningen til politiet skal ikke afvente, at behovsvurderingen er gennemført.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om at gennemføre en behovsvurdering er uafhængig af politiets eventuelle sideløbende efterforskningsarbejde. Kommunalbestyrelsen må derfor ikke på grund af anmeldelsen til politiet vente med at iværksætte behovsvurdering, ligesom kommunalbestyrelsen ikke må indstille, suspendere eller på anden vis forsinke eller standse en igangværende behovsvurdering med henvisning til, at politiet har en igangværende efterforskning eller lignende.

Til stk. 6.

Bestemmelsen omhandler tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen af egen drift bliver opmærksom på og får kendskab til bekymrende forhold vedr. en ældre person, som ville være omfattet af underretningspligten, jf. §§ 26-28. I sådanne situationer stilles de samme krav til kommunalbestyrelsen som i bestemmelsens stk. 1-4, herunder navnlig de tidsmæssige krav.

Til § 30

Til stk. 1.

Med stk. 1 foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal føre et driftsorienteret tilsyn med de plejehjem, som er oprettet og drevet af kommunalbestyrelsen efter bestemmelserne i kapitel 6.

Det driftsorienterede tilsyn skal sikre, at plejehjemmet fortsat har den fornødne kvalitet og opfylder kravene i § 21, stk. 2, og kravene, som er fastsat iht. § 21, stk. 3.

Til stk. 2.

Med stk. 2 foreslås, at tilsynet efter stk. 1 både kan foregå som anmeldt og uanmeldt tilsyn.

Ved et anmeldt tilsyn forstås et tilsynsbesøg, hvor plejehjem på forhånd er gjort bekendt med, at tilsynsbesøget vil finde sted.

Ved uanmeldt tilsyn forstås, at plejehjemmet ikke på forhånd er gjort bekendt med, at der vil blive aflagt et tilsynsbesøg. Uanmeldte tilsynsbesøg kan give et her-og-nu billede af situationen, og kan anvendes til vurdering af, hvorvidt der er overensstemmelse mellem det, der opleves i forbindelse med de anmeldte tilsynsbesøg og hverdagen. Uanmeldte tilsynsbesøg kan derfor benyttes til at supplere og nuancere det generelle indtryk af plejehjemmet.

Til stk. 3.

Det foreslås med stk. 3, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra Naalakkersuisut forpligtes til at fremsende alle de oplysninger, som Naalakkersuisut måtte ønske om kommunalbestyrelsens varetagelse af det driftsorienterede tilsyn. Der lægges således i bestemmelsen ikke nogen begrænsning ind i forhold til temaer og detaljeringsgrad.

Til stk. 4.

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler for det driftsorienterede tilsyn, herunder regler om tilsynets udøvelse, tilrettelæggelse, vilkår og betingelser og udarbejdelse af tilsynsrapporter.

Til § 31

Til stk. 1.

Med bestemmelsen foreslås det, at Naalakkersuisut bemyndiges til at træffe afgørelse om påbud til Kommunalbestyrelsen, hvis det godtgøres, at kommunalbestyrelsen ikke overholder bestemmelser i Inatsisartutloven eller administrative forskrifter fastsat efter Inatsisartutloven. Herunder vil der eksempelvis kunne udstedes påbud, hvis kommunalbestyrelsen ikke tilbyder de nødvendige støtteforanstaltninger efter forslaget § 17, eller hvis et plejehjem ikke opfylder kravene til indretning fastsat iht. Inatsisartutlovens § 21, stk. 3.

Det må forudsættes, at et påbud har en karakter, som giver kommunalbestyrelsen mulighed for at efterkomme det. Påbuddet skal klart angive, hvilke specifikke forhold, der skal rettes op, og det skal sikres, at kommunalbestyrelsen har en realistisk mulighed for at efterkomme påbuddet.

Påbuddet skal være proportionelt og må ikke gå ud over, hvad der ellers følger af Inatsisartutloven eller administrative forskrifter fastsat i medfør af Inatsisartutloven. Påbuddet skal således være rimeligt og afpasset i forhold til den specifikke overtrædelse eller mangel,

der skal rettes. Påbud bør kun anvendes, hvis det skønnes nødvendigt for at sikre overholdelse af Inatsisartutloven eller administrative forskrifter fastsat efter Inatsisartutloven.

Til stk. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut kan meddele en frist til efterlevelse af et påbud udstedt efter stk. 1.

Længden af en eventuel frist for at efterleve et påbud skal fastsættes ud fra de konkrete forhold, som har givet anledning til påbuddet. Fristen for efterlevelse skal tage højde for, hvor hurtigt og praktisk disse ændringer realistisk kan gennemføres. Hvis et plejehjem for eksempel ikke opfylder kravene til indretning fastsat iht. Inatsisartutlovens § 21, stk. 3, skal fristen fastsættes ud fra, hvornår forholdet realistisk kan rettes op.

Såfremt særlige omstændigheder taler for det, vil der kunne meddeles en fristforlængelse til efterlevelse af et påbud udstedt efter stk. 1.

Til stk. 3.

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for, hvornår og under hvilke omstændigheder, der kan udstedes påbud. Disse regler skal sikre, at der er klarhed og konsekvens i anvendelsen af påbud, og at kommunalbestyrelserne har en realistisk mulighed for at efterleve dem.

Til § 32

Til stk. 1.

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at nedsætte et ældreråd, og fastsætter ældrerådets opgaver og kompetence.

Ældrerådet har til formål at rådgive kommunalbestyrelsen og danne bro mellem borgerne og kommunalbestyrelsen. Ældrerådet skal arbejde med de overordnede linjer på ældreområdet, og har blandt andet til opgave at arbejde aktivt i udviklingen af kommunalbestyrelsens ældrepolitik og administrationen af området samt at bidrage med rådgivning i kommunalpolitiske spørgsmål. Ældrerådet kan endvidere drøfte spørgsmål af mere generel karakter og komme med forslag til såvel politiske som administrative initiativer.

Til stk. 2.

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at høre ældrerådet om alle initiativer, der vedrører ældre personer, herunder ældrepolitikken. Høringspligten vedrører kun generelle initiativer, da ældrerådet ikke har kompetence til at behandle sager om enkeltpersoners konkrete forhold, jf. stk. 3.

Til stk. 3.

Bestemmelsen præciserer, at ældrerådet ikke kan behandle konkrete personsager, herunder ansøgningssager og klagesager. Såfremt enkeltpersoners konkrete forhold giver anledning til

spørgsmål af generel karakter, kan ældrerådet dog tage stilling på et generelt plan og alene til den del af problemstillingen, der er af generel karakter.

Til stk. 4.

Bestemmelsen fastsætter, at der skal være mellem 4 og 8 medlemmer i Ældrerådet.

Til stk. 5.

Bestemmelsen regulerer Ældrerådets sammensætning og fastsætter, at Ældrerådet skal sammensættes af personer, der enten har en særlig interesse for ældreområdet eller besidder en relevant faglig baggrund. Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at Ældrerådet består af medlemmer, der har den nødvendige indsigt og engagement til at varetage ældre personers interesser effektivt.

Til stk. 6.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal yde sekretariatsmæssig bistand til ældrerådet i fornødent omfang. Sekretariatsbistanden tilsigtes anvendt til bl.a. at indkalde til og være behjælpelig ved afholdelse af møder samt at tage referat og informere om indholdet af møder mv.

Til stk. 7.

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen adgang til at fastsætte nærmere regler om ældrerådets virksomhed og sammensætning, herunder for eksempel om arbejdsgange, honorering, samt om indhentning af ekspertudtalelser til brug for rådets belysning og behandling af sager mv.

Til § 33

Til stk. 1.

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at udforme en sammenhængende ældrepolitik, med henblik på at sikre den højst mulige kvalitet i kommunens støtte til ældre personer. Med sammenhængende forstås, at ældrepolitikken skal tage stilling til, hvordan man i kommunen yder det bedst mulige serviceniveau i forbindelse med støtte til ældre personer, på tværs af de offentlige sektorer.

Ældrepolitikken kan blandt andet omhandle det tværsektorielle samarbejde om indsatserne på ældreområdet, målsætningerne for det kommunale serviceniveau, f.eks. i forhold til, at ældre personer kan forblive i eget hjem længst muligt, mv. Ældrepolitikken kan evt. også indeholde målsætninger om kvalitetsstandarder jf. § 34.

Ældrepolitikken skal indeholde oplysninger om planlægning, politik og investeringer af ressourcer i botilbud og sikring af støttemuligheder over en fireårig periode, med særlig hensyntagen til den demografiske udvikling.

Til stk. 2.

Bestemmelsen præciserer kommunalbestyrelsens forpligtelse til at inddrage ældrerådet i forbindelse med udarbejdelsen af kommunens ældrepolitik, jf. stk. 1. Dette skal sikre, at ældre personers perspektiver og behov bliver hørt og integreret i politikken.

Til stk. 3.

Bestemmelsen fastsætter, at ældrepolitikken skal udformes skriftligt og offentliggøres på kommunens hjemmeside. Dette skal bidrage til, at ældrepolitikken er tilgængelig for alle borgere i kommunen.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere orientere Naalakkersuisut om den udfærdigede ældrepolitik, således Naalakkersuisut til enhver tid har et samlet overblik over ældreområdet på kommunalt plan med henblik på udarbejdelse af en landsdækkende ældrestrategi.

Til stk. 4.

Bestemmelsen fastsætter, at ældrepolitikken skal revideres med højst 4 års mellemrum. Formålet med at revidere ældrepolitikken er at sikre en tidssvarende ældrepolitik, som løbende kan sætte målsætninger for det kommunale serviceniveau.

Til § 34

Til stk. 1.

Bestemmelsens stk. 1 indeholder en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at fastsætte kvalitetsstandarder for den støtte, kommunalbestyrelse yder til ældre personer efter forslagets kapitel 5. Kvalitetsstandarderne kan vedrøre såvel de fysiske støtteforanstaltninger, f.eks. hvor ofte hjælpemidler udskiftes, som den servicerede støtte, f.eks. rammerne for hjemmehjælp eller niveauet for timer til ledsagelse.

Kvalitetsstandarderne skal være inden for rammerne af Inatsisartutloven og skal indeholde oplysninger om indhold, omfang og udførelse af den enkelte type af støtte. Der er således ikke hjemmel til at fastsætte kvalitetsstandarder, der ikke lever op til de krav, der i øvrigt fremgår af Inatsisartutloven.

Derudover pålægger bestemmelsen kommunalbestyrelsen at beslutte, hvordan opfølgning på de fastsatte kvalitetsstandarder skal foregå. Dette betyder, at der skal være klare retningslinjer for, hvordan man sikrer, at standarderne overholdes, og hvordan eventuelle afvigelser håndteres.

Til stk. 2.

Stk. 2 i bestemmelsen fastlægger, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for at fastsætte kvalitetsstandarder for botilbud til ældre personer, som er reguleret efter kapitel 6 og 7 i

Inatsisartutloven. Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at ældre personer, der bor i kommunale botilbud, modtager den nødvendige støtte og pleje af høj kvalitet.

Kvalitetsstandarderne skal specificere, hvilke behov botilbuddet skal kunne opfylde for de ældre beboere. Dette kan omfatte aspekter som pleje og omsorg, sundhedsfaglig bistand, sikkerhed, aktiviteter, personale, boligindretning, samt metoder til kontinuerlig evaluering og opfølgning.

Derudover pålægger bestemmelsen kommunalbestyrelsen at beslutte, hvordan opfølgning på de fastsatte kvalitetsstandarder skal foregå. Dette betyder, at der skal være klare retningslinjer for, hvordan man sikrer, at standarderne overholdes, og hvordan eventuelle afvigelser håndteres.

Kvalitetsstandarderne skal være inden for rammerne af Inatsisartutloven. Der er således ikke hjemmel til at fastsætte kvalitetsstandarder, der er ikke lever op til de krav, der i øvrigt fremgår af Inatsisartutloven, eller som går ud over Inatsisartutlovens område.

Til stk. 3.

Bestemmelsen fastsætter, at kvalitetsstandarder efter stk. 1 og 2 skal udarbejdes skriftligt og offentliggøres på kommunens hjemmeside. Offentliggørelsen skal bidrage til, at kvalitetsstandarderne får karakter af rettigheder for de støtteberettigede personer.

Kvalitetsstandarderne offentliggøres desuden i forbindelse med kommunalbestyrelsens ældrepolitik.

Kvalitetsstandarderne skal ligeledes fremsendes til Naalakkersuisut til orientering, således at Naalakkersuisut til enhver tid har et samlet landsdækkende overblik over kvalitetsstandarderne inden for ældreområdet.

Til stk. 4.

Bestemmelsen fastsætter, at kvalitetsstandarderne skal revideres med højst 2 års mellemrum. Formålet med at revidere kvalitetsstandarderne er at sikre, at kvalitetsstandarderne er tidssvarende.

Til stk. 5.

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler vedrørende kvalitetsstandarderne efter stk. 1 og 2.

Til § 35

Til stk. 1.

Bestemmelsen regulerer, hvordan de forskellige udgifter fastsat i denne Inatsisartutlov og forskrifter udstedt i medfør af Inatsisartutloven skal finansieres. Det fastsættes i bestemmelsen, at det er kommunerne, der er forpligtede til at afholde udgifterne i forbindelse med støtte til ældre personer i henhold til denne Inatsisartutlov.

Til stk. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at det økonomiske ansvar for oprettelse og drift af botilbud til ældre personer, som oprettes og drives efter denne Inatsisartutlovs kapitel 6, ligger hos kommunerne. Den enkelte kommune skal således afholde egne udgifter ifm. oprettelse og drift af botilbud.

Til § 36

Bestemmelsen præciserer klageadgangen vedrørende afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsens afgørelser truffet efter Inatsisartutloven kan påklages til Det Sociale Ankenævn efter reglerne i Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation.

Til § 37

Til stk. 1.

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelserne til at fremsende de statistiske oplysninger, som Naalakkersuisut anmoder om. Naalakkersuisut kan herigennem få løbende adgang til statistisk viden om antal borgere i målgruppen, herunder støttebehov, aldersfordeling og andre parametre, som har betydning for at kunne følge udviklingen på området.

For kommunalbestyrelsen kan den statistiske viden ligeledes bruges til at indsamle viden om ældreområdet i kommunen og herigennem danne grundlag for kommunens udvikling og planlægning af ældreområdet.

Til stk. 2.

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om omfanget af de statistiske oplysninger, og hvordan disse skal ajourføres og indsendes.

Til § 38

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut kan pålægge kommunalbestyrelsen administrative tvangsbøder, hvis påbud efter § 31 ikke efterleves.

Tvangsbøden skal tjene som incitament for kommunalbestyrelsen til at efterleve påbuddet og skal ikke have karakter af en straf eller foranstaltning.

Tvangsbøderne fastsættes administrativt og dermed ikke af domstolene. Tvangsbøden er således en administrativ afgørelse om, at en økonomisk sanktion vil blive pålagt, hvis et påbud meddelt efter § 31 ikke efterleves.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at kommunalbestyrelsen efterlever de påbud, der udstedes af Naalakkersuisut og dermed sikre, at Inatsisartutlovens krav opfyldes.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at tvangsbødernes størrelse fastsættes under hensyntagen til overtrædelsens alvor og varighed. Størrelsens beror således på et konkret skøn, og at der udelukkende inddrages aspekter og momenter, der er relevante i den konkrete sag. Dette betyder, at alvorlige eller langvarige overtrædelser kan medføre højere tvangsbøder, hvilket skal motivere kommunalbestyrelsen til hurtigt at rette op på de forhold, der har ført til påbuddet. Er der derimod tale om mindre overtrædelser, bør tvangsbødens størrelse fastsættes derefter.

Til stk. 3

Tvangsbøderne pålægges som dagbøder, der løber fra den dag, påbuddet skulle have været efterlevet, og indtil påbuddet er efterkommet. Når pålægget efterkommes, bortfalder ikke betalte daglige tvangsbøder, hvorimod allerede betalte daglige tvangsbøder ikke tilbagebetales.

Til stk. 4.

Bestemmelsen fastsætter, at tvangsbøder i henhold til stk. 1 tilfalder Landskassen.

Til § 39

Til stk. 1.

Det foreslås, at denne Inatsisartutlov træder i kraft den 1. januar 2026.

Til stk. 2.

Det foreslås, at § 18 og § 27, stk. 6, i Inatsisartutlov nr. 20 af 23. november 2015 om alderspension ophæves samtidigt med ikrafttræden af denne Inatsisartutlov.

Det foreslås, at Landstingsforordning nr. 6 af 28. april 1988 om institutioner med særlige formål for voksne ophæves samtidigt med ikrafttræden af denne Inatsisartutlov.

Det foreslås, at Landstingsforordning nr. 11 af 30. oktober 1998 om ældreinstitutioner mv. ophæves samtidigt med ikrafttræden af denne Inatsisartutlov.

Til stk. 3.

Det foreslås, at administrative forskrifter fastsat med hjemmel Landstingsforordning nr. 11 af 30. oktober 1998 om ældreinstitutioner mv. forbliver i kraft, indtil de afløses eller ophæves ved regler fastsat med hjemmel i denne eller andre Inatsisartutlove. Dette gælder navnlig Selvstyrets bekendtgørelse om tilsyn med det sociale område.

Til § 40

Bestemmelsen er en nødvendig konsekvens som følge af, at Landstingsforordning nr. 11 af 30. oktober 1998 om ældreinstitutioner mv. ophæves i forslaget § 39, stk. 2.

Det foreslås således, at ”ældreinstitution” og ”ældreinstitutioner” ændres til: ”botilbud til ældre” overalt i loven, samt at anvendelsesområdet i § 32, stk. 1, nr. 3 ændres fra ”3) i en ældreinstitution jf. Landstingsforordning om ældreinstitutioner mv.” til: ”3) i et botilbud efter Inatsisartutlov om støtte til ældre.” i Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område.

Der er alene tale om en konsekvensændring som følge af den begrebsmæssige ændring fra ældreinstitutioner til botilbud. Der er ikke i øvrigt tilsigtet en ændring af gældende ret.

Bilag 1**Høringsnotat**

Forslaget har i perioden d. 26. juli 2024 – 19. august 2024 været i høring hos følgende høringsparter:

Kommuner

Avannaata Kommunia
Kommune Qeqertalik
Qeqqata Kommunia
Kommuneqarfik Sermersooq
Kommune Kujalleq

Nævn og råd

Det Sociale Ankenævn
Grønlands Råd for Menneskerettigheder
Institut for Menneskerettigheder
Ligestillingsrådet i Grønland

Talsmænd

Børnetalsmanden MIO
Tilioq/Handicaptalsmanden
Utoqqaatillersuisuat / Ældretalsmanden

Interesse foreninger (NGO)

Foreningen Grønlandske Børn
MIBB (Bedre Børneliv)
Sorlak (Fællesråd for børne- og ungdomsorganisationerne i Grønland)
INOOQAT/Forældreforening for udviklingshæmmede i Grønland
Nunatsinni Inuit Innarluutilit Kattuffiat/ Grønlandske Handicaporganisationer
ISI - Kalaallit Nunaanni tappiitsut isigiarsuttullu peqatigiiffiat/Foreningen for blinde og svagsynede i Grønland
KTK (Kalaallit nunaanni tusilartut kattuffiat)/Døveforeningen i Grønland
Landsforeningen Autisme, kreds Grønland
Kattuffik Utoqqaat Nipaat/ Ældreforbundet (formand)
Angajoqqaatigiit (Meeqqanik ADHD-qartunik aamma/imaluunniit autisimeqartunik angajoqqaat peqatigiiffiat)/Forældreforening til børn med ADHD og/eller autisme
Pissassarfik - Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq/Det landsdækkende handicapcenter
Neriuffik Kattuffiat/Kræftens Bekæmpelse i Grønland "Neriuffiit Kattuffiat Kræftens bekæmpelse"

KNIPK (Kalaallit Nunaanni Innarluutillit Piginnaanikitsut Kattuffiat)/Handicapforeningen i Grønland

Sugisaq (Tarnikkut eqqarsartaatsikkullu napparsimasut ilaqutaasullu peqatigiiffiat)/Foreningen for sindslidende og deres pårørende
Kalaallit Røde Korsiat/Røde Kors i Grønland

Fagforeninger

Sulisitsisut/Grønlands Erhverv

SIK (Suliatigut peqatigiiffiit Kattuffiat)

KNAPK (Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat)

De grønlandske huse

Kalaallit Illuutaat Aarhus/Det Grønlandske Hus i Aarhus

Kalaallit Illuutaat Odense/ Det Grønlandske Hus i Odense

Kalaallit Illuutaat Aalborg/ Det Grønlandske Hus i Aalborg

Kalaallit Illuutaat København/ Det Grønlandske Hus i København

Derudover har forslaget været offentliggjort på høringsportalen www.naalakkersuisut.gl i samme periode.

Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender har modtaget hørings svar fra følgende høringsparter:

Departementet for Børn og Unge

Departementet for Finanser og Skatter

Departementet for Sundhed

Avannaata Kommunia

Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Kommune Kujalleq

Kommune Qeqertalik

Kommuneqarfik Sermersooq, herunder ældrerådet

Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat

PPK

Qeqqata Kommunia

SIK

Ældretalsmanden

Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender har modtaget hørings svar uden kommentarer fra følgende høringsparter:

(ingen)

Indkomne høringssvar med bemærkninger vedrørende udkastets materielle indhold er gengivet i deres helhed, og med departementets kommentarer anført i kursiv. Tekniske samt sproglige fejl og mangler, som er påpeget i høringssvar, er uden yderligere bemærkninger rettet.

1. Departementet for Børn og Unge

”Borgerne har ikke fået flere rettigheder, tværtimod begrænses deres retssikkerhed, ved at forslaget ikke regulerer mere, end at der ved hver støtteforanstaltning fremgår, at der ”kan” fastsættes nærmere regler, og ved en manglende regulering af frister. På mødet imellem Departement for Børn og Unge og Department for Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender fremgik det ligeledes, at I ikke havde påtænkt jer at udarbejde nærmere regulering indenfor den nærmeste fremtid. Dette vækker stor bekymring hos Departement for Børn og Unge, da der således ikke er udsigt til, at kommunerne får et bedre regelgrundlag at administrere efter med dette lovforslag.”

Svar: Indarbejdet.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og § 17, stk. 2, om støtteforanstaltninger ændres, så det præciseres, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om udmøntningen af støtteforanstaltningerne. Arbejdet med udarbejdelse af bekendtgørelser vil blive igangsat hurtigst muligt, således at der skabes et præcist og fyldestgørende regelgrundlag for kommunernes administration. Forslaget har generelt modtaget positive tilkendegivelser fra kommunerne, som har angivet, at loven skaber en klar ramme for støtte til ældre personer. Kommunerne har endvidere angivet, at det vurderes positivt, at reguleringen af ældres rettigheder samles på ét sted, og at reguleringen er mere detaljeret end den nuværende lovgivning, samtidig med at det forventes, at sagsbehandlingen lettes.

”Kommunerne kan ikke ud fra jeres lovforslag skelne mellem, hvornår de skal anvende nærværende lovforslag vs. forslag til Inatsisartutlov til støtte til personer med handicap. Vores anbefaling er derfor, at bestemmelserne reguleres mere restriktivt for at sikre ligestilling blandt borgerne på tværs af Grønland, samt at bemærkningerne hertil præciseres.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men er ikke indarbejdet i lovteksten.

Bemærkningerne til forslaget § 3 om forholdet til støtte efter anden lovgivning er uddybet for at sikre et klarere fortolkningsbidrag. Forslaget anvendes, når en ældre person har behov for støtte på baggrund af aldersbetingede forhold, mens støtte til personer med handicap reguleres af særskilt lovgivning. Et af formålene med forslaget er at sikre rettigheder for ældre personer, som ikke har handicap, men som på grund af aldersbetingede forhold har brug for støtte i hverdagen. I de tilfælde hvor der er overlap, og støtte kan ydes efter begge lovgivninger, tager forslaget udgangspunkt i, at der ydes en koordineret og helhedsorienteret indsats, så den ældre person kan modtage den nødvendige støtte.

”Et eksempel på et meget stort problem i lovforslaget, som vi ikke i forliggende form kan godkende, er hjælpemidler. På tidligere omtalte møde blev der drøftet, hvilke hjælpemidler man

ifølge nærværende lovforslag er berettiget til. Her talte vi om både briller, en rollator og en stok. Konklusionen blev desværre meget hurtigt som følgende:

Briller = Synsnedsættelse = Fysisk funktionsnedsættelse = Handicap

Rollator = Fysisk funktionsnedsættelse = Handicap

Stok = Fysisk funktionsnedsættelse = Handicap

Det fremgår ligeledes af Bemærkningerne til lovforslaget under ”Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige” at:

”Støtteforanstaltninger til ældre personer kan i dag gives i medfør af Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap på grund af aldersbetingede funktionsnedsættelser, samt hjemmehjælp efter Hjemmestyrets bekendtgørelse om hjemmehjælp.”(s.10).

Dette er vi naturligvis ikke enige i. Vi ønsker derfor, at det bliver præciseret, hvad der må antages at være en aldersbetinget nedsættelse af ens sundhedstilstand og udvikling, som herefter skal medføre en støtteforanstaltning, og ikke lægge dette ud til de respektive kommuner.

Eftersom der ikke er enighed internt i centraladministrationen omkring afgrænsningen af funktionsnedsættelser på tværs af de to lovforslag, er kommunerne ildestedt ift. at administrere lovgivningen korrekt i praksis. Hermed vil nærværende lovforslag skabe forvirring og større udgifter på handicapområdet. Herforuden tænker vi ikke, at hensigten med nærværende lovforslag er, at enhver ældre borger med et aldersbetinget behov for f.eks. briller eller en rollator skal betegnes som havende et handicap, og dermed reguleres af handicaplovgivningen, når der er tale om et aldersbetinget behov.”

Svar: Ikke indarbejdet.

Departementets opfattelse af det omtalte møde er en anden. Briller vurderes ikke nødvendigvis som et hjælpemiddel, der er det offentliges ansvar. Derimod kan et svært synshandicap i nogle tilfælde kræve andre typer af hjælpemidler på baggrund af afledte behov. Hjælpemidler som briller, rollator og stok bør ikke automatisk kategoriseres som værende omfattet af handicaplovgivningen.

Alder kan forværre et handicap, og modsat kan et handicap skabe afledte behov for ældre personer, som vil kunne omfattes af forslaget. For at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats er det nødvendigt med brede formuleringer i forslaget. Hvis formuleringerne bliver for konkrete, kan det i yderste tilfælde medføre risiko for, at en ældre person afskæres støtte, selvom der er et behov. Det afgørende hensyn bør i alle henseender være, at borgeren modtager den nødvendige støtte.

”Anvendelsen af begrebet ”funktionsnedsættelse” i jeres lovforslag strider endvidere med anvendelsen af begrebet i handicaplovgivningen både ift. gældende lovgivning, men også i forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap. I lovforslaget beskrives ”funktionsnedsættelse” som værende identisk med et handicap. Dette medfører, at en aldersbetinget forværring eller barriere, som i lovforslaget beskrives som en funktionsnedsættelse, ligestilles med et handicap, jf. ordlyden.

Vi skal derfor indstille, at I anvender et andet begreb, eksempelvis aldersbetinget behov. Ligeledes er det nødvendigt, at et sådan behov bliver defineret på en anden måde end den

ordlyd, som fremgår på nuværende tidspunkt, da denne direkte beskriver de funktionsnedsættelser, som er definerende for et handicap.”

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning og er ændret i relevant omfang.

Det er præciseret i forslaget og bemærkningerne, at forslaget er rettet mod ældre personers behov, som er opstået på baggrund af aldersbetingede forhold.

”Der mangler i forlængelse heraf i bemærkningerne til lovforslaget en generel stillingtagen til de økonomiske og administrative konsekvenser ved lovforslaget i dets nuværende form.”

Svar: De økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget vil blive vurderet under forslagets videre behandling. Der vil blive arbejdet på at afklare disse konsekvenser i samarbejde med kommunerne og Departementet for Finanser og Skatter hurtigst muligt under behandlingen af forslaget. Det er en prioritet at sikre, at alle relevante aspekter af konsekvenserne bliver grundigt gennemgået.

”Strukturen er således meget løs, og der er for mange bemyndigelsesbestemmelser, hvilket bl.a. er et problem ift. den politiske behandling af lovforslaget, da Inatsisatut ikke umiddelbart kan gennemskue, hvilke konsekvenser lovforslaget vil have for kommuner og borgere, såfremt det vedtages.”

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

Lovforslaget er udformet som en rammelov, der fastsætter en række grundlæggende rettigheder for ældre personer og adresserer et sagsområde, som har behov for fleksibilitet til løbende at kunne udvikle og tilpasse reglerne. Detaljeret regulering vil blive dækket i bekendtgørelsesform, hvilket giver mulighed for en effektiv og overskuelig regulering.

”5) Behovsvurdering:

Jf. § 7: Hvor ofte skal sådan en behovsvurdering som minimum opdateres? Det er nødvendigt at regulere dette, da der forventeligt vil være ændringer i en ældre borgers behov løbende. Ligeledes er dette ikke med til at forebygge, da I med denne ordlyd lægger det op til kommunerne. I værste fald vil en borger blive myndighedssvigtet, og denne vil nu blive omfattet af handicaplovgivningen.”

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning, men vil ikke medføre nogen ændringer i det fremsendte forslag. Bemærkningerne vil dog indgå i den kommende implementering af Inatsisartutloven, herunder udarbejdelse af vejledninger og bekendtgørelse, mv.

Grundlæggende sker behovsvurderingen på den ældre persons præmisser. Opdatering af behovsvurderingen kan ske efter den ældre persons eget ønske, eksempelvis ved kontakt til kommunen eller hvis kommunen bliver opmærksom på ændrede støttebehov. Dette skal i øvrigt

ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde forebyggende hjemmebesøg efter forslaget § 18, forpligtelsen til løbende opfølgning i § 13, samt i ydertilfælde værn og handlepligt ved underretninger efter forslaget kapitel 8.

”7) Akut

Jf. § 11: Departementet for Børn og Unge forslår, at der i bemærkningerne foretages en præcisering af akut behov for støtte. Dette kan ske ved eksempler efterfulgt af formuleringen: ”Denne liste er ikke udtømmende.” Kommunerne kan ikke selv vurdere, hvad der antages for at være akut uden nogen eksempler. Som ressortansvarlige er det også jeres pligt at skulle fortolke på lovgivningen, som også skal udformes brugervenlig for brugerne både hvad angår sagsbehandlere i kommunerne og borgerne berørt af lovgivningen. Hvis man skal vurdere, hvad akut er ud fra en konkret vurdering, vil dette føre til ulighed blandt borgerne og kan få administrative konsekvenser.”

Svar: Indarbejdet.

Eksempler er indarbejdet i bemærkningerne til forslaget. Det bemærkes, at der er tiltro til, at sagsbehandlere kan vurdere, om et tilfælde er akut. Samtidig skal der i alle tilfælde foretages en konkret vurdering, da et forhold ikke nødvendigvis er akut for alle personer i alle tilfælde. Det vil derimod medføre uhensigtsmæssige ligestillingsproblematikker at udelukke, at der foretages en konkret vurdering.

”8) Løbende opfølgning:

Jf. § 12: Departementet for Børn og Unge foreslår en præcisering af løbende opfølgning, da det kan være alt fra hver 6. måned, 2. år, eller når man er blevet opmærksom på, at borgeren er i en forringet situation. Vi mener, at der er behov for at fastsætte hyppigheden, således at man ikke taber borgeren til systemet, men også for fortsat at kunne forebygge. En borgers tilstand kan forværres og retsstilling forringes til at udvikle et handicap, hvis ikke den løbende opfølgning reguleres. Dette er også nødvendigt for at sikre synergi med handicaplovgivningen.”

Svar: Delvist indarbejdet.

Det er indarbejdet i lovteksten, at opfølgningen som minimum skal ske senest 2 år efter, at der er truffet afgørelse om støtte eller botilbud efter forslaget.

Retten til selvbestemmelse og vurderingen af egenomsorg vægtes højt, og forslaget tager udgangspunkt i den ældre persons egne præmisser, da forskellige personer kan have forskellige behov. Opfølgning kan aftales mellem den ældre person og kommunen baseret på den enkeltes behov. Bestemmelsen skal dertil også ses i sammenhæng med forslaget § 13, herunder forebyggende hjemmebesøg og underretninger, som omtalt ovenfor. Administrative forskrifter, herunder interne vejledninger, vil kunne adressere hyppigheden af opfølgning for at sikre en passende balance mellem fleksibilitet og regelmæssighed i opfølgningen.

”9) Støttemuligheder:

Jf. § 16: Denne bestemmelse er blot en opstilling og gør ikke en sagsbehandler

klogere på, hvad disse støttemuligheder omfatter. Vi foreslår følgende: ”Stk. 2. Naalakkersuisut skal fastsætte nærmere regler om støtteforanstaltningerne efter stk. 1.”

Departementet for Børn og Unge foreslår, at der bliver skrevet konkrete eksempler på, hvad et hjælpemiddel jf. denne lovgivning kan være. Dette kan gøres i bemærkningerne, efterfulgt af sætningen: ”Denne liste er ikke udtømmende.”

Denne liste giver desuden vores handicaplovforslag udfordringer, da vi har reguleret nærmere omkring dette. Ligeledes kan vi ikke se en klar skillelinje mellem, hvornår det er en støtteforanstaltning efter jeres lovforslag, og hvornår det er efter vores lovforslag. Dette vil derfor give forvirring i kommunerne mht., hvilken lovgivning der skal bruges.”

Svar: Ikke indarbejdet.

Der henvises til svar vedr. § 17, stk. 2, ovenfor. Nærmere regulering af hjælpemidler vil blive fastsat i bekendtgørelse, som vil blive udarbejdet i samarbejde med kommunerne og Departementet for Sundhed.

Det skal desuden bemærkes, at hjælpemidler i ældreloven ikke er lige så omfattende som i handicaploven. Ældre personer, som ikke nødvendigvis er handicappede, skal også have mulighed for at modtage støtte. Dette kan eksempelvis gælde for ensomme ældre, der har brug for social støtte eller hjemmehjælp, samt andre former for hjælp, som ikke nødvendigvis falder ind under handicaplovgivningen.

”10) Plejehjem

Jf. § 24, nr. 1, er dobbelt regulering i forhold til handicaploven. Dette er ikke i overensstemmelse med de lovtekniske retningslinjer og vil i øvrigt skabe store problemer for kommunerne at administrere.

”1) personen på grund af væsentlig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse har behov for omfattende eller specialiseret støtte til daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling og ikke kan få dækket disse behov på anden vis i hverdagen,””

Svar: Indarbejdet.

Bestemmelserne i forslagets § 25 er ændret, så de nu omfatter aldersbetingede forhold.

”11) Kommunernes handlepligt:

Jf. § 28, stk. 1: Kan det passe, at en borger i en akut situation kan risikere at skulle vente 5 arbejdsdage, altså potentielt en uge?

Dette vil forringe den ældre persons rettigheder, specielt hvis en underretning omhandler, at en ældre persons sundhed, sikkerhed eller udvikling er i fare.

Departement for Børn og Unge foreslår følgende ordlyd:

”Kommunalbestyrelsen skal senest 24 timer efter modtagelsen af en underretning vurdere, om en ældre persons sundhed, sikkerhed eller udvikling er i fare, og om der derfor er behov for at iværksætte akutte indsatser for denne ældre person.” ”

Svar: Indarbejdet.

Lovteksten er tilpasset således, at det nu fremgår direkte heraf, at kommunalbestyrelsen skal vurdere en underretning inden for 24 timer, herunder om den ældre persons trivsel, sundhed eller udvikling er i fare i et sådant omfang, at der er behov for akut støtte, jf. forslaget § 12. Den eventuelle akutte støtte iværksættes straks.

”Jf. § 28, stk. 4: Tidsgrænsen på 3 arbejdsdage er alt for lempende. Bestemmelsen bør tilrettes, således at det er klart, at der skal handles straks og inden for 24 timer – ikke 3 arbejdsdage.”

Svar: Indarbejdet.

”12) Kommunalt driftsorienteret tilsyn

Jf. § 29: Det virker meget uhensigtsmæssigt, at man ikke direkte hjemler et skærpet tilsyn, fremfor at lave betingelser, og derved skrive at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler. Vælger man at beholde ordlyden, er der behov for, at der står, at Naalakkersuisut skal fastsætte nærmere regler, da betingelserne ikke er præciserende nok. Ligeledes skal man være opmærksom på Tilsynsenhedens rolle i dette. Det skal fremgå tydeligt, at Tilsynsenheden fører tilsyn med, at kommunerne efterlever tilsynsforpligtelserne efter dette lovforslag.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men vil ikke føre til ændringer i det fremsendte forslag.

Der er alene tale om en kommunal forpligtelse til at føre et driftsorienteret tilsyn med plejehjem. Baggrunden for dette er, at sundhedskommissionens anbefalinger endnu ikke er implementeret. Bestemmelsen i § 30 giver dog Naalakkersuisut mulighed for at fastsætte nærmere regler om det kommunale tilsyn, hvis det senere vurderes nødvendigt. Samtidig er kommunalbestyrelsen forpligtet til på anmodning fra Naalakkersuisut at fremsende alle relevante oplysninger om varetagelsen af tilsynet, jf. § 30, stk. 3.

2. Departementet for Finanser og Skatter

- ”Der er i lovforslagets beregninger af de økonomiske konsekvenser generelt taget afsæt i tal for ældrebefolkningen i 2023. Dette er problematisk henset den forventede demografiske udvikling, hvor store årgange nu er på vej ud af arbejdsmarkedet og blive alderspensionister. Beregningsgrundlaget i lovforslaget bør tage højde herfor, hvilket bør kunne ske efter eventuel inddragelse af Grønlands Statistik og befolkningsfremskrivninger herfra.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning og vil blive inddraget i det videre arbejde med afdækning af de økonomiske og administrative konsekvenser i samarbejde med kommunerne og Departementet for Finanser og Skatter under behandlingen af forslaget.

- ”Det fremgår af § 20, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der er adskilte demensafsnit på plejehjem. Af lovforslagets bemærkninger om økonomiske konsekvenser af lovforslaget fremgår det ikke, hvilke økonomiske konsekvenser, der følger heraf for kommunerne. Dette er nu beskrevet med x mio. kr. Denne beskrivelse er i sagens natur ikke dækkende.

Der formodes at være gennemført en registrering af de kommunale plejehjem, som kan kvalificere dette, og at dette således kan indgå i det endelige lovforslag, og at der i givet fald kan findes en finansiering hertil. Sidstnævnte er ikke givet, henset at der kun er indmeldt samlede udgifter forbundet med lovforslaget på 3 mio. kr. i 2025 og 6 mio. kr. i hvert af overslagsårene.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning. De økonomiske konsekvenser af krav om adskilte demensafsnit på plejehjem vil blive yderligere afdækket i samarbejde med kommunerne og relevante myndigheder.

”Når dette er konstateret, opstår så et spørgsmål, om hvorvidt der hermed reelt forudsættes, at de ældre har krav på en forbedret offentlig service i medfør af loven, og hvad dette forudsætter med hensyn til økonomiske og personalemæssige ressourcer i forhold til den nugældende retstilstand. Af lovforslagets bemærkninger fremgår følgende på side 10:

- ”Støtteforanstaltninger til ældre personer kan i dag gives i medfør af Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap på grund af aldersbetingede funktionsnedsættelser, samt hjemmehjælp efter Hjemmestyrets bekendtgørelse om hjemmehjælp.
- Der er som udgangspunkt tale om, at forslaget samler reglerne om støtte til ældre personer i en samlet Inatsisartutlov. De fleste af udgifterne til støtte efter forslaget bliver således allerede i dag ydet og finansieret via anden gældende lovgivning.”

Efter Departements for Finanser og Skatters vurdering er denne beskrivelse ikke tilstrækkelig klar til at vurdere, om der dels forudsættes at ske et serviceløft, som kommunerne bliver pålagt, og hvad dette i givet fald forudsætter af øgede bevillinger til området.”

Svar: Forslaget har til formål at samle reguleringen af støtte til ældre personer ét sted, hvilket skal lette sagsbehandlingen og kan medføre en oplevelse af et generelt serviceløft. Der introduceres ikke nye omfattende servicenydelser, men reguleringen ændres for at forbedre de eksisterende redskaber og procedurer. Dette skal gøre det lettere for kommunerne at yde de nuværende services uden behov for yderligere bevillinger.

3. Departementet for Sundhed

”Det vurderes individuelt og ud fra borgerens behov, hvem der skal deltage i behovsvurderingen, hvortil vi ved den pågældende gruppe, omfattet af lovforslaget, som minimum ser sygepleje- og lægefaglig involvering, men som ofte også ser inddragelse af fysio- og ergoterapien ved funktionsvurderinger, samt diætistisk bistand ved evt. fejlsynkning mv.”

Svar: Behovsvurderingen udarbejdes med afsæt i den ældre persons udtrykte behov. Forslaget lægger op til, at sundhedsfaglige vurderinger kan inddrages, når det er relevant i forbindelse med vurderingen af sundhedsforhold, for at sikre, at den ældre persons behov er tilstrækkeligt belyst. Dette kan omfatte involvering af eksempelvis sygepleje-, læge-, fysio- og ergoterapifaglige vurderinger, når det vurderes nødvendigt, for at sikre en helhedsorienteret tilgang.

4. Avannaata Kommunua

”Avannaata Kommunua finder, at baggrunden for og hensigten med lovforslaget er positiv og eftertragtelssværdig.

Desværre er det ikke realistisk at forvente, at kommunerne vil kunne opfylde lovens krav, når denne træder i kraft, efter det foreslåede: den 1. juli 2025. For visse af bestemmelseernes vedkommende vil det aldrig være muligt.”

Svar: Indarbejdet

For at imødekomme de praktiske udfordringer og sikre en realistisk implementering af loven er ikrafttrædelsen rykket til den 1. januar 2026.

”Hvis lovforslaget gennemføres, vil det derfor være nødvendigt, dels at kommunerne modtager væsentlige økonomiske midler fra landskassen, dels at Socialstyrelsen stiller relevant personale til rådighed i de første 5 år efter lovens ikrafttræden, dels at dette derefter udfases langsomt.”

Svar: De økonomiske og administrative konsekvenser vil blive afdækket i samarbejde med kommunerne og øvrige relevante myndigheder under forslagens behandling. Det vurderes ikke realistisk, at Selvstyret skal stille personale til rådighed for kommunerne i forbindelse med implementeringen af lovforslaget. Lovforslaget er udarbejdet med det formål at forenkle og effektivisere sagsbehandlingen ved at samle reguleringen ét sted, hvilket skal gøre det lettere for kommunerne at administrere ordningen inden for de eksisterende rammer.

”Ad § 2, stk. 3: Formuleringen: ”...tages hensyn til...” bør ændres til: ”...tages udgangspunkt i ...”, således at det dels tydeliggøres, at det er den ældre, der er hovedperson, dels så der bliver overensstemmelse mellem loven og bemærkningerne.”

Svar: Indarbejdet.

” Ad § 2, stk. 4: der bør – enten i selve loven eller i bemærkningerne - være en henvisning til §§ 36 og 37 i Inatsisartutlov nr. 8 af 20. juni 2022 om magtanvendelse inden for det sociale område med senere ændringer.”

Svar: Ikke indarbejdet.

”Ad § 4, stk. 4: Ordet ”forsyningsforpligtelse” bør ændres til f.eks. ”pligt til at tilbyde hjælpeforanstaltninger”, idet ”forsyningsforpligtelse” sædvanligvis bruges i forbindelse med mad, brændstof o.lign. og derfor vil kunne misforstås.”

Svar: Delvist indarbejdet.

”Ad § 5, stk. 3: der vil sjældent kunne træffes afgørelse indenfor 14 dage, idet der som udgangspunkt skal afholdes samtale, eventuelt indhentes sundhedsfaglige udtalelser, og der skal foretages behovsvurdering og udfærdiges støtteplan.”

Svar: Indarbejdet

Bestemmelsen er ændret, således at kommunalbestyrelsen selv skal fastsætte sagsbehandlingsfrister, der angiver, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en henvendelse eller ansøgning om støtte, til der træffes en afgørelse. Dette giver kommunen fleksibilitet til at tage hensyn til de nødvendige sagsbehandlingsskridt, herunder afholdelse af samtaler, indhentning af sundhedsfaglige udtalelser, behovsvurdering og udarbejdelse af støtteplaner.

I tilfælde hvor det er nødvendigt at foretage omfangsrige sagsbehandlingsskridt, således at den af kommunalbestyrelsen fastsatte frist ikke kan nås, skal kommunalbestyrelsen efter forslaget § 5, stk. 3, skriftligt meddele den ældre person, hvornår det forventes, at der træffes afgørelse, og hvorfor fristen ikke overholdes.

”Ad § 6: det bør i situationer, hvor en afgørelse kan få betydelig indvirkning på den ældres fremtidige liv, overvejes, om der skal beskikkes en værge, specielt hvis der f.eks. er uenighed mellem nærtstående og plejepersonale om, hvad der er det bedste for den ældre.”

Svar: Ikke indarbejdet.

Spørgsmål om værgemål og andre fuldmagtsforhold reguleres af anden lovgivning og omtales derfor ikke i forslaget.

”Ad § 7, stk. 1: formulering: ”...ophold på enten ældrebolig, ældrekollektiv eller plejehjem...” bør ændres til: ”...ophold i ældrebolig, ældrekollektiv eller på plejehjem...””

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning.

Bestemmelsen er ændret, således at der henvises til botilbud efter forslaget kapitel 7.

”Ad § 8, stk. 1, nr. 2: formuleringen: ”...ophold på enten ældrebolig, ældrekollektiv eller plejehjem efter...” bør ændres til: ”...ophold enten i ældrebolig eller ældrekollektiv eller på plejehjem efter...””

Svar: Indarbejdet.

”Ad § 9, stk. 3: formuleringen: ”...ophold på enten ældrekollektiv eller plejehjem...” bør ændres til : ”...ophold enten i ældrekollektiv eller på plejehjem...””

Svar: Indarbejdet.

”Ad § 10, stk. 2: i disse situationer bør det overvejes, om der er behov for beskikkelse af værge.”

Svar: Ikke indarbejdet.

Se svar ovenfor vedr. værgemål og andre fuldmagtsforhold.

”Ad § 13, stk. 1: der bør tilføjes: ”...eller ikke længere har behov for den pågældende støtte.....””

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning, men vil ikke medføre nogen ændringer i det fremsendte forslag.

Støtte efter forslaget forudsætter, at der er et behov. Hvis behovet ophører, er der således ikke længere krav på støtte, hvorefter støtten kan ændres.

Ad § 15: det foreslås, at sidste afsnit i bemærkningerne til § 15, stk. 1, indsættes i selve loven som stk. 3.

Svar: Ikke indarbejdet.

”Ad § 16, stk. 1, nr. 10: dette er en opgave, som kommunerne ikke vil kunne påtage sig. Hvis en person bliver udskrevet fra sygehus til hjemmet og fortsat har behov for helbredsmæssig hjælp, må dette tilbydes fra sygehuset, evt. via Skype eller lignende. Kommunen har ikke og kan ikke skaffe personer med de faglige kvalifikationer, som dette kræver. Det vil derfor kunne indebære en alvorlig sundhedsrisiko, hvis kommunerne bliver pålagt dette ansvar.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Hensigten med bestemmelsen er ikke at pålægge kommunalbestyrelsen ansvar for sundhedsmæssig behandling eller opgaver, som hører under sundhedsvæsenets kompetence. Det er fortsat sundhedspersonalet, der har ansvar for at vurdere, hvornår en patient er færdigbehandlet og for at sikre den nødvendige sundhedsfaglige hjælp. Kommunalbestyrelsens

rolle efter forslaget er alene at varetage støtteopgaver i hjemmet, der relaterer sig til den ældre persons hverdag.

”Ad § 17, stk. 4: Det foreslås, at der som nr. 5 tilføjes: dette gælder tillige, hvis den ældre af andre grunde pludselig bliver alene.” Der tænkes her på situationer, hvor f.eks. to ældre søskende bor sammen.”

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning, men vil ikke medføre nogen ændringer i det fremsendte forslag.

”Ad § 31: Der savnes oplysning om, hvordan kommunen skal forholde sig, hvis det ikke er muligt at finde personer, der ønsker at være medlemmer af ældrerådet.”

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning.

Bestemmelsen er ændret, så personkredsen, der kan sidde i Ældrerådet, nu er bredere og omfatter personer med interesse for eller relevant baggrund inden for ældreområdet.

”Ad § 37, stk. 2: vurderingen bør tillige omfatte baggrunden for, at et påbud ikke er blevet efterlevet, f.eks. om det har vist sig at være praktisk umuligt.”

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning, men vil ikke medføre nogen ændringer i det fremsendte forslag.

”Ad § 38, stk. 1: det er helt urealistisk at loven skal kunne træde i kraft den 1. juli 2025, idet kommunerne på så kort tid ikke har mulighed for at ansætte det nødvendige personale og etablere de lovpligtige tilbud.”

Svar: Indarbejdet. Se svar ovenfor vedrørende ikrafttrædelsesdatoen.

5. Grønlands Råd for Menneskerettigheder

”• IPS anbefaler, at nærværende lovforslag integrerer en detaljeret beskrivelse af de økonomiske og administrative udgifter, der skal afhjælpe såvel de eksisterende ressourceudfordringer i forvaltningerne som personale- og bolig manglen i ældreplejen.”

Svar: De økonomiske og administrative konsekvenser vil blive vurderet som en del af den videre behandling af forslaget, herunder med inddragelse af kommunerne og øvrige relevante myndigheder.

”• IPS anbefaler, at nærværende lovforslag integrerer en beskrivelse af en løsning for det stigende antal ældre hjemløse, der udgør en sårbar og udsat samfundsgruppe.”

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i det fremsendte forslag på nuværende tidspunkt.

Forslaget præciserer kommunalbestyrelsernes forsyningsforpligtelse, der omfatter sikring af, at ældre personer modtager den nødvendige støtte, herunder adgang til passende botilbud og andre støtteforanstaltninger. Kommunalbestyrelsen er ansvarlig for at sikre, at der eksisterer tilstrækkelige botilbud og støtteordninger for ældre personer i kommunen.

6. Kommune Kujalleq

"1.4.) Naalakkersuisuts Ældrestrategi initiativforslag fra 1-10 bruges ord alderdomshjemmene."

Svar: Forslaget ændrer terminologien, således termene "plejehjem", "ældrekollektiver" og "ældreboliger" anvendes. Disse betegnes samlet som botilbud.

"4.3) Her har vi brug for en sundhedsfagligt ansat til at vurdere ældres behov for pleje, omsorg rehabilitering"

Svar: Ikke indarbejdet.

Formålet med forslaget er ikke et ønske om at diktere, hvilke fagpersoner der skal løfte opgaverne i den enkelte kommune. Det vil være op til kommunalbestyrelsen at sikre, at opgaverne løftes tilstrækkeligt, herunder med relevant fagpersonale.

"5.1) Derfor vurderer odiøst ift. § 5 stk. 3, der er indenfor 14 dage skal træffes afgørelse.

§ 7, stk. 6, ligner til forveksling om udredninger i handicaploven. Sådanne udredninger tager tid, fremgår handicaploven mindst 2 måneder. Hvorfor den forskel?"

Svar: Det er ikke hensigten, at en behovsvurdering efter forslaget i alle tilfælde behøver at være lige så omfattende som en udredning efter handicaploven. Behovsvurderingen baseres som udgangspunkt på den ældre persons egne udtrykte behov og ønsker, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, hvilket dermed også i det fleste tilfælde vil kræve en kortere sagsbehandlingstid. I tilfælde, hvor den ældre ikke selv kan udtrykke disse behov, kan inddragelse af øvrige personer være nødvendigt. I andre tilfælde kan det være nødvendigt med en mere omfangsrig behovsvurdering. Sådanne situationer er der taget højde for med § 5, stk. 3, som fastslår, at hvis sagsbehandlingsfristen, som er fastsat af kommunalbestyrelsen efter § 5, stk. 2, ikke kan overholdes, skal den ældre have skriftlig besked om, hvornår en afgørelse kan forventes, og hvorfor fristen ikke overholdes. Det anerkendes dermed, at yderligere sagsbehandlingstid kan være nødvendig i visse tilfælde, men hensigten er ikke, at bestemmelsen bruges rutinemæssigt. Det centrale er, at den ældre persons behov belyses tilstrækkeligt, så en afgørelse om støtte kan træffes på et oplyst grundlag.

"6.1) God pointe, at man partshører, inden der træffes en afgørelse.

Kan være bange for, at dette kan misbruges, anbefales, tilbud om bisidder til beboeren, eller at botilbuddet sikrer eller igansætter evt. værgespørgsmål.

Anbefales, at støtteplan erstattes med plejeplan i plejehjemmene."

Svar: Bemærkningerne er taget til efterretning, men vil ikke medføre nogen ændringer i det fremsendte forslag.

Der henvises i øvrigt til tidligere svar vedrørende værgemål og fuldmagtsforhold.

”6.2). Hvis man undlader samtale med den ældre borger, fordi vedkommende ikke kan, savner jeg en værge, som kan sammen med den ældre lave en støtteplan.”

Svar: Ikke indarbejdet.

Det er ikke tilsigtet at udelukke, at der kan udarbejdes støtteplaner i samarbejde med en værge. Forslaget omtaler ikke værgemål eller øvrige fuldmagtsforhold, da dette er reguleret af anden lovgivning, som dermed skal anvendes i sammenhæng med forslaget.

”8.1) Støtteplan bør erstattes med handleplan, og først efterfølgende støtteplan (terminologi). Her har vi brug for en tværfaglig gruppe, som skal lave en støtteplan for den enkelte borger. dvs. hjemmehjælp med forebyggelses og rehabiliterings tilbud, derved kan borgeren forblive hjemme, så længe så muligt.

Demenstest og diagnostisering? Sundhedsvæsen og en demenskoordinator

- Hvem har prædemens
- Hvem har demens”

Svar: Ikke indarbejdet.

Forslaget lægger op til, at kommunerne skal tilrettelægge støtteforanstaltninger ud fra den enkelte ældre persons udtrykte behov og stiller dermed lempeligere krav til sagsbehandlingen, end hvad kendes fra anden lovgivning.

Diagnosticering af demens og vurdering af prædemens hører under sundhedsvæsenet og er ikke reguleret i denne lov, men vil være forhold, som kan inddrages i vurderingen af den ældre persons støttebehov.

7. Kommune Oqertalik

”Det fremgår af hovedpunkterne til forslaget, at det er hensigten, at hjemmebesøg udføres af en forebyggelseskonsulent eller lign, og ikke en kommunal sagsbehandler. Det fremgår dog ikke i øvrigt af bemærkningerne eller lovteksten, at hjemmebesøgene skal udføres af en forebyggelseskonsulent eller lign. Det vil være passende, at såfremt det er hensigten at hjemmebesøg skal udføres af sådanne personer, så bør det specificeres i bestemmelserne eller bemærkningerne til bestemmelserne om hjemmebesøg.”

Svar: Indarbejdet i bemærkningerne.

Bemærkningerne er præciseret, så det nu fremgår, at hjemmebesøg kan udføres af en forebyggelseskonsulent eller en lignende funktion i kommunen. Der stilles ikke krav til,

hvilken specifik fagperson der skal varetage hjemmebesøg, da det er op til kommunerne at beslutte, hvordan de bedst organiserer og løfter denne opgave.

”Vedr. hjemmehjælp henvises der til Hjemmestyrets bekendtgørelse om hjemmehjælp. Kommune Qeqertalik vil i den forbindelse opfordre til, at der snarest udarbejdes ny lovgivning om hjemmehjælp, således at reglerne om hjemmehjælp bliver tidssvarende.

Bemyndigelse til, at Naalakkersuisut kan lave nye regler om hjemmehjælp, blev udskrevet af Inatsisartutlov om offentlig hjælp ved lovens vedtagelse på forårssamlingen i 2022. Siden Inatsisartutlov om offentlig hjælps ikrafttrædelse pr. 1. januar 2024 har der derfor ikke været lovgrundlag til at lave nye bestemmelser om hjemmehjælp. Hjemmestyrets bekendtgørelse om hjemmehjælp fra 1994 er derfor stadig gældende. På nuværende tidspunkt er der ikke lovgrundlag til at kunne ændre denne bekendtgørelse.”

Svar: *Der henvises til tidligere svar om fastsættelse af nærmere regler om udmøntningen af støtteforanstaltninger.*

Forslagets § 17, stk. 2, bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte regler om udmøntningen af støtteforanstaltningerne, herunder hjemmehjælp. Ifølge lov om offentlig hjælp § 57, stk. 3, "forbliver Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 32 af 26. juli 1994 om hjemmehjælp i kraft, indtil den ophæves eller erstattes af nye regler." Dette betyder, at bekendtgørelsen stadig gælder, og der er således hjemmel til at ændre bekendtgørelsen, efter vedtagelsen og ikrafttrædelsen af forslaget om Inatsisartutloven, hvilket er hensigten.

”Der er vurderet, at der er ekstra udgifter til hjemmebesøg og tilsyn. Desuden er der beregnet med ekstra udgifter til demensafdelinger.

I bemærkningerne er der dog ikke anført, hvad beløbet på beregnede udgifter er til demensafdelingerne. Demensafdelinger på alle plejehjem vil kræve omfattende ombygninger og store økonomiske konsekvenser særligt for plejehjemmene i de mindre byer.”

Svar: *Ift. de forventede økonomiske omkostninger henvises til tidligere angivet svar herom ovenfor.*

Det bemærkes, at det allerede er muligt at søge midler til ekstraudgifter, herunder omkostninger til hjemmebesøg og demensafdelinger, via ældreinstitutionskontoen.

”Det er i forslaget lagt op til, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for de forskellige typer botilbud. Herunder indretning og adgangsforhold. Da disse regler ikke er kendt, er det ikke muligt at vurdere, om der vil komme yderlige økonomiske konsekvenser for kommunerne, for at kunne leve op til indretning og adgangsforhold på botilbud for ældre.”

Svar: *Reglerne er i denne henseende udarbejdet med brede formuleringer for at give kommunerne fleksibilitet til at finde lokale løsninger. I forbindelse med udarbejdelse af*

bekendtgørelser og vurderingen af økonomiske konsekvenser vil kommunerne blive inddraget i høringsprocessen.

”Såfremt Naalakkersuisut vil fastholde en sagsbehandlingsfrist på 14 dage for alle typer sager samt fastholde påbud og tvangsbøder, må kommunerne forvente, at det vil få yderligere økonomiske konsekvenser for kommunerne, da sådan en frist ikke kan anses for realistisk på alle former for sager.”

Svar: Indarbejdet.

Der henvises til svar ovenfor vedr. kommunalbestyrelsens fastsættelse af sagsbehandlingsfrister.

”Vedrørende overgangsbestemmelser:

Det fremgår i lovforslaget, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for de forskellige typer botilbud. Herunder indretning og adgangsforhold. Der bør indsættes overgangsbestemmelser, om at eksisterende botilbud kan få dispensation i en periode efter lovens ikrafttrædelse, således at kommunerne har mulighed for at tilpasse rammerne inden for en overkommelig periode.

Det samme bør gælde kravet om adskilte demensafsnit på plejehjem.”

Svar: Delvist indarbejdet.

Dertil er lovens ikrafttrædelse udskudt til 1. januar 2026 for at give kommunerne tid til at foretage nødvendige tilpasninger. Yderligere overgangsbestemmelser vedrørende konkrete tiltag vil fremgå af bekendtgørelser.

Det bemærkes, at kommunerne allerede har mulighed for at søge midler til ombygning og tilpasning via ældreinstitutionskontoen.

”Ad § 1.

Det bør klarlægges enten i lovteksten eller bemærkningerne, om betegnelsen “ældre person” også gælder for en person på 65 eller 66 år, som får tildelt tidlig alderspension pga. nedslidning efter mindst 35 års hårdt fysisk eller psykisk arbejde jf. § 1 stk. 2 i Inatsisartutlov om alderspension.”

Svar: Ikke indarbejdet

Betegnelsen "ældre person" i forslaget dækker personer, der har nået pensionsalderen i henhold til § 1 i Inatsisartutlov om alderspension. Dette inkluderer personer, som modtager tidlig alderspension på baggrund af nedslidning efter § 1, stk. 2, i Inatsisartutlov om alderspension, og disse er derfor allerede omfattet af forslaget.

”Ad § 5, stk. 3

I bemærkningerne står der 14 arbejdsdage. Det bør også stå i selve lovteksten for

at gøre det tydeligt, at der menes 14 arbejdsdage. I forslaget § 28 bruges betegnelsen "arbejdsdage" i lovtæksten. Det kan derfor give anledning til tvivl, når der ikke skrives "arbejdsdage" i § 5, stk. 3.

Kommune Qeqertalik finder, at det i nogle sager vil kunne tage mere end 14 dage at behandle en sag. Såfremt kommunen skal kunne overholde sådanne generelle frister, vil det betyde, at ældre vil blive forfordelt til ulempe for andre borgere, såfremt fristen skal holdes af kommunen. Desuden vil tidspres pga. fristerne kunne resultere i, at kvaliteten af vurderingen nedprioriteres og dermed forringe den tildelte støtte til den ældre borger.

Der er sager hvor kommunen er afhængige af samarbejdspartnere bl.a sundhedsvæsenet for at kunne vurdere sagen. Hvis kommunen skal overholde en frist på 14 dage vil det kræve, at bl.a. Sundhedsvæsenet også får indført frister på sager vedrørende vurdering af støtte til ældre borger efter denne lov.

Det anbefales, at fristen ændres til at være inden for rimelig tid alt efter henvendelsens karakter."

Svar: *Delvist indarbejdet.*

Der henvises til svar ovenfor vedr. kommunalbestyrelsens fastsættelse af sagsbehandlingsfrister.

Det er præciseret, at der i hele forslaget menes kalenderdage.

Der fastsættes ikke frister for sundhedsvæsenet i forslaget.

"Ad § 7 stk. 1, nr. 7

Det bør præciseres, hvad forskellen er mellem støtte efter lov støtte til ældre og lov om støtte til handicap."

Svar: *Der henvises til tidligere svar vedrørende forslaget § 3 og forskellen mellem anvendelsen af forslaget og handicaploven.*

"§ 15, stk. 2

Hvordan skal procedure være i forbindelse med ønske om flytning til et botilbud i en anden kommune. Bopælskommunen kan ikke beslutte, om en borger skal tildeles plads hos anden kommune. Skal der være en central visitationsenhed?

Nærmere procedure bør beskrives.

Det fremgår i bemærkningerne, at kommunen, der har været den ældre persons hjemkommune, anses fortsat som hjemkommunen og dermed betalingskommune jf. lov om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser. Denne tolkning anser Kommune Qeqertalik som tvivlsom, såfremt borgeren selv ønsker at flytte til en boenhed i en anden kommune, og nuværende hjemkommune allerede har et egnet botilbud til borgeren. Derfor må et ønske om at flytte til en anden kommune pga. familiære grunde eller lign. være at betragte som en almindelig flytning på borgerens initiativ. Tilflytningskommunen må derfor fremover være hjem- og betalingskommune, såfremt tilflytningskommunen godkender ophold efter § 15 stk. 2."

Svar: Indarbejdet i bemærkningerne

I bemærkningerne til § 16, stk. 2, er det nu præciseret, at der er tale om en frivillig flytning, hvis en ældre person anmoder om bistand til at flytte til et botilbud i en anden kommune, eksempelvis af familiemæssige årsager. Kommunalbestyrelsen kan bistå den ældre person med den frivillige flytning til en anden kommune, men kan ikke træffe afgørelse om selve flytningen, da dette vil afhænge af kapaciteten i tilflytningskommunen.

Der er desuden præciseret, at den tidligere hjemkommune ophører med at være betalingskommune, når personen flytter, og at tilflytningskommunen overtager denne rolle, idet der er tale om en frivillig flytning og ikke en anbringelse eller lignende.

”Ad § 16

Det er vigtigt at få klarlagt, hvordan støtten skal differentiere sig i forhold til tildeling af støtte i handicaploven, særligt i forhold til støttepersoner, hjælpemidler og ledsagelse.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende forslagens § 3 og forskellen mellem anvendelsen af forslaget og handicaploven samt til svar vedrørende fastsættelsen af nærmere regler om udmøntningen af støtteforanstaltninger.

”Da Ældrerådet forventes at agere bindeleddet mellem borgere og kommunalbestyrelse, ønsker kommunen at kunne få ændret forslagens § 31, stk. 5, til udelukkende at bestå af medlemmer, som er ældre eller med interesse for ældreområdet.”

Svar: Indarbejdet.

Forslaget ændres, så Ældrerådet sammensættes af personer med interesse for eller faglig baggrund inden for ældreområdet.

”Ad § 37, stk. 2

Der bør fastsættes bestemmelser for størrelsen og evt. loft på tvangsbøderne, således at der er klarhed om, hvordan tvangsbøderne skal forvaltes af Naalakkersuisut. Bl.a. ud fra hvilke økonomiske kriterier tvangsbøderne vil blive fastlagt.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

”Ad § 37, stk. 3

I bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det, at når pålægget efterkommes, bortfalder ikke betalte daglige tvangsbøder, hvorimod allerede betalte daglige tvangsbøder ikke tilbagebetales.

Det kan give den uheldige effekt, at den kommune, der betaler tvangsbøderne til tiden, vil få den tiltænkte økonomiske sanktion. Derimod vil en kommune opleve, at tvangsbøderne vil bortfalde, når påbuddet efterkommes, såfremt kommunen af en eller anden grund ikke får betalt tvangsbøderne til tiden. Dermed vil kommunen slippe for den tiltænkte økonomiske sanktion.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget på nuværende tidspunkt.

Bestemmelsen i § 38, stk. 3, er udformet med det formål at sikre, at tvangsbøder fungerer som et incitament for kommunalbestyrelsen til at efterleve påbud, ikke som en straf eller økonomisk byrde. Den formålstjenlige effekt af tvangsbøderne er at få rettet op på de forhold, der har ført til påbuddet.

”Kommunen Qeqertalik vil anbefale, at loven får samme ikrafttrædelsesdato som forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende ikrafttrædelsesdatoen.

8. Kommuneqarfik Sermersooq, herunder ældrerådet

Forslaget indfører flere ydelser, der skal visiteres til, samt øgede krav til sagsbehandling, herunder sagsbehandlingsfrister og frister i forbindelse med underretninger. I den foreliggende form indfører forslaget også en række parallelbestemmelser, hvor sagsbehandleren både vil skulle foretage udredning efter handicaplovgivningen og behovsvurdering efter ældrelovgivningen samt udarbejde handleplaner efter handicaplovgivningen og støtteplaner efter ældrelovgivningen.

I forslaget har man glemt at beregne de økonomiske konsekvenser af dette.

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende vurdering af de økonomiske konsekvenser.

”Kommuneqarfik Sermersooq har valgt at stoppe tilbuddet om forebyggende hjemmebesøg, da meget få af de besøgte borgere havde behov for hjælp.

Det foreslås, at bestemmelserne om forebyggende hjemmebesøg udgår, da tiltaget har begrænset effekt. Subsidiært foreslås, at der blødes op for frekvensen, så forebyggende hjemmebesøg i de mindre bosteder kan samles hvert andet år.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget på nuværende tidspunkt.

Bestemmelsen om forebyggende hjemmebesøg er udformet som en frivillig mulighed, som kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre personer. Det er op til den enkelte at acceptere eller afslå dette tilbud. Hvis en ældre person takker ja, er der et reelt behov, som skal imødekommes. Hvis der takkes nej, kan hjemmebesøg undlades. Formålet er at tilbyde hjælp proaktivt, så ældre personer ikke står uden støtte, hvis behovet opstår.

”Kommuneqarfik Sermersooq bemærker hertil, at der er et stort efterslæb på anlægsdelen af ældreområdet (måske særligt i Kommuneqarfik Sermersooq, hvor antallet af ældre borgere er vokset drastisk), at de eksisterende midler umuligt kan indfri lovgivningens krav, samt at lovens

ikrafttræden for disse tilbud bør tage højde for et normalt tempo for planlægning, projektering og byggeri.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedr. ikrafttrædelsesdatoen. I forbindelse med fastsættelsen af nærmere regler i bekendtgørelser om bl.a. indretning af botilbud vil kommunerne blive inddraget, og der vil blive fastsat særskilte overgangsbestemmelser.

Det bemærkes, at de demografiske ændringer har været forudsigelige, hvilket har givet mulighed for planlægning af passende boligkapacitet, samt at kommunerne allerede kan søge lån via KommuneKredit til finansiering af anlægsprojekter.

”Udover, at der mangler beregninger, eller er afsat utilstrækkelige midler, er der heller ikke taget højde for befolkningsudviklingen. Der foretages ikke en fremskrivning af beløbene, mens der ses en kraftig stigning i antallet af ældre borgere.

Kommuneqarfik Sermersooq forventer, at økonomien fordeles efter antallet af ældre, samt at der tages højde for stigningen i denne gruppe.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende vurdering af de økonomiske konsekvenser, herunder inddragelse af kommunerne.

”Kommunen ønsker afklaring af, om kommunen reelt kan undlade at yde støtte til ældre borgere, der bor her i landet, og har et støttebehov, men som ikke lever op til alderspensionslovgivningens § 2 eller § 4.”

Svar: Den berettigede personkreds i forslaget er ældre personer, der opfylder betingelserne for at modtage alderspension iht. Inatsisartutlov om alderspension. Ældre borgere, der bor i Grønland, men som ikke lever op til betingelserne i Inatsisartutlov om alderspension §§ 1-4, ikke er omfattet af forslaget.

”I § 2, stk. 3, foreslår kommunen omformulering, da der både står ”så vidt muligt tages hensyn” og ”med behørig hensyntagen”. Der kan overvejes en henvisning i bemærkningerne til magtanvendelseslovgivningen, da det for myndige ældre ikke vil være tilstrækkeligt så vidt muligt at tage hensyn til den ældres synspunkter.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

”Formuleringen i § 2, stk. 4, rummer en risiko for at forpligte kommunerne til at tilvejebringe umulige boligændringer, f.eks. handicapramper på flere 100 m i kuperede bosteder. Kommunen foreslår tilføjet i lov eller bemærkninger: "såfremt det er muligt med rimelige foranstaltninger".”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

”Kommunen henviser til afsnittet i de generelle bemærkninger vedr. manglende stillingtagen til hierarkiet mellem lovene. Umiddelbart forstår kommunen formuleringen i § 3, stk. 1, så ældreloven er en supplerende lovgivning, og at særligt handicapstøtteleven betragtes som hovedlov til ældreloven.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende forslagets § 3 og forholdet mellem forslaget og handicaploven.

”I § 4, stk. 2, fremgår det, at kommunen skal ”agere opsøgende”. I henhold til lovforslagets øvrige bestemmelser, skal kommunen handle på underretninger og foretage forebyggende hjemmebesøg. Kommunen ønsker uddybet, hvad der forventes yderligere i § 4, stk. 2.”

Svar: I bemærkningerne til § 4, stk. 2, præciseres det, at kommunalbestyrelsen ikke kun skal reagere på ansøgninger om støtte, men også aktivt identificere og tilbyde hjælp til ældre personer, der måtte have behov for støtte. Dette kan blandt andet ske gennem forebyggende hjemmebesøg eller ved øvrig løbende opfølgning med ældre personer. Formålet er at sikre, at alle ældre personer, der har brug for støtte, bliver opmærksomme på de tilgængelige tilbud og får den nødvendige hjælp.

”I § 5, stk. 1, vil kommunen foreslå, at der i ”om der er behov for og ret til støtte” byttes om på ”behov” og ”ret”. Hvis en ældre ikke har ret til, behøver kommunen ikke at afklare behovet.”

Svar: Ikke indarbejdet.

”I § 5, stk. 3, skal der træffes afgørelse inden for 14 dage. Kommunen foreslår, at den generelle sagsbehandlingsfrist udgår. Dels træffer kommunen afgørelse om vidt forskellige ydelser, hvor der er store forskelle på kompleksitet og sagsbehandlingstid, og dels er en sagsbehandlingsfrist på 14 dage i de fleste tilfælde urealistisk, når der skal foretages en omfattende behovsvurdering med indhentning af oplysninger jf. forslagets § 7.

Endeligt bør det være overladt til kommunalbestyrelserne politisk at fastsætte kommunens serviceniveau bl.a. ift. sagsbehandlingstider.

Kommunens visitationsafdeling sagsbehandler forskellige sager inden for ældreområdet, hvor den vejledende sagsbehandlingstid kan variere fra 4 uger til 4 måneder. Kommunen foreslår derfor, at bestemmelsen ændres til: ”kommunalbestyrelsen fastsætter sagsbehandlingsfrister for de enkelte ydelser”.

Svar: Indarbejdet.

Der henvises til svar ovenfor vedr. kommunalbestyrelsens fastsættelse af sagsbehandlingsfrister.

”I henhold til § 6, stk. 2, kan kommunen undlade at gennemføre en samtale med den ældre i visse tilfælde. Kommunen ønsker tilføjet, at det også gælder i tilfælde, hvor den ældre borger fraflytter kommunen.”

Svar: Ikke indarbejdet.

Dette skal ses i sammenhæng med forslagets § 28, som fastslår, at kommunalbestyrelsen skriftligt skal underrette tilflytningskommunen, hvis en ældre person på eget initiativ flytter til en anden kommune, og det vurderes, at personens velfærd vil være i fare uden fortsat støtte. I sådanne tilfælde kan der være behov for yderligere belysning af situationen for at sikre, at den ældre person fortsat modtager den nødvendige støtte.

”I henhold til § 7, stk. 1, skal kommunen foretage behovsvurderinger. Det fremgår, at behovsvurderingen kan undlades, såfremt det er åbenbart unødvendigt. Kommunen ønsker tilføjet i § 7, stk. 1 og stk. 3, - og evt. i bemærkningerne - at behovsvurderingen kan undlades, såfremt der allerede foreligger en aktuel behovsvurdering eller udredning jf. Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap.”

Svar: Indarbejdet i bemærkningerne.

Det er præciseret i bemærkningerne, at en ny behovsvurdering kan undlades, hvis der allerede foreligger en aktuel behovsvurdering eller udredning i henhold til Inatsisartutloven om støtte til personer med handicap, som dækker den ældre persons aktuelle behov. Det skal dog vurderes, om der kan være nye eller ændrede behov, som ikke er afklaret i den eksisterende vurdering, hvilket kan nødvendiggøre en ny eller opdateret behovsvurdering. I tilfælde, hvor behovsvurderingen ikke er åbenbart unødvendig, skal en behovsvurdering foretages for at sikre, at den ældre persons behov og ønsker bliver tilstrækkeligt afdækket.

”I § 7, stk. 6, nr. 8, ønsker kommunen tilføjet relevant foran ordet støtte, da der ellers vil skulle indhentes irrelevante oplysninger.”

Svar: Ikke indarbejdet.

Det fremgår allerede af ordlyden i § 7, stk. 6, at kommunalbestyrelsen kun skal vurdere relevante forhold.

”I § 7, stk. 7, fremgår, at kommunen kan indhente en sundhedsfaglig vurdering fra et lokalt sundhedscenter. Det foreslås, at der fastsættes en frist for sundhedsvæsenets behandling af sagen.

Det foreslås endvidere, at formuleringen rettes til "vurdering fra sundhedsvæsenet", så det overlades til sundhedsvæsenet at forholde sig til, hvilken enhed der er relevant leverandør af denne vurdering, enten generelt eller i den konkrete sag.”

Svar: Delvist indarbejdet.

Der fastsættes ikke frister for sundhedsvæsenet i dette forslag.

”Udveksling af oplysninger i konkrete sager

Kommunen foreslår i § 10, stk. 1, at ”udveksles og videregives” ændres til ”videregives og indhentes”, og ligeledes at ”videregive” i § 10, stk. 2, ændres til ”videregive og indhente”, samt at ”videregivelsen” i § 10, stk. 2, 2. pkt., ændres til ”udvekslingen” eller ”videregivelsen og indhentningen”.

Svar: Indarbejdet.

Formuleringen ”inden for kommunal inddeling” i § 15, stk. 1, foreslås ændret til ”inden for egen kommune”.

Svar: Ikke indarbejdet.

”Kommuneqarfik Sermersooq finder, at støtteforanstaltningerne i § 16 vil være umulige at tilvejebringe i alle lokaliteter og ønsker, at lovforslaget tager højde for dette.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget på nuværende tidspunkt.

Overvejelser om lempeligere krav for støtteforanstaltninger i yderområder og mindre bygder og tilpasninger til lokale forhold vil blive drøftet politisk mellem første og anden behandling af lovforslaget.

Kommunen ønsker en uddybning af § 16, stk. 1, nr. 10, om støtte i forbindelse med overgang fra behandling i Sundhedsvæsenet til hjemkommunen. Bestemmelsen er ikke uddybet i bemærkningerne. Sundhedsvæsenet varetager rejser og støtte for borgere, der skal til behandling udenfor deres hjemsted, hvilket ikke er en kommunal opgave at løfte. Kommunen bemærker endvidere, at der ikke er afsat midler til en ny opgave. Kommunen foreslår, at bestemmelsen fjernes eller uddybes og eksemplificeres. Såfremt der overdrages opgaver, skal der beregnes bloktilskud hertil, hvilket fordeles efter forventet belastning.

Svar: Der henvises til tidligere svar om nærmere regler om udmøntningen af de enkelte støtteforanstaltninger, som fastsættes i bekendtgørelse, og udarbejdes med inddragelse af kommunerne og øvrige relevante muligheder.

”Kommuneqarfik Sermersooq foreslår, at bestemmelserne i § 17 udgår, eller at omfanget/frekvensen af forebyggende hjemmebesøg reduceres radikalt.

Svar: Ikke indarbejdet.

Der henvises til tidligere angivet svar om forebyggende hjemmebesøg.

Kommuneqarfik Sermersooq ønsker derfor de nuværende ældrekollektiver tilføjet som et muligt botilbud for ældre i lovgivningen.

Det foreslås dertil, at lovforslagets ældrekollektiver i § 19 og § 23 omdøbes til ”seniorbofællesskaber”.

***Svar:** Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget på nuværende tidspunkt.*

Nærmere regulering af bl.a. indretning af botilbud kan fastsættes i bekendtgørelse, som udarbejdes med inddragelse af kommunerne og øvrige relevante muligheder.

”Kommunerne varetager driften af ældreområdet, fordi kommunerne er tæt på borgerne og kan tilpasse ydelserne, herunder botilbud, til de lokale behov. I Nuuk er der lokalt behov for et decideret demensplejehjem, mens der i Qeqertarsuatsiaat og Ittoqqortoormiit er færre ældre og ressourcer til at have særskilte demensafsnit. Denne forskellighed i lokale behov og betingelser rummes ikke indenfor de foreslåede bestemmelser.

Kommuneqarfik Sermersooq ønsker derfor bestemmelserne i § 20, stk. 2, fjernet. Kommunen foreslår, at kommunerne bestemmer den relevante opgaveløsning, og at Naalakkersuisut afsætter midler til at understøtte dette. Kommunen vil i øvrigt bemærke, at demens ikke er den eneste psykiske lidelse, der er i stigning blandt ældre.”

***Svar:** Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget på nuværende tidspunkt.*

Overvejelser om lempeligere krav for støtte i yderområder og mindre bygder vil blive behandlet politisk mellem første og anden behandling af lovforslaget.

”Til § 24 bemærker Kommuneqarfik Sermersooq, at brugerbetalingen til plejehjem fortsat er reguleret i Inatsisartutlov om alderspension. Der bør også fastsættes hjemmel til at opkræve brugerbetaling, såfremt borgeren ikke modtager alderspension, så borgeren ligestilles samme økonomiske vilkår, som borgere på botilbud for borgere med handicap.”

***Svar:** Ikke indarbejdet.*

”Det foreslås endvidere, at bestemmelserne om underretning så vidt muligt stemmer overens med bestemmelserne i forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, da sagsbehandlerne vil skulle forholde sig til begge.”

***Svar:** Bestemmelserne er i vidt omfang enslydende.*

”Jf. § 31 skal kommunerne nedsætte ældreråd. Kommunen gør opmærksom på, at den fastsatte sammensætning af ældrerådet i § 31, stk. 5, ikke er hensigtsmæssig. Kommunen har i en

årrække arbejdet med handicapråd under tilsvarende regler og har fundet det vanskeligt, når både medarbejdere og politikere skal have flere roller i de samme møder.

Kommunen foreslår i stedet for, at ansatte i kommunen skal deltage ved behov og her bidrage med viden og/eller information om de områder, som ældrerådet efterspørger, eller være med som tilforordnede.”

Svar: Indarbejdet.

Der henvises til tidligere svar vedrørende ældrerådets sammensætning.

”Kommunen ønsker endvidere, at Naalakkersuisut forholder sig til det forventede ressourceforbrug til sekretærbistand og tildeler midler hertil. Kommunen foreslår endvidere, at Naalakkersuisut enten forholder sig til, om medlemmer skal honoreres, og om rådet skal have råderet over visse midler og tildeles ressourcer hertil, eller fastsætter, at det ikke er hensigten. Naalakkersuisut efterlader kommunerne med den utaknemmelige opgave at afvise honorering og budget til rådene, selvom Naalakkersuisut reelt har truffet beslutningen ved ikke at allokere midler hertil.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

”Kommunen foreslår i § 33, stk. 3, at sætningen ”både særskilt og som en del af ældrepolitikken” i stedet ændres til ”både særskilt og i forbindelse med ældrepolitikken”. Eftersom kvalitetsstandarderne og ældrepolitikken har forskellige revideringsfrekvenser giver det ikke mening at have dem i et samlet dokument, men at lægge kvalitetsstandarderne som bilag i forbindelse med ældrepolitikken på kommunens hjemmeside.”

Svar: Indarbejdet.

”Statistik

Kommunen bemærker, at det vil være hensigtsmæssigt, at de statistiske oplysninger bliver indarbejdet i det fællesoffentlige IT-system, der skal implementeres på handicapområdet jf. forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget på nuværende tidspunkt.

”Sanktionsbestemmelser

I § 37, stk. 1, er det uklart, om det er kommunen eller medlemmerne af kommunalbestyrelsen, der vil blive pålagt administrative tvangsbøder. I forhold til de allerede nævnte forhold om anlægsefterslæb, manglende allokering af midler til opgaven fra Naalakkersuisut samt varigheden af et byggeprojekt kontra lovforslagets forventede ikrafttrædelse forekommer det urimeligt, at Naalakkersuisut vil pålægge kommunen tvangsbøder ved manglende efterlevelse.

Kommunen ønsker bestemmelsen fjernet, subsidiært at Naalakkersuisut i bemærkningerne uddyber i hvilke tilfælde, bestemmelsen vil kunne finde anvendelse.”

Svar: Ikke indarbejdet.

Det er en grundlæggende præmis, at administrative tvangsbøder pålægges medlemmerne af kommunalbestyrelsen i tilfælde af manglende efterlevelse af påbud.

Hjemlen til at pålægge tvangsbøder er knyttet til tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke efterkommer et påbud om at rette op på forhold, der er i strid med lovens krav. Tvangsbøder er derfor et redskab til at sikre overholdelse af loven, som kan anvendes i tilfælde, hvor der er konkret dokumenteret forsømmelse, og hvor andre muligheder for løsning af problemet er udtømte.

”Kapitel 14: Ikrafttrædelse

I forhold til § 38 er det kommunens vurdering, at datoen for ikrafttrædelsen for dette lovforslag om støtte til ældre giver for kort tid til de nødvendige forberedelser, herunder i særdeleshed ift. at tilvejebringe det nødvendige antal pladser i ældrekollektiver og ældreboliger samt oprettelse af demensafsnit på plejehjemmene. Kommunen vil bede Naalakkersuisut revurdere ikrafttrædelsesdatoen, så den tager højde for en realistisk tidsplan for at bygge eller erhverve de nødvendige botilbud.”

Svar: Indarbejdet.

Der henvises til tidligere svar vedrørende datoen for ikrafttrædelse.

8.1 Ældrerådet

”5. "Antallet af pladser skal følge den demografiske udvikling på stedet". Hvad så hvis det ikke gør?

Er der dispensationsregler fra lovgivningen. Der vil være en overgang med begrebsforvirringer om plejehjem, a-hjem, ældreboliger, ældre kollektiver, bofællesskaber o.lign., derfor bør man tage hensyn til de faktiske forhold, så man undgår unødvendige bøder til kommunerne, fordi lovgivningen ikke tager højde for de forskelle, der eksisterer i virkeligheden.

En mere flexibel løsning efterlyses.

Betryggende at Ombudsmanden og Landslægen involveres i tilsynspligten.”

Svar: Delvist indarbejdet

Der henvises til tidligere svar vedrørende datoen for ikrafttrædelse, samt svar om overgangsbestemmelser i bekendtgørelser.

”8. "Sundhedsfaglige vurderinger" Ønskeligt med tydeligere tekst, hvem der gør hvad? Er det noget, den ældre selv skal sørge for at indhente, og hvad sker der, hvis den ældre ikke har direkte adgang til sundhedsmyndighederne, f.eks. i bygd eller mindre by?”

Svar: Det er kommunalbestyrelsen, som har ansvaret for, at behovsvurderingen foretages og sker på et oplyst grundlag. Herunder at sundhedsfaglige vurderinger indhentes, hvis det er relevant i den konkrete sag.

” 9. Jeg mangler beskrivelse af den ældres mulighed for fuldmagts forhold til nære pårørende.”

Svar: Ikke indarbejdet

Der henvises til tidligere svar vedrørende værgemål og fuldmagtsforhold.

9. Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat

” § 22: I lovforslaget nævnes begrebet ældrebolig; i bemærkningerne beskrives disse som ”ældre- og handicap- venlige boliger”. Vi finder det bemærkelsesværdigt, at det alene er i bemærkningerne til ældrelovgivningen, at der beskrives, at målgruppen til disse boliger er andre end ældre. I lovgivningen vedr. personer med handicap fremgår denne boligform ikke. Vi anbefaler, at begreb om tilgængelighed overvejes til at beskrive denne boligform, samt at der sker en begrebslighed på tværs af ældre- og handicaplovgivningen ift. emnerne og boligformerne, hvor det er relevant.”

Svar: Indarbejdet i bemærkningerne

I bemærkningerne til lovforslaget er det præciseret, at ældreboliger er designet til at imødekomme aldersbetingede behov og kan omfatte tilpasninger som f.eks. ramper eller elevatorer for kørestolsbrugere. Dette understreger, at ældreboliger primært er tilpasset ældre personers aldersbetingede behov, som kan involvere tilgængelighedsfunktioner, der i visse tilfælde også kan være relevante for personer med handicap.

” § 33: Der beskrives, at ældrerådene sammensættes af personer fra ældreorganisationerne. Vi kan være bekymrede for, hvordan det tolkes – hvad er kravene til at være en ældreorganisation, og hvordan tænkes tilstrækkelig repræsentation på området?? Hvem tænkes der på konkret på med ældreforeninger (i flertal), inkluderer dette så også - handicap foreninger? - Sportsforeninger? Afskærer dette kompetente enkeltpersoner? Tænker man alderskriterier ift. repræsentanterne? Spørgsmålene er måske karikerede og unødige, men vi kan på handicapområdet se, at oprettelsen af rådene i kommunerne kan være udfordret pga. procedurerne og begrebsspecifikationerne.”

Svar: Indarbejdet

Der henvises til tidligere svar vedrørende ældrerådets sammensætning.

10. PPK

”I §16 opremses mulige støtteforanstaltninger i lighed med anden social lovgivning. Listen, som ikke er udtømmende, fremstår med kompetencer og tilbud, som ikke alene løftes i kommunalt regi. Vi finder beskrivelsen af mulige støtte god. Vi finder det dog mangelfuldt, at der i § 4 nævnes, at kommunen kan ”...benytte støttemuligheder, der er oprettet og drevet af andre kommuner”. At kommunerne kan benytte sig af også andre aktører, Pissassarfik, patientorganisationer og private aktører for at opfylde forpligtigelser, mener vi er mere retvisende, også for situationen i dag.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget på nuværende tidspunkt.

Forslaget er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen opfylder sin forpligtelse til at yde støtte til ældre personer gennem private aktører. Det afgørende er, at kommunalbestyrelsen sikrer, at den korrekte og nødvendige støtte ydes.

11. Qeqqata Kommunia

”Det mere detaljerede og omfattende lovforslag gør dog også, at de økonomiske udgifter for kommunerne forventes at stige. Det er ønskeligt, at det bliver tydeliggjort, at der med lovforslaget bliver pålagt kommunerne en ekstra økonomisk byrde.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende økonomiske og administrative konsekvenser.

” - Det ses positivt, at der i § 16 åbnes for nye muligheder i forbindelse med ledsagere, hvor det førhen kun var pårørende til den ældre, som kunne agere ledsager.

- I henhold til ovenstående om ledsagelse, bemærkes det, at det ville være mere hensigtsmæssigt, hvis der var beskrevet, hvad man konkret tænker med ledsagelse, er det f.eks. hvor mange timer om måneden man kan bruge på ledsagelse, eller er det andet, man tænker på her.”

Svar: Ikke indarbejdet

Nærmere bestemmelser om udmøntningen af de enkelte støtteforanstaltninger, herunder ledsagelse, vil blive fastsat i en bekendtgørelse.

”- I henhold til kapitel 5, § 16, vedrørende støttemuligheder, bemærker vi, at ’døgnhjælp’ burde være en støttemulighed, som kommunalbestyrelsen skal tilbyde, såfremt behovsvurderingen viser behov herfor.”

Svar: Indarbejdet

”- I henhold kapitel 6, § 20, bemærkes det, at det vil have store økonomiske konsekvenser at indføre afskærmede demensafsnit på alle plejehjem. Plejehjem i mindre bygder vil derfor få store udfordringer med at leve op lovgivningen.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende vurderingen af forslagens økonomiske konsekvenser, samt kommunernes adgang til at søge midler til formålet via ældreinstitutionskontoen.

”- Qeqqata Kommunian henstiller til, at der oprettes et tværgående samarbejdsudvalg til at vurdere underretninger på ældre. Dette vil gøre det lettere for sagsbehandleren og for borgeren og dens pårørende, at kunne yde en mere tilpasset støttemulighed.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

Forslaget indeholder bestemmelser om kommunernes pligt til at handle ved underretninger om ældre personers trivsel, jf. §§ 25 og 28. Lovforslaget fastsætter ikke krav om oprettelse af specifikke samarbejdsudvalg. Det er derimod op til den enkelte kommune at organisere sig og etablere tværgående samarbejder eller udvalg, hvis det vurderes hensigtsmæssigt for at sikre en effektiv sagsbehandling og støtte til ældre personer.

”Det bemærkes yderligere, at der helt generelt i lovforslaget ikke er taget hensyn til de store geografiske afstande mellem byer og bygder i kommunerne. Heraf vil det være en stor økonomisk udfordring for kommunerne at leve op til bestemmelserne i lovgivningen.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

Der henvises til tidligere svar vedrørende videre politiske drøftelser om overvejelser om adgang til lokale tilpasninger.

12. SIK

”SIK i Grønland tilslutter sig forslag til Inatsisartutlov om støtte til ældre, med dens bemærkninger, og som træder i kraft 1. juli 2025.”

Svar: Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer eller bemærkninger.

13. Ældretalsmanden

”Ældre oplever også lange sagsbehandlingstider i kommunerne. Meget tit er det uden forvaltningens begrundelse for, hvorfor sagsbehandlingen trækkes i langdrag. Det medfører ofte, at ældre borgere, men også nærmeste pårørende, der hjælper dem, bliver frustrerede og kede af det.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende sagsbehandlingsfristerne.

”Ældre, der er mere selvhjulpne, har også brug for rampe og andre hjælpemidler i deres eget hus / ældrebolig for at klare sig i hverdagen. Alt for tit oplever de, at de ikke kan gå ud grundet

manglende rampe til deres kørestol eller rollator. På den måde bliver de ensomme og kan kun være hjemme og bliver socialt afskåret.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende udmøntningen af de enkelte støtteforanstaltninger, som fastsættes i bekendtgørelser, herunder regler om hjælpemidler, som vil kunne omfatte ramper og lignende.

”Ældre, (demente eller ældre der er ramt af alvorlige fysiske sygdomme) flyttes til andre byer, hvor der er alderdomshjem, mod deres ønske. Ældretalsmanden er vidende om, at ældre borgere, der bor i bygder, ikke kan få lov at være i eget hjem, grundet manglende mulighed for at få støtteperson og hjemmehjælp i bygden. Ældre borgere, kan grundet manglende hjælp, især i bygder, tvinges til at flytte til byer.

Byerne kan være meget langt fra deres eget hjem, da kommunen især i bygderne ikke har mulighed for at give dem støtteperson. Dette bør der gøres noget ved, da dette anses for at være forskelsbehandling.

Hvordan sikres ældre borgere i bygder ret til eget hjem, uden at de flyttes fra hus og familie til byer?”

Svar: Med forslaget lægges op til, at der skal ydes støtte til ældre personer i hele landet, herunder så ældre personer kan forblive i eget hjem så længe som muligt, hvis de ønsker det. Der henvises dog til tidligere svar vedrørende overvejelser om behovet for adgang til lokale tilpasninger i yderområder og mindre bygder, som vil blive drøftet politisk mellem forslagets første og anden behandling.

”Henset til forslagets indførelse af støtteplaner i ældreloven er ældretalsmanden gennem rejser, møder og samtaler blevet opmærksom på særlige udfordringer, kommunerne generelt har med sagsbehandling i udarbejdelse af andre handleplaner. Vi får fortalt, at handleplanerne ofte er mangelfulde, udføres ikke eller bliver ikke revideret løbende, dette grundet manglende ressourcer i forvaltningerne.”

Svar: Forslaget stiller lempeligere krav end kendt fra tidligere lovgivning om udarbejdelse af udredninger, handleplaner og lignende, idet behovsvurderinger, som danner grundlaget for støtteplanerne, i udgangspunktet baseres på den ældre persons egne udtrykte behov. Dette sikrer, at der tages udgangspunkt i den ældre persons eget perspektiv og ønsker, hvilket forventes at lette sagsbehandlingen i de sager, hvor den pågældende selv evner at udtrykke sine behov. Samtidig vil kommunalbestyrelsen fortsat skulle sikre, at støtteplanerne revideres og justeres, hvis den ældre persons behov ændrer sig.

”Ældretalsmanden er vidende om, at kommunerne ikke fuldt ud kan leve op til at yde aflastningspladser til demensramte ældre borgere.

I tilfælde af at demensramte ikke er blevet visiteret til en plads på en skærmet enhed, grundet manglende plads, har de nærmeste pårørende ikke mulighed for at få aflastning på alderdomshjemmet.

Dette er begrundet i, at der er stor pladsmangel på hhv. alderdomshjem med skærmede enheder for demente eller bare almindelige alderdomshjem i de fleste byer på kysten.

Demente såvel som deres pårørende bliver overladt til sig selv, i disse situationer er der tale om strukturel omsorgssvigt fra samtlige myndigheders side.

Der bør skabes aflastningspladser til demente, og det må gerne ske meget snart, så demenssyge ældre og deres nærmeste pårørende kan leve et tåleligt liv.”

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende kommunalbestyrelsens forpligtelser til at yde støtte.

”At flytte meget svage ældre borgere, der ovenikøbet er demente, er i sig selv et voldsomt indgreb i den personlige frihed, men også indgreb i retten til at have et hjem og familieliv, der hvor den ældre ønsker det, det skal dog noteres, at ældretalsmanden er klar over at, indgrebet er for at beskytte den ældre, men også dennes nærmeste pårørende.

Der er store psykiske og sociale følger for den ældre demente borger: den demente bliver meget ensom og vil miste sit kendte sociale og familiære eksistensgrundlag, når pågældende flyttes til en anden by med et alderdomshjem, for at få den rette pleje.

Der bør tænkes på følgerne, når der er så meget lang ventetid og bør ændres til, at ældre ikke flyttes længere væk end, at deres familie kan besøge dem, uden alt for mange økonomiske omkostninger for dem.

Hvordan vil man sikre, at den ældre får besøg af familien, uden økonomiske konsekvenser for dem?

Svar: Der henvises til tidligere svar vedrørende kommunalbestyrelsens forpligtelser til at yde støtte samt politiske drøftelser om overvejelser vedrørende lokale forhold. Spørgsmålet om, hvorvidt Selvstyret skal bidrage med finansiering af besøgsrejser for pårørende til ældre personer, som bor i et botilbud, vil blive drøftet på politisk niveau under forslagens videre behandling.

”Ældretalsmanden efterlyser angivelse af merudgifter til oprettelse af demensafsnit.

Ældretalsmanden anbefaler, nærværende lovforslag integrerer en detaljeret beskrivelse af de økonomiske og administrative udgifter, der skal afhjælpe de eksisterende udfordringer nævnt i ovenstående.”

Svar: *Der henvises til tidligere svar vedrørende økonomiske og administrative konsekvenser, som vil blive vurderet under forslagetets videre behandling.*